

Plan dydaktyczny nauczania etyki
dla liceum ogólnokształcącego - klasa I,II,III i IV

1. Nauczyciel: Paweł Nowak

2. Podręcznik:

- Tytuł: Etyka Podręcznik dla szkół ponadpodstawowych
- Wydawnictwo: Operon
- Autorzy: Paweł Kłodziński i Jakub Kapiszewski
- ISBN: 978-83-7879-952-8
- Nr dopuszczenia: 1045/2019

3. Program nauczania: Etyka Program Nauczania Zakres Podstawowy Paweł Kłodziński i Jakub Kapiszewski

Plan wynikowy z wymaganiami edukacyjnymi przedmiotu etyka w zakresie podstawowym dla szkół średnich

Temat (rozumiany jako lekcja)	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
Dział I. WPROWADZENIE DO ETYKI					
1. Doświadczenie zła					
1. Poznać, zrozumieć, „wymknąć się złu” (J. Tischner). Doświadczenie zła	Uczeń: Rozumie przyczyny, dla których należy podejmować dyskusję na temat zła.	Uczeń: Rozumie przyczyny, dla których należy podejmować dyskusję na temat zła.	Uczeń: Wyjaśnia przyczyny, dla których należy podejmować dyskusję na temat zła.	Uczeń: Wyjaśnia przyczyny, dla których należy podejmować dyskusję na temat zła.	Uczeń: Wyjaśnia przyczyny, dla których należy podejmować dyskusję na temat zła.

	Dostrzega różnorodność zła w świecie. Wskazuje przykłady zła. Zna pojęcie <i>zło moralne</i>. Wyjaśnia, na czym polega zło we wskazanym przykładzie. Rozumie, na czym polega właściwa postawa wobec zła. Poznaje personalistyczne ujęcie zła moralnego. Rozważa sens wiersza i obrazu. Prezentuje własne poglądy, słucha wypowiedzi innych osób.	Dostrzega różnorodność zła w świecie. Wskazuje i uzasadnia przykłady zła. Zna pojęcia: <i>zło moralne</i> oraz <i>subiektywizm</i> i <i>obiektywizm</i> w opisie zła. Wskazuje konsekwencje zła w odniesieniu do konkretnego przykładu. Rozumie, na czym polega właściwa postawa wobec zła. Poznaje personalistyczne ujęcie zła moralnego. Rozważa sens wiersza i obrazu. Prezentuje własne poglądy, słucha wypowiedzi innych osób.	Dostrzega różnorodność zła w świecie. Wskazuje i uzasadnia przykłady zła, odwołując się do własnych doświadczeń. Posługuje się pojęciami: <i>subiektywizm</i> i <i>obiektywizm</i> w opisie zła. Rozumie sformułowanie <i>hierarchizacja zła</i>. Rozumie znaczenie pojęć: <i>zło ontyczne</i> i <i>zło moralne</i>. Omawia jedno z wybranych kryteriów oceny zła. Wskazuje konsekwencje zła w odniesieniu do życia jednostki, zbiorowości i przyrody w konkretnych przykładach. Rozumie rolę wiedzy z zakresu etyki oraz świadomości moralnej w kształtowaniu właściwej postawy wobec zła.	Dostrzega różnorodność zła w świecie. Wskazuje i uzasadnia przykłady zła, odwołując się do własnych doświadczeń oraz wykorzystując informacje podawane za pośrednictwem środków masowego przekazu. Posługuje się pojęciami: <i>subiektywizm</i> i <i>obiektywizm</i> w opisie zła oraz <i>zło ontyczne</i> i <i>zło moralne</i>, <i>hierarchizacja zła</i>. Omawia różne kryteria oceny zła. Wskazuje konsekwencje zła w odniesieniu do życia jednostki, zbiorowości i przyrody. Rozumie rolę wiedzy z zakresu etyki oraz świadomości moralnej w kształtowaniu właściwej postawy wobec zła. Interpretuje personalistyczne ujęcie zła moralnego.	Dostrzega różnorodność zła w świecie. Wskazuje i uzasadnia przykłady zła, odwołując się do własnych doświadczeń oraz wykorzystując informacje podawane za pośrednictwem środków masowego przekazu. Posługuje się pojęciami: <i>subiektywizm</i> i <i>obiektywizm</i> w opisie zła oraz <i>zło ontyczne</i> i <i>zło moralne</i>, <i>hierarchizacja zła</i>. Omawia różne kryteria oceny zła. Wskazuje konsekwencje zła w odniesieniu do życia jednostki, zbiorowości i przyrody. Rozumie rolę wiedzy z zakresu etyki oraz świadomości moralnej w kształtowaniu właściwej postawy wobec zła. Interpretuje personalistyczne ujęcie zła moralnego.
--	--	---	---	--	--

			Rozważa personalistyczne ujęcie zła moralnego. Analizuje i interpretuje wiersz i obraz. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	właściwej postawy wobec zła. Interpretuje personalistyczne ujęcie zła moralnego. Analizuje i interpretuje wiersz i obraz. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Analizuje i interpretuje wiersz i obraz. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje wiedzę z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny etyki i filozofii.
2. Poznać, zrozumieć, „wymknąć się złu” (J. Tischner). Czym jest zło?	Uczeń: Dostrzega różnorodność zła w świecie. Rozważa problem źródeł zła, wskazuje przyczyny zła. Analizuje pojęcia zła, odpowiada na pytanie: czym jest zło we wskazanym przykładzie. Rozumie istotę koncepcji zła jako braku bytu. Zna pojęcia: <i>teodycea</i>, <i>manicheizm</i>.	Uczeń: Dostrzega różnorodność zła w świecie. Rozważa problem źródeł zła, wskazuje przyczyny zła. Dokonuje interpretacji pojęcia zła, odpowiadając na pytanie: czym jest zło we wskazanym przykładzie. Rozumie istotę koncepcji zła jako braku bytu. Zna pojęcia: <i>teodycea</i>, <i>manicheizm</i>.	Uczeń: Dostrzega różnorodność zła w świecie. Rozważa problem źródeł zła, wskazuje przyczyny zła. Interpretuje pojęcie zła. Wyjaśnia koncepcję zła jako braku bytu. Zna pojęcia: <i>teodycea</i> i <i>manicheizm</i>. Uzasadnia rolę wiedzy z zakresu etyki oraz świadomości moralnej w kształtowaniu	Uczeń: Dostrzega różnorodność zła w świecie. Rozważa problem źródeł zła, wskazuje przyczyny zła. Interpretuje pojęcie zła w kontekście aksjologicznym. Wyjaśnia koncepcję zła jako braku bytu. Posługuje się pojęciami: <i>teodycea</i>, <i>manicheizm</i>. Uzasadnia rolę wiedzy z zakresu etyki oraz świadomości moralnej	Uczeń: Dostrzega różnorodność zła w świecie. Rozważa problem źródeł zła, wskazuje przyczyny zła. Interpretuje pojęcie zła w kontekście aksjologicznym. Wyjaśnia koncepcję zła jako braku bytu. Posługuje się pojęciami: <i>teodycea</i> i <i>manicheizm</i>. Uzasadnia rolę wiedzy z zakresu etyki oraz świadomości moralnej w

	Dostrzega znaczenie kształtowania właściwej postawy wobec zła. Prezentuje własne poglądy, słucha wypowiedzi innych osób.	Rozumie znaczenie kształtowania właściwej postawy wobec zła. Prezentuje poglądy, słucha wypowiedzi innych osób.	właściwej postawy wobec zła. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	w kształtowaniu właściwej postawy wobec zła. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	kształtowaniu właściwej postawy wobec zła. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje wiedzę z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny etyki.
3. Człowiek wobec zła	Uczeń: Czyta wiersz C.K. Norwida „Fatum”. Rozumie związek wiersza z tematem lekcji. Dostrzega różne typy zła w zależności od stopnia natężenia; rozważa wpływ zła na życie człowieka oraz na kształtowanie postaw życiowych; analizuje jeden ze wskazanych przykładów ilustrujących wpływ zła na zachowanie i postawy ludzi.	Uczeń: Wyszukuje istotne treści w wierszu C.K. Norwida „Fatum”. Dostrzega różne typy zła w zależności od stopnia natężenia; rozważa wpływ zła na życie człowieka oraz na kształtowanie postaw życiowych; analizuje jeden ze wskazanych przykładów ilustrujących wpływ zła na zachowanie i postawy ludzi. Dokonuje interpretacji wybranego cytatu	Uczeń: Wyszukuje istotne treści w wierszu C.K. Norwida „Fatum”. Dostrzega różne typy zła w zależności od stopnia natężenia; omawia wpływ zła na życie człowieka oraz na kształtowanie postaw życiowych; analizuje wskazane przykłady ilustrujące wpływ zła na zachowanie i postawy ludzi. Dokonuje interpretacji cytatów z podręcznika.	Uczeń: Wyszukuje istotne treści w wierszu C.K. Norwida „Fatum” i odnajduje związek między wierszem a tematem zajęć. Dostrzega różne typy zła w zależności od stopnia natężenia; omawia wpływ zła na życie człowieka oraz na kształtowanie postaw życiowych. Odwołując się do własnych doświadczeń i obserwacji rzeczywistości, podaje przykłady ilustrujące	Uczeń: Wyszukuje istotne treści w wierszu C.K. Norwida „Fatum” i odnajduje związek między wierszem a tematem zajęć. Dostrzega różne typy zła w zależności od stopnia natężenia; omawia wpływ zła na życie człowieka oraz na kształtowanie postaw życiowych. Odwołując się do własnych doświadczeń i obserwacji rzeczywistości, podaje przykłady ilustrujące

	Dokonuje interpretacji wybranego cytatu z podręcznika, uzasadnia swój wybór. Wskazuje przykład walki ze złem lub wyjaśnia, na czym polega walka ze złem we wskazanym przez uczniów lub nauczyciela przykładzie. Rozumie, na czym polega rozbieżność między sformulowaniem <i>zrozumieć człowieka</i> a oceną moralną czynu. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	z podręcznika, uzasadnia swój wybór. Wskazuje przykład walki ze złem lub wyjaśnia, na czym polega walka ze złem we wskazanym przez uczniów lub nauczyciela przykładzie. Rozumie, na czym polega rozbieżność między sformulowaniem <i>zrozumieć człowieka</i> a oceną moralną czynu. Prezentuje własne poglądy, słucha wypowiedzi innych osób.	Wskazuje przykłady potwierdzające słusność myśli zawartych w omawianych cytatach. Podaje przykłady form walki ze złem i uzasadnia swoje zdanie. Rozumie, na czym polega rozbieżność między sformulowaniem <i>zrozumieć człowieka</i> a oceną moralną czynu. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	wpływ zła na zachowanie i postawy ludzi. Dokonuje interpretacji cytatów z podręcznika. Wskazuje przykłady potwierdzające słusność myśli zawartych w omawianych cytatach. Omawia i analizuje przykłady form walki ze złem. Rozumie, na czym polega rozbieżność między sformulowaniem <i>zrozumieć człowieka</i> a oceną moralną czynu. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje wiedzę z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny etyki i filozofii.	wpływ zła na zachowanie i postawy ludzi. Dokonuje interpretacji cytatów z podręcznika. Wskazuje przykłady potwierdzające słusność myśli zawartych w omawianych cytatach. Omawia i analizuje przykłady form walki ze złem. Rozumie, na czym polega rozbieżność między sformulowaniem <i>zrozumieć człowieka</i> a oceną moralną czynu. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje wiedzę z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny etyki i filozofii.
4. W zasadzie jestem w porządku, ale... Analiza tekstu „Nie	Uczeń: Czyta tekst, zwracając szczególną uwagę na	Uczeń: Analizuje i interpretuje tekst, zwracając szczególną uwagę na	Uczeń: Analizuje i interpretuje tekst, zwracając szczególną uwagę na	Uczeń: Analizuje i interpretuje tekst, zwracając szczególną uwagę na	Uczeń: Analizuje i interpretuje tekst, zwracając szczególną uwagę na

mam czasu” J. Filka	postępowanie bohatera (automatyzm). Wyjaśnia znaczenie zwrotu <i>człowiek jest wolny</i>. Omawia znaczenie zwrotu <i>nie mam czasu</i>. Dostrzega wpływ współczesnej rzeczywistości na kształtowanie określonych postaw. Dokonuje autorefleksji w kontekście omawianych zagadnień: analizuje intencje, motyw i konsekwencje działania; wykorzystuje znaczenie słowa <i>usprawiedliwienie</i> w odniesieniu do podejmowanych przez siebie decyzji. Prezentuje własne poglądy, słucha wypowiedzi innych osób.	postępowanie bohatera (automatyzm). Wyjaśnia znaczenie zwrotu <i>człowiek jest wolny</i>. Interpretuje zwrot <i>nie mam czasu</i> w kontekście etycznym. Ocenia postawę opisaną w tekście. Dostrzega wpływ współczesnej rzeczywistości na kształtowanie określonych postaw. Dokonuje autorefleksji w kontekście omawianych zagadnień: analizuje intencje, motyw i konsekwencje działania; wykorzystuje znaczenie słowa <i>usprawiedliwienie</i> w odniesieniu do podejmowanych przez siebie decyzji. Prezentuje własne poglądy w sposób logiczny, słucha wypowiedzi innych osób.	postępowanie bohatera (automatyzm). Wyjaśnia znaczenie zwrotu <i>człowiek jest wolny</i>. Interpretuje zwrot <i>nie mam czasu</i> w kontekście etycznym. Ocenia postawę opisaną w tekście, wykorzystując słowo <i>hipokryzja</i> w odniesieniu do postawy bohatera. Wskazuje elementy współczesnej rzeczywistości, które mają wpływ na kształtowanie określonych postaw. Dokonuje autorefleksji w kontekście omawianych zagadnień: analizuje intencje, motyw i konsekwencje działania; wykorzystuje znaczenie słowa <i>usprawiedliwienie</i> w odniesieniu do podejmowanych przez siebie decyzji. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i	postępowanie bohatera (automatyzm). Omawia intencje, motyw i skutki podejmowanych przez niego decyzji. Wyjaśnia znaczenie słowa <i>hipokryzja</i> w odniesieniu do postępowania bohatera. Interpretuje pojęcie <i>wartość</i>. Wyjaśnia znaczenie zwrotów: <i>ty jesteś czasem</i> oraz <i>człowiek jest wolny</i>. Interpretuje zwrot <i>nie mam czasu</i> w kontekście etycznym. Dokonuje oceny postawy opisanej w tekście. Wskazuje elementy współczesnej rzeczywistości, które mają wpływ na kształtowanie określonych postaw. Dokonuje autorefleksji w kontekście omawianych	postępowanie bohatera (automatyzm). Omawia intencje, motyw i skutki podejmowanych przez niego decyzji. Wyjaśnia znaczenie słowa <i>hipokryzja</i> w odniesieniu do postępowania bohatera tekstu. Interpretuje pojęcie <i>wartość</i>. Wyjaśnia znaczenie zwrotów: <i>ty jesteś czasem</i> oraz <i>człowiek jest wolny</i>. Interpretuje zwrot <i>nie mam czasu</i> w kontekście etycznym. Dokonuje oceny postawy opisanej w tekście. Wskazuje elementy współczesnej rzeczywistości, które mają wpływ na kształtowanie określonych postaw. Dokonuje autorefleksji w kontekście omawianych
--------------------------------	---	---	--	--	---

			argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	kształtowanie określonych postaw. Dokonuje autorefleksji w kontekście omawianych zagadnień: analizuje intencje, motywy i konsekwencje działania; wykorzystuje znaczenie słowa <i>usprawiedliwienie</i> w odniesieniu do podejmowanych przez siebie decyzji. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	zagadnień: analizuje intencje, motywy i konsekwencje działania; wykorzystuje znaczenie słowa <i>usprawiedliwienie</i> w odniesieniu do podejmowanych przez siebie decyzji. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje wiedzę z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny etyki lub filozofii.
5. Powtórzenie wiadomości					
2. Spojrzenie na rozwój moralności: od Kalego do trybunału w Norymberdze					
6. O dojrzewaniu moralności	Uczeń: Wskazuje ważność intersubiektywnej zgody moralnej. Rozumie pojęcia: <i>opłacalne, użyteczne, pożyteczne, przyjemne</i>,	Uczeń: Wskazuje ważność intersubiektywnej zgody moralnej. Rozumie pojęcia: <i>opłacalne, użyteczne, pożyteczne, przyjemne</i>,	Uczeń: Wyjaśnia pojęcia: <i>opłacalne, użyteczne, pożyteczne, przyjemne, dobre, słuszne, rozsądne</i>, wskazując różne odcienie znaczeniowe ukazujące ich	Uczeń: Wyjaśnia pojęcia: <i>opłacalne, użyteczne, pożyteczne, przyjemne, dobre, słuszne, rozsądne</i>, wskazując różne odcienie znaczeniowe	Uczeń: Wyjaśnia pojęcia: <i>opłacalne, użyteczne, pożyteczne, przyjemne, dobre, słuszne, rozsądne</i>, wskazując różne odcienie znaczeniowe

	<i>dobre, słuszne, rozsądne.</i> Wykazuje niejednoznaczność tych pojęć, analizując wskazany przykład. Zna pojęcia: <i>egoizm, altruizm, myślenie premoralne.</i> Dokonuje analizy i właściwej oceny własnych działań, a także zachowań innych ludzi. Przyjmuje postawę krytyczną wobec zła moralnego. Rozumie pojęcie <i>dojrzałość moralna.</i> Prezentuje własne poglądy w sposób logiczny, słucha wypowiedzi innych osób.	<i>dobre, słuszne, rozsądne.</i> Analizuje przykłady, dostrzegając różne odcienie znaczeniowe ukazujące niejednoznaczność tych pojęć. Zna pojęcia: <i>egoizm, altruizm, myślenie premoralne, hedonizm.</i> Dokonuje analizy i właściwej oceny własnych działań, a także zachowań innych ludzi. Przyjmuje postawę krytyczną wobec zła moralnego. Rozumie pojęcie <i>dojrzałość moralna.</i> Przedstawia własne poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	niejednoznaczność. Podaje przykłady, w których wyraża się niejednoznaczność tych pojęć. Wyjaśnia pojęcia: <i>egoizm, altruizm, myślenie premoralne, hedonizm.</i> Dokonuje analizy i właściwej oceny własnych działań, a także zachowań innych ludzi. Przyjmuje postawę krytyczną wobec zła moralnego, uzasadniając jej wartość. Wyjaśnia pojęcie <i>dojrzałość moralna.</i> Rozumie, na czym polega teoria umowy społecznej. Zna poglądy T. Hobbesa. Przedstawia własne poglądy, stawia tezy i argumentuje. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	ukazujące ich niejednoznaczność. Wyjaśnia pojęcia: <i>egoizm, altruizm, myślenie premoralne, hedonizm.</i> Zna teorię umowy społecznej. Prezentuje poglądy T. Hobbesa. Dokonuje analizy i właściwej oceny własnych działań, a także zachowań innych ludzi. Przyjmuje postawę krytyczną wobec zła moralnego, uzasadniając jej wartość. Wyjaśnia pojęcie <i>dojrzałość moralna.</i> Przedstawia własne poglądy, stawia tezy i argumentuje. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	niowe ukazujące ich niejednoznaczność. Wyjaśnia pojęcia: <i>egoizm, altruizm, myślenie premoralne, hedonizm.</i> Zna teorię umowy społecznej. Prezentuje poglądy T. Hobbesa. Dokonuje analizy i właściwej oceny własnych działań, a także zachowań innych ludzi. Przyjmuje postawę krytyczną wobec zła moralnego, uzasadniając jej wartość. Wyjaśnia pojęcie <i>dojrzałość moralna.</i> Przedstawia własne poglądy, stawia tezy i argumentuje. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje wiedzę z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny etyki.
--	--	---	--	--	--

7. „Co to wszystko znaczy?” (T. Nagel). Konflikt motywacyjny	Uczeń: Wie, jakie czynniki należy brać pod uwagę, dokonując oceny moralnej czynu. Wskazuje sprzeczne motywy w konfliktach motywacyjnych. We wskazanym przykładzie dostrzega wartości określające motywy wyboru, dokonuje hierarchizacji tych wartości. Rozumie, na czym polega różnica między opisem psychologicznym a etycznym. Odwołuje się do własnych doświadczeń. Prezentuje własne poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Rozumie, na czym polega rozróżnienie czynników (intencje, motywy, konsekwencje) w ocenie moralnej czynu. Wyjaśnia, na czym polega sprzeczność motywów w konfliktach motywacyjnych. We wskazanym przykładzie dostrzega wartości określające motywy wyboru, dokonuje hierarchizacji tych wartości. Rozumie, na czym polega różnica między opisem psychologicznym a etycznym. Odwołuje się do własnych doświadczeń. Prezentuje własne poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Rozumie, na czym polega rozróżnienie czynników (intencje, motywy, konsekwencje) w ocenie moralnej czynu. Wyjaśnia, na czym polega trafna ocena moralna czynu. Wskazuje i hierarchizuje wartości. Trafnie określa sprzeczne motywy w konfliktach motywacyjnych. We wskazanym przykładzie dostrzega wartości określające motywy wyboru, dokonuje hierarchizacji tych wartości. Odróżnia opis psychologiczny od etycznego. Odwołuje się do własnych doświadczeń i obserwacji rzeczywistości. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i	Uczeń: W ocenie moralnej czynu rozpatruje różne czynniki (intencje, motywy, konsekwencje), wskazuje i hierarchizuje wartości. Trafnie określa sprzeczne motywy w konfliktach motywacyjnych. We wskazanym przykładzie dostrzega wartości określające motywy wyboru, dokonuje hierarchizacji tych wartości. Odróżnia opis psychologiczny od etycznego. Odwołuje się do własnych doświadczeń i obserwacji rzeczywistości. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: W ocenie moralnej czynu rozpatruje różne czynniki (intencje, motywy, konsekwencje), wskazuje i hierarchizuje wartości. Trafnie określa sprzeczne motywy w konfliktach motywacyjnych. We wskazanym przykładzie dostrzega wartości określające motywy wyboru, dokonuje hierarchizacji tych wartości. Odróżnia opis psychologiczny od etycznego. Odwołuje się do własnych doświadczeń i obserwacji rzeczywistości. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje wiedzę
---	--	---	--	---	--

			argumentując. Słucha wypowiedzi innych osób.		z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny etyki.
8. Pytania o wartości moralne w kontekście zbrodni ludobójstwa	Uczeń: Zna pojęcia: <i>ludobójstwo, Holocaust, totalitaryzm</i>. Wie, co oznacza wyrażenie <i>deformacja wartości</i> w kontekście omawianych zagadnień. Wskazuje cechy ideologii prowadzących do ludobójstwa. Zna cel działań prowadzonych przez Trybunał Norymberski. Prezentuje własne poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Wyjaśnia pojęcia: <i>ludobójstwo, Holocaust, totalitaryzm</i>. Interpretuje wyrażenie <i>deformacja wartości</i> w kontekście omawianych zagadnień. Wskazuje cechy ideologii prowadzących do ludobójstwa, analizując wybrany przykład. Zna informacje na temat działania Trybunału Norymberskiego. Prezentuje własne poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Definiuje pojęcia: <i>ludobójstwo, Holocaust, totalitaryzm</i> i analizuje je w kontekście deformacji wartości. Wskazuje i poddaje analizie cechy ideologii prowadzących do ludobójstwa, odwołując się do wskazanego przykładu. Posługuje się konkretnymi, poprawnymi pod względem merytorycznym informacjami dotyczącymi omawianych wydarzeń. Wskazuje cele i efekt działań Trybunału Norymberskiego oraz innych instytucji powołanych do osądzania zbrodni ludobójstwa. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując.	Uczeń: Definiuje pojęcia: <i>ludobójstwo, Holocaust, totalitaryzm</i> i analizuje je w kontekście deformacji wartości. Wskazuje i poddaje analizie cechy ideologii prowadzących do ludobójstwa, odwołując się do wybranego przez siebie przykładu. Wykorzystuje wiedzę na temat współczesnych wydarzeń mających znamiona ludobójstwa. Analizuje je, posługując się konkretnymi, poprawnymi pod względem merytorycznym informacjami dotyczącymi omawianych wydarzeń. Wskazuje cele i efekt działań Trybunału Norymberskiego oraz innych instytucji powołanych do	Uczeń: Definiuje pojęcia: <i>ludobójstwo, Holocaust, totalitaryzm</i> i analizuje je w kontekście deformacji wartości. Wskazuje i poddaje analizie cechy ideologii prowadzących do ludobójstwa, odwołując się do wybranego przez siebie przykładu. Wykorzystuje wiedzę na temat współczesnych wydarzeń mających znamiona ludobójstwa. Analizuje je, posługując się konkretnymi, poprawnymi pod względem merytorycznym informacjami dotyczącymi omawianych wydarzeń. Wskazuje cele i efekt działań Trybunału Norymberskiego oraz innych instytucji powołanych do

			Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Wskazuje cele i efekt działań Trybunału Norymberskiego oraz innych instytucji powołanych do osądzania zbrodni ludobójstwa. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	osądzania zbrodni ludobójstwa. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje wiedzę z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny etyki.
9. „[...] to jest gra i tylko gra”? – interpretacja utworu J. Kaczmarek „Postmodernizm”	Uczeń: Zna pojęcie <i>postmodernizm</i>. Dostrzega kontekst etyczny postawy opisanej w utworze. Podaje argumenty przemawiające za wskazaną tezą i przeciwko niej. Prezentuje i uzasadnia własne poglądy na temat postawy opisanej w tekście. Słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Rozumie pojęcie <i>postmodernizm</i>. Interpretuje utwór. Dostrzega kontekst etyczny postawy opisanej w utworze. Wyjaśnia tezę utworu, podaje argumenty przemawiające za tezą i przeciwko niej. Prezentuje i uzasadnia własne poglądy na temat postawy opisanej w tekście. Słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Wyjaśnia pojęcie <i>postmodernizm</i>. Interpretuje utwór. Odnajduje kontekst etyczny postawy opisanej w utworze. Prezentuje opinię autora wobec przedstawionego problemu, wskazując ironię jako klucz do jej odczytania. Wyodrębnia w tekście tezę. Podaje argumenty przemawiające za tezą i przeciwko niej. Prezentuje i uzasadnia w rzeczowy sposób własne poglądy	Uczeń: Definiuje pojęcie <i>postmodernizm</i> w różnych kontekstach. Interpretuje utwór. Odnajduje kontekst etyczny postawy opisanej w utworze. Prezentuje opinię autora wobec przedstawionego problemu, wskazując ironię jako klucz do jej odczytania. Dostrzega związek między warstwą muzyczną a słowną. Wyodrębnia w tekście tezę. Podaje	Uczeń: Definiuje pojęcie <i>postmodernizm</i> w różnych kontekstach. Interpretuje utwór. Odnajduje kontekst etyczny postawy opisanej w utworze. Prezentuje opinię autora wobec przedstawionego problemu, wskazując ironię jako klucz do jej odczytania. Dostrzega związek między warstwą muzyczną a słowną. Wyodrębnia w tekście tezę. Podaje argumenty

			na temat postawy opisanej w tekście. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	argumenty przemawiające za tezą i przeciwko niej. Prezentuje i uzasadnia w rzeczowy sposób własne poglądy na temat postawy opisanej w tekście. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	przemawiające za tezą i przeciwko niej. Prezentuje i uzasadnia w rzeczowy sposób własne poglądy na temat postawy opisanej w tekście. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje wiedzę z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny etyki.
10. Powtórzenie wiadomości					
3. Strach, odwaga i sumienie					
11. „Powiedz mi, o co się boisz, a powiem ci, kim jesteś” – strach jako wyzwanie etyczne	Uczeń: Dostrzega wpływ strachu na ludzkie postawy i czyny. Interpretuje wskazany przykład opisujący zachowanie wywołane strachem, wskazując przeżycie, przyczynę i obiekt strachu. Rozumie, na czym polega hierarchia	Uczeń: Dostrzega wpływ strachu na ludzkie postawy i czyny. Wskazuje przykład zachowania wywołanego strachem, trafnie interpretując przeżycie, przyczynę i obiekt strachu. Odczytuje właściwą hierarchię wartości	Uczeń: Wskazuje przykład zachowania wywołanego strachem, trafnie interpretując przeżycie, przyczynę i obiekt strachu. Odczytuje właściwą hierarchię wartości jednostki w zachowaniach wywołanych strachem.	Uczeń: Wskazuje przykłady zachowań wywołanych strachem, trafnie interpretując przeżycie, przyczynę i obiekt strachu. Odczytuje właściwą hierarchię wartości jednostki w zachowaniach wywołanych strachem.	Uczeń: Wskazuje przykłady zachowań wywołanych strachem, trafnie interpretując przeżycie, przyczynę i obiekt strachu. Odczytuje właściwą hierarchię wartości jednostki w zachowaniach wywołanych strachem. Rozważa strach

	wartości jednostki w zachowaniach wywołanych strachem. Wie, na czym polega upadek moralny wywołany strachem. Odpowiada na pytania. Słucha wypowiedzi innych osób.	jednostki w zachowaniach wywołanych strachem. Rozumie, na czym polega upadek moralny wywołany strachem. Prezentuje własne poglądy w sposób logiczny. Słucha wypowiedzi innych osób.	Rozważa strach w kategorii wyzwania etycznego. Odwołując się do przykładów z różnych tekstów kultury, objaśnia, na czym polega upadek moralny wywołany strachem. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Rozważa strach w kategorii wyzwania etycznego. Odwołując się do obserwacji rzeczywistości lub wybranych tekstów kultury, objaśnia, na czym polega upadek moralny wywołany strachem. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	w kategorii wyzwania etycznego. Odwołując się do obserwacji rzeczywistości lub wybranych tekstów kultury, objaśnia, na czym polega upadek moralny wywołany strachem. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje wiedzę z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny etyki.
12. Odwaga	Uczeń: Czyta wskazane teksty prasowe oraz analizuje przykłady omawiane na lekcji w odniesieniu do rozważanych zagadnień. Wie, na czym polega różnica między odwagą a brawurą.	Uczeń: Analizuje wskazane teksty prasowe oraz przykłady omawiane na lekcji w odniesieniu do rozważanych zagadnień. Rozumie, na czym polega różnica między odwagą a brawurą.	Uczeń: Odwołując się do tekstów prasowych oraz do własnych obserwacji i doświadczeń, wskazuje i omawia przykłady zachowań nacechowanych odwagą i brawurą, uwypuklając różnice.	Uczeń: Odwołując się do tekstów prasowych i do własnych obserwacji i doświadczeń, wskazuje i omawia przykłady zachowań nacechowanych odwagą i brawurą, uwypuklając różnice. Omawia kwestię działania opartego na	Uczeń: Odwołując się do tekstów prasowych i do własnych obserwacji i doświadczeń, wskazuje i omawia przykłady zachowań nacechowanych odwagą i brawurą, uwypuklając różnice.

	Omawia kwestię działania opartego na uczuciach i rozumie. Dostrzega kontekst etyczny pojęcia <i>odwaga</i>. Interpretuje pojęcie odwagi chwalebnej. Prezentuje własne poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	Omawia kwestię działania opartego na uczuciach i rozumie. Wie, że odwaga wiąże się z kategorią wartości etycznych. Interpretuje pojęcie odwagi chwalebnej. Prezentuje własne poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	Omawia kwestię działania opartego na uczuciach i rozumie. Rozważa odwagę w kategoriach wartości etycznych. Interpretuje pojęcie odwagi chwalebnej. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	uczuciach i rozumie. Rozważa odwagę w kategoriach wartości etycznych. Interpretuje pojęcie odwagi chwalebnej. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Omawia kwestię działania opartego na uczuciach i rozumie. Rozważa odwagę w kategoriach wartości etycznych. Interpretuje pojęcie odwagi chwalebnej. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje wiedzę z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny etyki.
13. „Oto sumienie” – struktura i działanie sumienia	Uczeń: Zna pojęcie sumienia. Omawia przykład, wskazując, na czym polega przeżycie winy, odpowiedzialności, dumy moralnej. Odróżnia wstyd moralny od lęku przed odrzuceniem. Rozumie, na czym polega sumienie	Uczeń: Interpretuje definicję sumienia. Omawia przykład, wskazując, na czym polega przeżycie winy, odpowiedzialności, dumy moralnej. Odróżnia wstyd moralny od lęku przed odrzuceniem. Rozumie, na czym polega sumienie	Uczeń: Definiuje pojęcie sumienia, ukazując jego strukturę. Omawia przykłady, które ukazują przeżycie winy, odpowiedzialności, dumy moralnej. Odróżnia wstyd moralny od lęku przed odrzuceniem. Rozumie, na czym polega sumienie	Uczeń: Definiuje pojęcie sumienia, ukazując jego strukturę. Przytacza i omawia przykłady, które ukazują przeżycie winy, odpowiedzialności, dumy moralnej. Wskazuje różnicę między wstydem	Uczeń: Przytacza i omawia przykłady, które ukazują przeżycie winy, odpowiedzialności, dumy moralnej. Wskazuje różnicę między wstydem moralnym a lękiem przed odrzuceniem. Wskazuje i omawia przykład sumienia

	przeduczynkowe i pouczynkowe. Rozumie, na czym polegają zaburzenia sumienia. Rozróżnia odpowiedzialność za coś i przed kimś. Odpowiada na pytania. Słucha wypowiedzi innych osób.	przeduczynkowe i pouczynkowe. Objaśnia zaburzenia sumienia. Rozróżnia odpowiedzialność za coś i przed kimś. Prezentuje własne poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	przeduczynkowe i pouczynkowe. Trafnie diagnozuje i objaśnia zaburzenia sumienia. Rozróżnia odpowiedzialność za coś i przed kimś. Interpretuje etyczne, religijne i potoczne ujęcie grzechu. Prezentuje własne poglądy w logiczny sposób. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	moralnym a lękiem przed odrzuceniem. Wskazuje i omawia przykład sumienia przeduczynkowego i pouczynkowego. Trafnie diagnozuje i objaśnia zaburzenia sumienia. Rozróżnia odpowiedzialność za coś i przed kimś. Interpretuje etyczne, religijne i potoczne ujęcie grzechu. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	przeduczynkowego i pouczynkowego. Definiuje pojęcie sumienia, ukazując jego strukturę. Trafnie diagnozuje i objaśnia zaburzenia sumienia. Rozróżnia odpowiedzialność za coś i przed kimś. Interpretuje etyczne, religijne i potoczne ujęcie grzechu. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje wiedzę z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny etyki.
14. Wewnętrzne przekonania moralne a jakość egzystencji człowieka	Uczeń: Rozumie znaczenie wyrażenia <i>poczucie własnej wartości</i> oraz zwrotu <i>mieć szacunek dla samego siebie</i>.	Uczeń: Rozumie znaczenie wyrażenia <i>poczucie własnej wartości</i> oraz zwrotu <i>mieć szacunek dla samego siebie</i>.	Uczeń: Interpretuje wyrażenie <i>poczucie własnej wartości</i> oraz zwrot <i>mieć szacunek dla samego siebie</i>.	Uczeń: Interpretuje wyrażenie <i>poczucie własnej wartości</i> oraz zwrot <i>mieć szacunek dla samego siebie</i>.	Uczeń: Interpretuje wyrażenie <i>poczucie własnej wartości</i> oraz zwrot <i>mieć szacunek dla samego siebie</i>.

	Wskazuje wybrane cechy swojego charakteru i określa ich wpływ na postępowanie w kontekście wartości moralnych. Wskazuje swoje działania i ocenia je w wymiarze etycznym. Rozumie, na czym polega związek między przekonaniem moralnym a jakością egzystencji. Odpowiada na pytania. Słucha wypowiedzi innych osób.	Wskazuje wybrane cechy swojego charakteru i określa ich wpływ na postępowanie w kontekście wartości moralnych. Konfrontuje swoje działania i zaniechania czynów. Rozumie, na czym polega związek między przekonaniem moralnym a jakością egzystencji. Prezentuje własne poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	Wskazuje wybrane cechy swojego charakteru i określa ich wpływ na postępowanie w kontekście wartości moralnych. Konfrontuje swoje działania i zaniechania czynów. Rozumie, na czym polega związek między przekonaniem moralnym a jakością egzystencji. Prezentuje własne poglądy. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Wskazuje wybrane cechy swojego charakteru i określa ich wpływ na postępowanie w kontekście wartości moralnych. Konfrontuje swoje działania i zaniechania czynów. Wyjaśnia związek między przekonaniem moralnym a jakością egzystencji. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Wskazuje wybrane cechy swojego charakteru i określa ich wpływ na postępowanie w kontekście wartości moralnych. Konfrontuje swoje działania i zaniechania czynów. Wyjaśnia związek między przekonaniem moralnym a jakością egzystencji. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje wiedzę z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny etyki.
15. „Bądź wierny Idź” – interpretacja utworu Z. Herberta „Przesłanie Pana Cogito”	Uczeń: Rozumie, na czym polega postawa etyczna opisana przez Z. Herberta. Zdaje sobie sprawę z konsekwencji	Uczeń: Rozumie, na czym polega postawa etyczna opisana przez Z. Herberta. Zdaje sobie sprawę z konsekwencji przyjęcia takiej postawy.	Uczeń: Interpretuje postawę etyczną opisaną przez Z. Herberta. Wskazuje, na czym polegają konsekwencje przyjęcia takiej postawy.	Uczeń: Interpretuje postawę etyczną opisaną przez Z. Herberta. Wskazuje, na czym polegają konsekwencje przyjęcia takiej postawy.	Uczeń: Interpretuje postawę etyczną opisaną przez Z. Herberta. Wskazuje, na czym polegają konsekwencje przyjęcia takiej postawy.

	przyjęcia takiej postawy. Dostrzega różnicę znaczeniową pojęcia <i>idealizm życiowy</i> w ujęciu etycznym i potocznym. Rozważa argumenty za przyjęciem postawy, za którą opowiada się Z. Herbert, oraz przeciwko jej przyjęciu. Odpowiada na pytania. Słucha wypowiedzi innych osób.	Rozumie różnicę znaczeniową pojęcia <i>idealizm życiowy</i> w ujęciu etycznym i potocznym. Wypowiada się na temat argumentów za przyjęciem postawy, za którą opowiada się Z. Herbert, oraz przeciwko jej przyjęciu. Prezentuje własne poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	Wyjaśnia różnicę znaczeniową pojęcia <i>idealizm życiowy</i> w ujęciu etycznym a potocznym. Analizuje argumenty za przyjęciem postawy, za którą opowiada się Z. Herbert, oraz przeciwko jej przyjęciu. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Wyjaśnia różnicę znaczeniową między pojęciem <i>idealizm życiowy</i> w ujęciu etycznym a potocznym. Podaje argumenty za przyjęciem postawy, za którą opowiada się Z. Herbert, oraz przeciwko jej przyjęciu. W interpretacji tekstu odwołuje się do własnych doświadczeń, a także do wiedzy z zakresu wiedzy o świecie współczesnym oraz historii. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. Bierze czynny udział w zajęciach.	Wyjaśnia różnicę znaczeniową między pojęciem <i>idealizm życiowy</i> w ujęciu etycznym a potocznym. Podaje argumenty za przyjęciem postawy, za którą opowiada się Z. Herbert, oraz przeciwko jej przyjęciu. W interpretacji tekstu odwołuje się do własnych doświadczeń, a także do wiedzy o świecie współczesnym oraz historii. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje wiedzę z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny etyki.
16. Powtórzenie wiadomości					
4. Doświadczenie wartości i ich natura					

17. Ważność tego, co nas otacza	Uczeń: Rozumie pojęcie <i>wartość</i> i ma świadomość tego, że może ono przybierać różne znaczenia. Wyjaśnia hierarchię wartości zawartą w podanych przykładach. Wykonuje ćwiczenia. Prezentuje własne poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Na podstawie wskazanych przykładów wyjaśnia pojęcie <i>wartość</i> i wskazuje jego różne znaczenia. Ma świadomość istnienia bogactwa wartości. Wyjaśnia hierarchię wartości zawartą w podanych przykładach. Wykonuje ćwiczenia. Prezentuje własne poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób. Bierze czynny udział w zajęciach.	Uczeń: Odwołując się do obserwacji rzeczywistości oraz własnych doświadczeń, interpretuje pojęcie <i>wartość</i> i wskazuje jego różne znaczenia. W swoich wypowiedziach dowodzi istnienia bogactwa wartości. Omawia hierarchię wartości w podanych przykładach. Wykonuje ćwiczenia. Prezentuje własne poglądy w logiczny sposób. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Odwołując się do obserwacji rzeczywistości oraz własnych doświadczeń, interpretuje pojęcie <i>wartość</i> i wskazuje jego różne znaczenia. W swoich wypowiedziach dowodzi istnienia bogactwa wartości. Omawia hierarchię wartości we wskazanych przez siebie przykładach. Wykonuje ćwiczenia. Posługuje się pojęciami z zakresu etyki. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Odwołując się do obserwacji rzeczywistości oraz własnych doświadczeń, interpretuje pojęcie <i>wartość</i> i wskazuje jego różne znaczenia. W swoich wypowiedziach dowodzi istnienia bogactwa wartości. Omawia hierarchię wartości we wskazanych przez siebie przykładach. Wykonuje ćwiczenia. Posługuje się pojęciami z zakresu etyki. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje wiedzę z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny etyki.
18. Istnienie i hierarchia wartości	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

	Rozumie, na czym polegają różne sposoby istnienia wartości. Wie, na czym polega szczególny status ontyczny wartości. Rozróżnia wartości autoteliczne i instrumentalne oraz antywartości. Rozumie, na czym polega wartość i godność osoby. Rozważa własną hierarchię wartości. Słucha wypowiedzi innych osób.	Omawia wskazane przykłady, ukazujące różne sposoby istnienia wartości. Rozumie, na czym polega szczególny status ontyczny wartości. Rozróżnia wartości autoteliczne i instrumentalne oraz antywartości. Rozumie, na czym polega wartość i godność osoby. Zna poglądy na temat wartości M. Schelera oraz R. Ingardena. Rozważa własną hierarchię wartości. Słucha wypowiedzi innych osób.	Charakteryzuje stanowiska wobec pytania, jak istnieją wartości. Dostrzega wartości jako cechy bytów i jako idee normatywne. Wyjaśnia szczególny status ontyczny wartości. Zna pojęcie <i>aksjologia</i>. Odróżnia wartości autoteliczne i instrumentalne oraz antywartości. Rozpoznaje wartość i godność osoby. Odtwarza poglądy na temat wartości M. Schelera oraz R. Ingardena. Rozważa własną hierarchię wartości. Prezentuje poglądy w sposób logiczny. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Charakteryzuje stanowiska wobec pytania, jak istnieją wartości. Wyróżnia wartości jako cechy bytów i jako idee normatywne, omawia szczególny status ontyczny wartości. Definiuje pojęcie <i>aksjologia</i>. Odróżnia wartości autoteliczne i instrumentalne oraz antywartości. Rozpoznaje wartość i godność osoby. W swoich wypowiedziach odwołuje się do poglądów na temat wartości M. Schelera oraz R. Ingardena. Rozważa własną hierarchię wartości. Prezentuje poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha	Charakteryzuje stanowiska wobec pytania, jak istnieją wartości. Wyróżnia wartości jako cechy bytów i jako idee normatywne, omawia szczególny status ontyczny wartości. Definiuje pojęcie <i>aksjologia</i>. Odróżnia wartości autoteliczne i instrumentalne oraz antywartości. Rozpoznaje wartość i godność osoby. W swoich wypowiedziach odwołuje się do poglądów na temat wartości M. Schelera oraz R. Ingardena. Rozważa własną hierarchię wartości. Prezentuje poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.
--	--	---	---	---	---

				wypowiedzi innych osób.	W swoich rozważaniach wykorzystuje wiedzę z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny etyki.
19. Zaburzenia w postrzeganiu wartości	Uczeń: Zapoznaje się z przykładami ilustrującymi różne sposoby doświadczania wartości. Rozważa przejawy postrzegania życia ludzkiego jako wartości. Rozważa przykłady opisujące różnego typu zaburzenia postrzegania wartości. Zna pojęcie <i>resentyment</i>. Odpowiada na pytania. Słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Przedstawia przykłady ilustrujące różne sposoby doświadczania wartości. Rozważa przejawy postrzegania życia ludzkiego jako wartości. Rozważa przykłady opisujące różnego typu zaburzenia postrzegania wartości. Uzasadnia, na czym one polegają. Zna i rozumie pojęcie <i>resentyment</i>. Prezentuje własne poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Analizuje przykłady ilustrujące różne sposoby doświadczania wartości. Rozważa przejawy postrzegania życia ludzkiego jako wartości. Określa istotę poznania wartości (analizuje założenia stanowiska personalistycznego). Zna i rozumie pojęcia <i>resentyment</i> i <i>wrażliwość aksjologiczna</i>. Omawia przykłady niewrażliwości aksjologicznej. Zna różnego typu zaburzenia postrzegania wartości. Prezentuje własne poglądy w sposób logiczny. Z uwagą	Uczeń: Analizuje przykłady ilustrujące różne sposoby doświadczania wartości. Rozważa przejawy postrzegania życia ludzkiego jako wartości. Określa istotę poznania wartości (interpretuje założenia stanowiska personalistycznego). Wyjaśnia pojęcia <i>resentyment</i> i <i>wrażliwość aksjologiczną</i>. Omawia przykłady niewrażliwości aksjologicznej. Wskazuje i analizuje przykłady różnego	Uczeń: Analizuje przykłady ilustrujące różne sposoby doświadczania wartości. Rozważa przejawy postrzegania życia ludzkiego jako wartości. Określa istotę poznania wartości (interpretuje założenia stanowiska personalistycznego). Wyjaśnia pojęcia <i>resentyment</i> i <i>wrażliwość aksjologiczną</i>. Omawia przykłady niewrażliwości aksjologicznej. Wskazuje i analizuje przykłady różnego typu zaburzeń postrzegania wartości. W argumentacji posługuje się poznanymi pojęciami.

			słucha wypowiedzi innych osób.	typu zaburzeń postrzegania wartości. W argumentacji posługuje się pojęciami. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje wiedzę z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny etyki.
20. Urzeczywistnianie wartości	Uczeń: Omawia przykład urzeczywistniania wartości. Dostrzega związek hierarchizacji celów z wcielaniem wartości. Rozumie pojęcie <i>obowiązek moralny</i>. Uzasadnia przykład zaistnienia dobra moralnego. Prezentuje własne poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Omawia przykład urzeczywistniania wartości. Dostrzega związek hierarchizacji celów z wcielaniem wartości. Zna pojęcie <i>obowiązek moralny</i>. Rozumie, na czym polega związek między pojęciami <i>obowiązek moralny</i> i <i>wartości</i>. Uzasadnia przykład zaistnienia dobra moralnego. Prezentuje własne poglądy. Słucha	Uczeń: Omawia przykłady urzeczywistniania wartości. Dostrzega związek hierarchizacji celów z wcielaniem wartości. Wyjaśnia pojęcie <i>obowiązek moralny</i>. Dostrzega związek między pojęciami <i>obowiązek moralny</i> i <i>wartości</i>. Przedstawia i omawia przykłady zaistnienia dobra moralnego. Prezentuje własne poglądy w sposób logiczny. Z uwagą	Uczeń: Wskazuje i omawia przykłady urzeczywistniania wartości. Dostrzega związek hierarchizacji celów z wcielaniem wartości. Wyjaśnia pojęcie <i>obowiązek moralny</i>. Uzasadnia związek między pojęciami <i>obowiązek moralny</i> i <i>wartości</i>. Przedstawia i omawia przykłady zaistnienia dobra moralnego.	Uczeń: Wskazuje i omawia przykłady urzeczywistniania wartości. Dostrzega związek hierarchizacji celów z wcielaniem wartości. Wyjaśnia pojęcie <i>obowiązek moralny</i>. Uzasadnia związek między pojęciami <i>obowiązek moralny</i> i <i>wartości</i>. Przedstawia i omawia przykłady zaistnienia dobra moralnego. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując.

		wypowiedzi innych osób.	słucha wypowiedzi innych osób.	Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny etyki.
21. „Problem wartości” – analiza tekstu J. Tischnera	Uczeń: Rozważa problem urzeczywistniania i hierarchizacji wartości. Czyta tekst J. Tischnera. Rozumie, że wskazany przykład z życia lub literatury, filmu czy teatru potwierdza postawioną w tekście tezę. Odpowiada na pytania. Słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Rozważa problem urzeczywistniania i hierarchizacji wartości. Rozumie tekst J. Tischnera. Wyjaśnia, że wskazany przykład z życia lub literatury, filmu czy teatru potwierdza postawioną w tekście tezę. Prezentuje własne poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Rozważa problem urzeczywistniania i hierarchizacji wartości. Analizuje i omawia tekst J. Tischnera; wyodrębnia tezę i argumenty. Wskazuje przykłady z życia lub literatury, filmu czy teatru potwierdzające postawioną tezę. Przedstawia poglądy w logiczny sposób. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Rozważa problem urzeczywistniania i hierarchizacji wartości. Analizuje i omawia tekst J. Tischnera, wyodrębnia tezę i argumenty. Wskazuje przykłady z życia lub literatury, filmu czy teatru potwierdzające postawioną tezę. Przedstawia poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Rozważa problem urzeczywistniania i hierarchizacji wartości. Analizuje i omawia tekst J. Tischnera, wyodrębnia tezę i argumenty. Wskazuje przykład z życia lub literatury, filmu czy teatru potwierdzające postawioną tezę. Przedstawia poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny etyki.

22. Powtórzenie wiadomości					
5. Odpowiedzialność					
23. Odpowiedzialność i jej rodzaje	Uczeń: Rozumie zwroty: <i>być odpowiedzialnym przed samym sobą, za siebie</i> oraz <i>bać się odpowiedzialności</i>. Poznaje elementy warunkujące odpowiedzialność moralną. Rozważa przykłady zachowań nacechowanych odpowiedzialnością moralną, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji, w których występują zewnętrzne naciski. Rozumie zwrot <i>człowiek jest powołany do odpowiedzialności</i>. Analizuje własne postępowanie	Uczeń: Wyjaśnia zwroty: <i>być odpowiedzialnym przed samym sobą, za siebie</i> oraz <i>bać się odpowiedzialności</i>. Poznaje elementy warunkujące odpowiedzialność moralną. Rozważa przykłady zachowań nacechowanych odpowiedzialnością moralną, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji, w których występują zewnętrzne naciski. Wyjaśnia zwrot <i>człowiek jest powołany do odpowiedzialności</i>. Analizuje własne postępowanie	Uczeń: Omawia różne rodzaje odpowiedzialności, wskazując różnice. Wykorzystując przykłady, wyjaśnia na przykładach zwroty: <i>być odpowiedzialnym przed samym sobą, za siebie</i> oraz <i>bać się odpowiedzialności</i>. Wskazuje elementy warunkujące odpowiedzialność moralną. Rozważa przypadki podejmowania odpowiedzialności w sytuacji zewnętrznych nacisków. Interpretuje związek między obiektywnością wartości a odpowiedzialnością moralną.	Uczeń: Na podstawie własnych doświadczeń i obserwacji rzeczywistości definiuje pojęcie <i>odpowiedzialność</i>. Omawia różne rodzaje odpowiedzialności, wykazując różnice. Wyjaśnia zwroty: <i>być odpowiedzialnym przed samym sobą, za siebie</i> oraz <i>bać się odpowiedzialności</i>. Rozważa przypadki podejmowania odpowiedzialności w sytuacji zewnętrznych nacisków. Wskazuje elementy warunkujące odpowiedzialność moralną.	Uczeń: Na podstawie własnych doświadczeń i obserwacji rzeczywistości definiuje pojęcie <i>odpowiedzialność</i>. Omawia różne rodzaje odpowiedzialności, wykazując różnice. Wyjaśnia zwroty: <i>być odpowiedzialnym przed samym sobą, za siebie</i> oraz <i>bać się odpowiedzialności</i>. Rozważa przypadki podejmowania odpowiedzialności w sytuacji zewnętrznych nacisków. Wskazuje elementy warunkujące odpowiedzialność moralną. Objasnia sformułowanie <i>ontyczny warunek</i>

	w kontekście odpowiedzialności. Odpowiada na pytania. Słucha wypowiedzi innych osób.	w kontekście odpowiedzialności. Prezentuje własne poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	Wyjaśnia zwrot <i>człowiek jest powołany do odpowiedzialności</i>. Analizuje własne postępowanie w kontekście odpowiedzialności. W swoich rozważaniach posługuje się pojęciami na zajęciach pojęciami i sformułowaniami. Prezentuje poglądy w logiczny sposób. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Objaśnia sformułowanie <i>ontyczny warunek odpowiedzialności moralnej</i>. Interpretuje związek między obiektywnością wartości a odpowiedzialnością moralną. Omawia wskazane przez siebie przykłady ilustrujące zwrot <i>człowiek jest powołany do odpowiedzialności</i>. Analizuje własne postępowanie w kontekście odpowiedzialności. W swoich rozważaniach posługuje się pojęciami na zajęciach pojęciami i sformułowaniami. Prezentuje poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	<i>odpowiedzialności moralnej.</i> Interpretuje związek między obiektywnością wartości a odpowiedzialnością moralną. Omawia wskazane przez siebie przykłady ilustrujące zwrot <i>człowiek jest powołany do odpowiedzialności</i>. Analizuje własne postępowanie w kontekście odpowiedzialności. W rozważaniach posługuje się pojęciami na zajęciach pojęciami i sformułowaniami. Prezentuje poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny etyki.
--	--	---	---	---	--

24. „[...] cokolwiek uczynię, zamieni się na zawsze w to, co uczyniłam” (W Szymborska). Kiedy możemy być odpowiedzialni?	Uczeń: Wskazuje warunki ponoszenia odpowiedzialności w wybranym przykładzie.	Uczeń: Wskazuje warunki ponoszenia odpowiedzialności w wybranym przykładzie.	Uczeń: Określa warunki ponoszenia odpowiedzialności we wskazanych przykładach.	Uczeń: Omawia warunki ponoszenia odpowiedzialności na podstawie wskazanych przez siebie przykładów.	Uczeń: Omawia warunki ponoszenia odpowiedzialności na podstawie wskazanych przez siebie przykładów.
	Rozumie pojęcie <i>pole odpowiedzialności</i>.	Rozumie pojęcie <i>pole odpowiedzialności</i>.	Wyjaśnia pojęcie <i>pole odpowiedzialności</i>.	Wyjaśnia pojęcie <i>pole odpowiedzialności</i>.	Wyjaśnia pojęcie <i>pole odpowiedzialności</i>.
	Rozumie znaczenie trafnego rozpoznawania zagrożonych wartości oraz analizy możliwości działania.	Rozumie znaczenie trafnego rozpoznawania zagrożonych wartości oraz analizy możliwości działania.	Dostrzega znaczenie trafnego rozpoznawania zagrożonych wartości oraz analizy możliwości działania.	Określa wymagania dotyczące realizacji czynów moralnie pozytywnych.	Określa wymagania dotyczące realizacji czynów moralnie pozytywnych.
	Spośród wielu przykładów wskazuje te, które dotyczą postaw osób realizujących czyny moralnie pozytywne.	Spośród wielu przykładów wskazuje te, które dotyczą postaw osób realizujących czyny moralnie pozytywne.	Podaje przykłady postaw osób realizujących czyny moralnie pozytywne.	Dostrzega znaczenie trafnego rozpoznawania zagrożonych wartości oraz analizy możliwości działania.	Dostrzega znaczenie trafnego rozpoznawania zagrożonych wartości oraz analizy możliwości działania.
	Zna pojęcia <i>dobra wola</i> oraz <i>cnota moralna</i>.	Wie, z jakimi wymaganiami wiąże się realizacja czynów moralnie pozytywnych.	Zna wymagania dotyczące realizacji czynów moralnie pozytywnych.	Definiuje pojęcia <i>dobra wola</i> oraz <i>cnota moralna</i>	Definiuje pojęcia <i>dobra wola</i> oraz <i>cnota moralna</i> i odnajduje przykłady, które je ilustrują.
	Rozumie, na czym polegają zachowania nacechowane znieczulicą.	Zna pojęcia <i>dobra wola</i> oraz <i>cnota moralna</i>.	Spośród przykładów wybiera te, które ilustrują pojęcia <i>dobra wola</i> oraz <i>cnota moralna</i>.	i odnajduje przykłady, które je ilustrują.	Interpretuje znaczenie zasady <i>noblesse oblige</i> w kontekście współczesnej rzeczywistości.
	Zna wyrażenie <i>praca nad sobą</i> oraz pojęcie <i>samowychowanie</i>.	Wskazuje przykłady zachowań nacechowanych znieczulicą.	Omawia sytuacje obrazujące zachowania nacechowane znieczulicą.	Interpretuje znaczenie zasady <i>noblesse oblige</i> w kontekście współczesnej rzeczywistości.	Podaje przykłady postaw osób realizujących czyny moralnie pozytywne, zestawiając je z zachowaniami
	Dokonuje analizy własnego postępowania				

	w kontekście odpowiedzialności za siebie, wobec siebie, innych oraz wobec świata. Odpowiada na pytania. Słucha wypowiedzi innych osób.	Zna wyrażenie <i>praca nad sobą</i> oraz pojęcie <i>samowychowanie</i>. Rozumie ich związek z odpowiedzialnością. Dokonuje analizy własnego postępowania w kontekście odpowiedzialności za siebie, wobec siebie, innych oraz wobec świata. Prezentuje własne poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	Wyjaśnia wyrażenie <i>praca nad sobą</i>. Dostrzega znaczenie samowychowania w kontekście odpowiedzialności. Rozumie sformułowanie <i>samowychowanie jako powołanie do odpowiedzialności</i>. Dokonuje analizy własnego postępowania w kontekście odpowiedzialności za siebie, wobec siebie, innych oraz wobec świata. Prezentuje poglądy w logiczny sposób. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Podaje przykłady postaw osób realizujących czyny moralnie pozytywne, zestawiając je z zachowaniami nacechowanymi znieczulicą. Określa warunki i znaczenie pracy nad sobą. Interpretuje sformułowanie <i>samowychowanie jako powołanie do odpowiedzialności</i>. Dokonuje wnikliwej analizy własnego postępowania w kontekście odpowiedzialności za siebie, wobec siebie, innych oraz wobec świata. W rozważaniach posługuje się pojęciami i sformułowaniami. Prezentuje poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski	nacechowanymi znieczulicą. Określa warunki i znaczenie pracy nad sobą. Interpretuje sformułowanie <i>samowychowanie jako powołanie do odpowiedzialności</i>. Dokonuje wnikliwej analizy własnego postępowania w kontekście odpowiedzialności za siebie, wobec siebie, innych oraz wobec świata. W rozważaniach posługuje się pojęciami i sformułowaniami. Prezentuje poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski
--	--	---	--	---	--

				Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny etyki.
25. „Teoria odpowiedzialności: podstawowe rozróżnienia” – analiza tekstu H. Jonasa	Uczeń: Rozumie znaczenie zwrotu <i>odpowiedzialność za sprawę, która domaga się mojego działania</i> w kontekście etycznym. Dostrzega różnicę w pojmowaniu odpowiedzialności za czyn i odpowiedzialności za rzeczywistość. Stara się zrozumieć wyrażenie <i>moc ponoszenia odpowiedzialności</i>, analizując własne możliwości. Rozważa własne postępowanie w kontekście odpowiedzialności za siebie, wobec siebie,	Uczeń: Rozumie znaczenie zwrotu <i>odpowiedzialność za sprawę, która domaga się mojego działania</i> w kontekście etycznym. Wybiera przykłady pokazujące różnicę w pojmowaniu odpowiedzialności za czyn i odpowiedzialności za rzeczywistość. Rozumie sformułowanie <i>moc ponoszenia odpowiedzialności</i> i stara się je odczytać w kontekście własnych możliwości. Wypowiada się na temat przedstawionych treści, wykorzystując własne przemyślenia na temat współczesnego świata.	Uczeń: Interpretuje zwrot <i>odpowiedzialność za sprawę, która domaga się mojego działania</i> w kontekście etycznym. Analizuje przykłady pokazujące różnicę w pojmowaniu odpowiedzialności za czyn i odpowiedzialności za rzeczywistość. Omawia sformułowanie <i>moc ponoszenia odpowiedzialności</i> i odnosi je do własnych możliwości. Wskazuje w tekście tezę. Wypowiada się na temat przedstawionych treści, wykorzystując własne przemyślenia na temat współczesnego świata.	Uczeń: Interpretuje zwrot <i>odpowiedzialność za sprawę, która domaga się mojego działania</i> w kontekście etycznym. Analizuje przykłady pokazujące różnicę w pojmowaniu odpowiedzialności za czyn i odpowiedzialności za rzeczywistość. Omawia sformułowanie <i>moc ponoszenia odpowiedzialności</i> i analizuje je w kontekście własnych możliwości. Wskazuje w tekście tezę. Wypowiada się na temat przedstawionych treści, wykorzystując	Uczeń: Interpretuje zwrot <i>odpowiedzialność za sprawę, która domaga się mojego działania</i> w kontekście etycznym. Analizuje przykłady pokazujące różnicę w pojmowaniu odpowiedzialności za czyn i odpowiedzialności za rzeczywistość. Omawia sformułowanie <i>moc ponoszenia odpowiedzialności</i> i analizuje je w kontekście własnych możliwości. Wskazuje w tekście tezę. Wypowiada się na temat przedstawionych treści, wykorzystując

	innych oraz wobec świata. Prezentuje własne poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	Prezentuje własne poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	Prezentuje poglądy w logiczny sposób. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	własne przemyślenia na temat współczesnego świata. W swoich rozważaniach posługuje się pojęciami i sformułowaniami. Prezentuje poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	współczesnego świata. W swoich rozważaniach posługuje się pojęciami i sformułowaniami. Prezentuje poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny etyki.
26. Powtórzenie wiadomości					
6. Niełatwo jest mówić o dobru					
27. Obyczaj, moralność, etyka	Uczeń: Rozumie znaczenie pojęć <i>dobro</i> i <i>zło</i> w kontekście rozważań o moralności. Rozumie pojęcia: <i>norma, obyczaj, moralność, etyka, amoralizm</i>.	Uczeń: Rozumie znaczenie pojęć <i>dobro</i> i <i>zło</i> w kontekście rozważań o moralności. Rozumie pojęcia: <i>norma, obyczaj, moralność, etyka, amoralizm</i>.	Uczeń: Wyjaśnia znaczenie pojęć <i>dobro</i> i <i>zło</i> w kontekście rozważań o moralności. Wyjaśnia pojęcia: <i>norma, obyczaj, moralność, etyka, amoralizm</i>.	Uczeń: Wyjaśnia znaczenie pojęć <i>dobro</i> i <i>zło</i> w kontekście rozważań o moralności. Definiuje pojęcia: <i>norma, obyczaj, moralność, etyka, amoralizm</i>. Przytacza i	Uczeń: Wyjaśnia znaczenie pojęć <i>dobro</i> i <i>zło</i> w kontekście rozważań o moralności. Definiuje pojęcia: <i>norma, obyczaj, moralność, etyka, amoralizm</i>. Przytacza

	Dostrzega związek moralności z nakazami i zakazami. Rozumie, na czym polega rozwój moralny. Dostrzega jego rolę w życiu jednostki. Odpowiada na pytania. Słucha wypowiedzi innych osób.	Dostrzega związek moralności z nakazami i zakazami. Rozumie, na czym polega rozwój moralny. Dostrzega jego rolę w życiu jednostki. Dostrzega różnicę między etyką normatywną a opisową. Prezentuje własne poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	Trafnie interpretuje wskazane przykłady ilustrujące te pojęcia. Dostrzega związek moralności z nakazami i zakazami. Wskazuje czynniki wpływające na rozwój moralny i wyjaśnia jego znaczenie oraz rolę. Objaśnia przedmiot rozważań etyki normatywnej i opisowej. Zna pojęcia <i>psychologia</i> i <i>socjologia moralności</i>. Prezentuje poglądy w logiczny sposób. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	omawia przykłady ilustrujące te pojęcia. Wskazuje wartości chronione i cenione w przykładach prezentujących obyczaj. Dostrzega związek moralności z nakazami i zakazami. Wskazuje czynniki wpływające na rozwój moralny i wyjaśnia jego znaczenie i rolę. Objaśnia przedmiot rozważań etyki normatywnej i opisowej. Wyjaśnia pojęcia <i>psychologia</i> i <i>socjologia moralności</i>. Prezentuje poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. Prezentuje poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	i omawia przykłady ilustrujące te pojęcia. Wskazuje wartości chronione i cenione w przykładach prezentujących obyczaj. Dostrzega związek moralności z nakazami i zakazami. Wskazuje czynniki wpływające na rozwój moralny i wyjaśnia jego znaczenie i rolę. Objaśnia przedmiot rozważań etyki normatywnej i opisowej. Wyjaśnia pojęcia <i>psychologia</i> i <i>socjologia moralności</i>. Prezentuje poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny etyki.
--	--	---	---	---	--

28. Ocenianie w wypowiedziach językowych	Uczeń: Zna pojęcie <i>podmiot moralny</i> oraz warunki, jakie muszą być spełnione, aby wiedza podmiotu moralnego na temat wartości i norm moralnych przekładała się na właściwe działanie. Rozumie, czym się różnią zdania opisujące od oceniających oraz osądzających. Rozumie, na czym polega subiektywny charakter oceniania. Wie, jakie warunki należy wziąć pod uwagę, dokonując osądu moralnego. Rozumie, na czym polega wpływ pozytywnej i negatywnej oceny na działanie. Ma świadomość istnienia różnego typu sądów moralnych. Rozważa własną postawę i swoje wypowiedzi w kontekście	Uczeń: Zna pojęcie <i>podmiot moralny</i> oraz warunki, jakie muszą być spełnione, aby wiedza podmiotu moralnego na temat wartości i norm moralnych przekładała się na właściwe działanie. Rozumie, czym się różnią zdania opisujące od oceniających oraz osądzających. Dostrzega cechę wartościowania wypowiedzi. Zna kryterium rozróżnienia ocen językowych (oceny praktyczne i moralne). Rozumie, na czym polega subiektywny charakter oceniania. Wie, jakie warunki należy wziąć pod uwagę, dokonując osądu moralnego. Omawia wpływ pozytywnej i negatywnej oceny na działanie.	Uczeń: Zna pojęcie <i>podmiot moralny</i>. Określa warunki, jakie muszą być spełnione, aby wiedza podmiotu moralnego na temat wartości i norm moralnych przekładała się na właściwe działanie. Omawia przykłady zdań opisujących, oceniających, osądzających. Dostrzega cechę wartościowania wypowiedzi. Wśród ocen językowych wskazuje oceny praktyczne i moralne. Wyjaśnia, na czym polega subiektywny charakter oceniania i jego konsekwencje. Objaśnia warunki, jakie należy wziąć pod uwagę, dokonując osądu moralnego. Omawia wpływ pozytywnej	Uczeń: Zna pojęcie <i>podmiot moralny</i>. Określa warunki, jakie muszą być spełnione, aby wiedza podmiotu moralnego na temat wartości i norm moralnych przekładała się na właściwe działanie. Wskazuje i omawia przykłady zdań opisujących, oceniających, osądzających. Dostrzega cechę wartościowania wypowiedzi. Wśród ocen językowych wskazuje oceny praktyczne i moralne. Wyjaśnia, na czym polega subiektywny charakter oceniania i jego konsekwencje. Objaśnia warunki, jakie należy wziąć pod uwagę, dokonując osądu moralnego. Omawia wpływ pozytywnej	Uczeń: Zna pojęcie <i>podmiot moralny</i>. Określa warunki, jakie muszą być spełnione, aby wiedza podmiotu moralnego na temat wartości i norm moralnych przekładała się na właściwe działanie. Wskazuje i omawia przykłady zdań opisujących, oceniających, osądzających. Dostrzega cechę wartościowania wypowiedzi. Wśród ocen językowych wskazuje oceny praktyczne i moralne. Wyjaśnia, na czym polega subiektywny charakter oceniania i jego konsekwencje. Objaśnia warunki, jakie należy wziąć pod uwagę, dokonując osądu moralnego. Omawia wpływ pozytywnej
--	---	---	--	---	---

	omawianych zagadnień. Odpowiada na pytania. Słucha wypowiedzi innych osób.	Zna różne typy sądów moralnych. Analizuje własną postawę i swoje wypowiedzi w kontekście omawianych zagadnień. Prezentuje własne poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	i negatywnej oceny na działanie. Wyróżnia i analizuje różne typy sądów moralnych. Analizuje własną postawę i swoje wypowiedzi w kontekście omawianych zagadnień. Prezentuje poglądy w logiczny sposób. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	i negatywnej oceny na działanie. Wyróżnia i analizuje różne typy sądów moralnych. Analizuje własną postawę i swoje wypowiedzi w kontekście omawianych zagadnień. Prezentuje poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	i negatywnej oceny na działanie. Wyróżnia i analizuje różne typy sądów moralnych. Analizuje własną postawę i swoje wypowiedzi w kontekście omawianych zagadnień. Prezentuje poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny etyki.
29. Spór o realność powinności moralnej	Uczeń: Zna pytania metaetyczne. Rozumie znaczenie słów <i>wartość</i> i <i>dobro</i> w różnych kontekstach. Dostrzega różnicę między stwierdzeniami zawierającymi przekonania moralne a	Uczeń: Zna pytania metaetyczne. Rozumie znaczenie słów <i>wartość</i> i <i>dobro</i> w różnych kontekstach. Dostrzega różnicę między stwierdzeniami zawierającymi przekonania moralne a	Uczeń: Rozpoznaje pytania metaetyczne. Stosuje słowa <i>wartość</i> i <i>dobro</i> w różnych kontekstach. Wskazuje stwierdzenia zawierające przekonania moralne oraz wypowiedzenia	Uczeń: Formułuje pytania metaetyczne. Stosuje słowa <i>wartość</i> i <i>dobro</i> w różnych kontekstach. Podaje przykłady stwierdzeń zawierających	Uczeń: Formułuje pytania metaetyczne. Stosuje słowa <i>wartość</i> i <i>dobro</i> w różnych kontekstach. Podaje przykłady stwierdzeń zawierających przekonania moralne oraz wypowiedzeń

	wypowiedzeniami wyrażającymi pewność prezentowanych poglądów. Zna różne sposoby uzasadniania moralnego, zwłaszcza manipulację. Rozumie, z czego wynikają pytania o rację dobra (obiektywność zakazów i nakazów moralnych, wartość logiczna prawdy lub fałszu). Rozumie, jakie konsekwencje wynikają z przyjęcia założenia uznającego wartości za szczególny rodzaj bytu. Dostrzega argumenty przemawiające za przyjęciem założenia o obiektywności powinności moralnej i przeciw niemu. Dostrzega związek między możliwością wiedzy o dobru i złu a wychowaniem moralnym.	wypowiedzeniami wyrażającymi pewność prezentowanych poglądów. Zna różne sposoby uzasadniania moralnego, zwłaszcza manipulację. Rozumie, z czego wynikają pytania o rację dobra (obiektywność zakazów i nakazów moralnych, wartość logiczna prawdy lub fałszu). Rozumie argumenty przemawiające za przyjęciem założenia o obiektywności powinności moralnej i przeciw niemu. Zna pojęcia: <i>kognitywizm</i> i <i>nonkognitywizm etyczny</i> oraz <i>naturalizm metaetyczny</i> i <i>antynaturalizm metaetyczny</i>. Rozumie, jakie konsekwencje wynikają z przyjęcia założenia	wyrażające pewność prezentowanych poglądów. Omawia różne sposoby uzasadniania moralnego, zwracając szczególną uwagę na manipulację. Wyjaśnia istotę pytań o rację dobra (obiektywność zakazów i nakazów moralnych, wartość logiczna prawdy lub fałszu). Wypowiada się na temat argumentów przemawiających za przyjęciem założenia o obiektywności powinności moralnej i przeciw niemu. Wie, na czym polegają różnice między pojęciami: <i>kognitywizm</i> i <i>nonkognitywizm etyczny</i> oraz <i>naturalizm metaetyczny</i> i <i>antynaturalizm metaetyczny</i>. Wyjaśnia ich znaczenie w odniesieniu do rzeczywistości.	przekonania moralne oraz wypowiedzeń wyrażających pewność prezentowanych poglądów. Podaje przykłady różnych sposobów uzasadniania moralnego. Omawiając je, zwraca szczególną uwagę na manipulację. Interpretuje pytania o rację dobra (obiektywność zakazów i nakazów moralnych, wartość logiczna prawdy lub fałszu). Wskazuje argumenty przemawiające za przyjęciem założenia o obiektywności powinności moralnej i przeciw niej. Wyjaśnia pojęcia: <i>kognitywizm</i> i <i>nonkognitywizm etyczny</i> oraz <i>naturalizm metaetyczny</i> i <i>antynaturalizm metaetyczny</i>. Uzasadniania ich	wyrażających pewność prezentowanych poglądów. Podaje przykłady różnych sposobów uzasadniania moralnego. Omawiając je, zwraca szczególną uwagę na manipulację. Interpretuje pytania o rację dobra (obiektywność zakazów i nakazów moralnych, wartość logiczna prawdy lub fałszu). Wskazuje argumenty przemawiające za słusznością przekonania o obiektywności powinności moralnej i przeciw niej. Wyjaśnia pojęcia: <i>kognitywizm</i> i <i>nonkognitywizm etyczny</i> oraz <i>naturalizm metaetyczny</i> i <i>antynaturalizm metaetyczny</i>. Uzasadniania ich znaczenie w odniesieniu do rzeczywistości.
--	---	--	--	--	---

	Odpowiada na pytania. Słucha wypowiedzi innych osób.	uznającego wartości za szczególny rodzaj bytu. Dostrzega związek między możliwością wiedzy o dobru i złu a wychowaniem moralnym. Prezentuje własne poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	Dostrzega związek między możliwością wiedzy o dobru i złu a wychowaniem moralnym. Prezentuje poglądy w logiczny sposób. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	znaczenie w odniesieniu do rzeczywistości. Dostrzega związek między możliwością wiedzy o dobru i złu a wychowaniem moralnym. Prezentuje poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Dostrzega związek między możliwością wiedzy o dobru i złu a wychowaniem moralnym. Prezentuje poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny etyki.
30. „Mała etyka” – analiza fragmentu tekstu L. Kołakowskiego	Uczeń: Czyta tekst L. Kołakowskiego. Rozumie tezę tekstu, a także formułowane przez innych argumenty za jej przyjęciem i przeciw niej. Rozważa przykłady ukazujące pojęcia <i>dobro instrumentalne</i> i <i>dobro samo w sobie</i>. Rozumie, na czym polega problem empirycznego	Uczeń: Analizuje tekst L. Kołakowskiego. Rozumie tezę tekstu, a także formułowane przez innych argumenty za jej przyjęciem i przeciw niej. Wie, na czym polega rozróżnienie zagadnień z obszaru etyki normatywnej i opisowej. Rozważa przykłady ukazujące pojęcia <i>dobro</i>	Uczeń: Analizuje tekst L. Kołakowskiego. Wskazuje tezę tekstu, formułuje argumenty za jej przyjęciem i przeciw niej. Odnosi się do poruszanych w tekście pojęć, omawiając wskazane przykłady; rozróżnia etykę normatywną i opisową.	Uczeń: Analizuje tekst L. Kołakowskiego. Wskazuje tezę tekstu, formułuje argumenty za jej przyjęciem i przeciw niej. Odnosi się do poruszanych w tekście pojęć, omawiając wskazane przykłady; rozróżnia etykę normatywną i opisową.	Uczeń: Analizuje tekst L. Kołakowskiego. Wskazuje tezę tekstu, formułuje argumenty za jej przyjęciem i przeciw niej. Odnosi się do poruszanych w tekście pojęć, omawiając wskazane przykłady; rozróżnia etykę normatywną i opisową. Omawia pojęcia <i>dobro instrumentalne</i> i <i>dobro samo w sobie</i>.

	uzasadnienia powinności. Dostrzega związek omawianych zagadnień z życiem codziennym. Odpowiada na pytania. Słucha wypowiedzi innych osób.	<i>instrumentalne i dobro samo w sobie.</i> Rozumie, na czym polega problem empirycznego uzasadnienia powinności. Dostrzega związek omawianych zagadnień z życiem codziennym. Prezentuje własne poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	Omawia pojęcia <i>dobro instrumentalne</i> i <i>dobro samo w sobie</i>. Przedstawia, na czym polega problem empirycznego uzasadnienia powinności. Analizuje związek omawianych zagadnień z życiem codziennym. Prezentuje własne poglądy w logiczny sposób. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Omawia pojęcia <i>dobro instrumentalne</i> i <i>dobro samo w sobie</i>. Przedstawia, na czym polega problem empirycznego uzasadnienia powinności. Analizuje związek omawianych zagadnień z życiem codziennym. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Przedstawia, na czym polega problem empirycznego uzasadnienia powinności. Analizuje związek omawianych zagadnień z życiem codziennym. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny etyki.
31. Powtórzenie wiadomości					
7. Normy moralne a rozwój człowieka					
32. Normy moralne a rozwój człowieka – struktura i rodzaje norm moralnych	Uczeń: Rozumie rolę kształtowania podmiotowości moralnej w kontekście rozwoju osobowości.	Uczeń: Rozumie rolę kształtowania podmiotowości moralnej w kontekście rozwoju osobowości.	Uczeń: Wyjaśnia rolę kształtowania podmiotowości moralnej w kontekście rozwoju osobowości.	Uczeń: Wyjaśnia rolę kształtowania podmiotowości moralnej w kontekście rozwoju osobowości.	Uczeń: Wyjaśnia rolę kształtowania podmiotowości moralnej w kontekście rozwoju osobowości.

	Odczytuje ewokatywny charakter wskazanych zdań. Zna definicję normy. Zapoznaje się z przykładami norm obyczajowych, prawnych, moralnych. Dostrzega związek między normą a wartością (w tym zaspokajaniem istotnych potrzeb). Rozważa powody przestrzegania norm moralnych (nawyk, „intelektualna identyfikacja”, strach przed sankcjami). Rozumie rolę, jaką odgrywają normy moralne w życiu społecznym. Dostrzega związek prawa i moralności. Rozumie konieczność znajomości i praktycznego hierarchizowania norm	Odczytuje ewokatywny charakter wskazanych zdań. Zna definicję normy. Rozróżnia normy obyczajowe, prawne, moralne. Wyróżnia normy moralne spośród norm postępowania. Wyjaśnia rolę, jaką odgrywają normy moralne w życiu społecznym. Zna pojęcia <i>etyka heteronomiczna</i> i <i>etyka autonomiczna</i>. Rozważa powody przestrzegania norm moralnych (nawyk, „intelektualna identyfikacja”, strach przed sankcjami). Rozumie związek między normą a wartością (w tym zaspokajaniem istotnych potrzeb). Zna dwa znaczenia obowiązywania normy moralnej; odróżnia	Wskazuje zdania o charakterze ewokatywnym. Definiuje normę. Wskazuje przykłady norm obyczajowych, prawnych, moralnych. Wyróżnia normy moralne spośród norm postępowania. Wyjaśnia rolę, jaką odgrywają normy moralne w życiu społecznym. Zna pojęcia <i>etyka heteronomiczna</i> i <i>etyka autonomiczna</i>. Rozważa powody przestrzegania norm moralnych (nawyk, „intelektualna identyfikacja”, strach przed sankcjami). Rozumie związek między normą a wartością (w tym zaspokajaniem istotnych potrzeb). Zna dwa znaczenia obowiązywania normy moralnej; odróżnia	Podaje przykłady zdań o charakterze ewokatywnym. Definiuje normę. Podaje przykłady norm obyczajowych, prawnych, moralnych. Wyróżnia normy moralne spośród norm postępowania. Wyjaśnia rolę, jaką odgrywają normy moralne w życiu społecznym. Wyjaśnia pojęcia <i>etyka heteronomiczna</i> i <i>etyka autonomiczna</i>. Rozróżnia poglądy na temat pochodzenia norm moralnych zawarte w etyce heteronomicznej i autonomicznej. Omawia powody przestrzegania norm moralnych (nawyk, „intelektualna identyfikacja”, strach przed sankcjami). Rozumie oraz ilustruje przykładami związek	Podaje przykłady zdań o charakterze ewokatywnym. Definiuje normę. Podaje przykłady norm obyczajowych, prawnych, moralnych. Wyróżnia normy moralne spośród norm postępowania. Wyjaśnia rolę, jaką odgrywają normy moralne w życiu społecznym. Wyjaśnia pojęcia <i>etyka heteronomiczna</i> i <i>etyka autonomiczna</i>. Rozróżnia poglądy na temat pochodzenia norm moralnych zawarte w etyce heteronomicznej i autonomicznej. Omawia powody przestrzegania norm moralnych (nawyk, „intelektualna identyfikacja”, strach przed sankcjami). Rozumie oraz ilustruje przykładami związek między normą a wartością (w tym
--	--	--	---	--	--

	moralnych w życiu. Zna pojęcie <i>etyka zawodowa</i> i rozumie jej cel. Zapoznaje się z przykładem kodeksu etyki zawodowej. Zna <i>Dekalog</i>. Zapoznaje się z tekstem Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka. Rozumie jej cel i znaczenie. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	normy tetyczne i teleologiczne. Dostrzega związek prawa i moralności. Zna kryteria podziału norm moralnych. Rozumie konieczność znajomości i praktycznego hierarchizowania norm moralnych w życiu. Zna pojęcie <i>etyka zawodowa</i> i uzasadnia jej cel. Omawia wskazany przykład kodeksu etyki zawodowej. Zna <i>Dekalog</i>. Zna tekst Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka. Rozumie jej cel i znaczenie. Prezentuje własne poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	normy tetyczne i teleologiczne. Dostrzega związek prawa i moralności. Zna kryteria podziału norm moralnych. Rozumie konieczność znajomości i praktycznego hierarchizowania norm moralnych w życiu. Wyjaśnia pojęcie <i>etyka zawodowa</i> i uzasadnia jej cel. Omawia wskazany przykład kodeksu etyki zawodowej. Zna <i>Dekalog</i>. Zna tekst Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka. Rozumie jej cel i znaczenie. Prezentuje własne poglądy w logiczny sposób. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	między normą a wartością (w tym zaspokajaniem istotnych potrzeb). Zna dwa znaczenia obowiązywania normy moralnej; odróżnia normy tetyczne i teleologiczne. Dostrzega związek prawa i moralności. Zna klasyfikację i kryteria podziału norm moralnych. Omawia konieczność znajomości i praktycznego hierarchizowania norm moralnych w życiu. Wyjaśnia pojęcie <i>etyka zawodowa</i> i uzasadnia jej cel. Wskazuje i omawia przykład kodeksu etyki zawodowej. Zna i interpretuje <i>Dekalog</i>. Zna tekst Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka. Określa jej	zaspokajaniem istotnych potrzeb). Zna dwa znaczenia obowiązywania normy moralnej; odróżnia normy tetyczne i teleologiczne. Dostrzega związek prawa i moralności. Zna klasyfikację i kryteria podziału norm moralnych. Omawia konieczność znajomości i praktycznego hierarchizowania norm moralnych w życiu. Wyjaśnia pojęcie <i>etyka zawodowa</i> i uzasadnia jej cel. Wskazuje i omawia przykład kodeksu etyki zawodowej. Zna i interpretuje <i>Dekalog</i>. Zna tekst Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka. Określa jej cel i wyjaśnia znaczenie.
--	---	---	--	---	---

				cel i wyjaśnia znaczenie. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny etyki.
33. Rozwój moralny człowieka	Uczeń: Zastanawia się nad sformułowaniem <i>rozwój moralny jako integralna część rozwoju psychicznego</i>. Zna składniki rozwoju moralnego (poznawczy i behawioralny). Rozumie, na czym polega rozwinięta moralność. Zapoznaje się z etapami rozwoju moralnego. Rozpoznaje zjawiska niedorozwoju moralnego, demoralizacji i upadku moralnego we	Uczeń: Rozumie sformułowanie <i>rozwój moralny jako integralna część rozwoju psychicznego</i>. Zna składniki rozwoju moralnego (poznawczy i behawioralny). W podanych przykładach wskazuje różne składniki rozwiniętej moralności. Zapoznaje się z etapami rozwoju moralnego. Wie, czego dotyczy spór na temat uwarunkowań rozwoju moralnego. Rozpoznaje zjawiska niedorozwoju	Uczeń: Wyjaśnia sformułowanie <i>rozwój moralny jako integralna część rozwoju psychicznego</i>. Wyróżnia składniki rozwoju moralnego (poznawczy i behawioralny). W podanych przykładach wskazuje różne składniki rozwiniętej moralności. Zna etapy rozwoju moralnego. Rozumie istotę sporu na temat uwarunkowań rozwoju moralnego. Objaśnia zjawiska niedorozwoju	Uczeń: Wyjaśnia sformułowanie <i>rozwój moralny jako integralna część rozwoju psychicznego</i>. Wyróżnia składniki rozwoju moralnego (poznawczy i behawioralny). Podaje przykłady różnych składników rozwiniętej moralności. Omawia etapy rozwoju moralnego. Wyjaśnia spór na temat uwarunkowań rozwoju moralnego. Podaje przykłady i interpretuje zjawiska	Uczeń: Wyjaśnia sformułowanie <i>rozwój moralny jako integralna część rozwoju psychicznego</i>. Wyróżnia składniki rozwoju moralnego (poznawczy i behawioralny). Podaje przykłady różnych składników rozwiniętej moralności. Omawia etapy rozwoju moralnego. Wyjaśnia spór na temat uwarunkowań rozwoju moralnego. Podaje przykłady i interpretuje zjawiska niedorozwoju moralnego,

	wskazanych przykładach. Rozumie wartość uczuć dla rozwoju moralnego. Dokonuje autorefleksji w kontekście omawianych zagadnień. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	moralnego, demoralizacji i upadku moralnego we wskazanych przykładach. Rozumie wartość uczuć dla rozwoju moralnego. Dokonuje autorefleksji w kontekście omawianych zagadnień. Prezentuje własne poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	moralnego, demoralizacji i upadku moralnego we wskazanych przykładach. Wyjaśnia wartość uczuć dla rozwoju moralnego. Dokonuje autorefleksji w kontekście omawianych zagadnień. Prezentuje własne poglądy w logiczny sposób. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	niedorozwoju moralnego, demoralizacji i upadku moralnego. Wyjaśnia wartość uczuć dla rozwoju moralnego. Dokonuje autorefleksji w kontekście omawianych zagadnień. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	demoralizacji i upadku moralnego. Wyjaśnia wartość uczuć dla rozwoju moralnego. Dokonuje autorefleksji w kontekście omawianych zagadnień. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny etyki.
34. „Dekalog zen” – analiza tekstu	Uczeń: Rozumie cel, dla którego J. Santorski wykorzystał fragmenty <i>Dekalogu zen</i>. Czyta tekst; rozumie zawarte w nim zalecenia i ich zasadność w kontekście doświadczeń codziennego życia.	Uczeń: Rozumie cel, dla którego J. Santorski wykorzystał fragmenty <i>Dekalogu zen</i>. Analizuje tekst; rozumie zawarte w nim zalecenia i ich zasadność w kontekście doświadczeń codziennego życia.	Uczeń: Rozumie cel, dla którego J. Santorski wykorzystał fragmenty <i>Dekalogu zen</i>. Analizuje tekst; wskazuje tezy i argumenty. Interpretuje zawarte w nim zalecenia i wyjaśnia ich zasadność w kontekście	Uczeń: Wyjaśnia cel, dla którego J. Santorski wykorzystał fragmenty <i>Dekalogu zen</i>. Analizuje tekst; wskazuje tezy i argumenty. Interpretuje zawarte w nim zalecenia i wyjaśnia ich zasadność w kontekście	Uczeń: Wyjaśnia cel, dla którego J. Santorski wykorzystał fragmenty <i>Dekalogu zen</i>. Analizuje tekst; wskazuje tezy i argumenty. Interpretuje zawarte w nim zalecenia i wyjaśnia ich zasadność w kontekście doświadczeń codziennego życia.

	Poznaje argumenty przemawiające za słuszością przedstawionych zasad lub przeciw nim. Słucha wypowiedzi innych osób.	Podaje argument przemawiający za słuszością przedstawionych zasad lub przeciw nim. Prezentuje własne poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	doświadczeń codziennego życia. Przedstawia argumenty przemawiające za słuszością przedstawionych zasad oraz przeciw nim. Prezentuje własne poglądy. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	doświadczeń codziennego życia. Przedstawia argumenty przemawiające za słuszością przedstawionych zasad oraz przeciw nim. Porównuje tekst <i>Dekalogu zen</i> z chrześcijańskim Dekalogiem. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Przedstawia argumenty przemawiające za słuszością przedstawionych zasad oraz przeciw nim. Porównuje tekst <i>Dekalogu zen</i> z chrześcijańskim Dekalogiem. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny etyki.
35. Powtórzenie wiadomości					
Dział II. AKTYWNE CZYTANIE DZIEDZICTWA ETYKI 8. W pogoni za cnotą					
36. „Bezmyślnym życiem żyć człowiekowi nie warto” – w pogoni za cnotą – sofiści	Uczeń: Zna pytania wyróżniające filozofię spośród innych dziedzin nauki.	Uczeń: Odróżnia pytania charakterystyczne dla filozofii od pytań	Uczeń: Wskazuje cechy filozofii; wskazuje pytania wyróżniające filozofię	Uczeń: Wskazuje cechy filozofii; stawia pytania wyróżniające filozofię	Uczeń: Wskazuje cechy filozofii; stawia pytania wyróżniające filozofię

	Rozumie, na czym polega praktyczny charakter etyki. Zna stanowisko Protagorasa i zasadę <i>homo-mensura</i>. Rozumie pojęcie <i>relatywizm</i> w etyce. Zna argumenty przemawiające za słuszością stanowiska prezentowanego przez sofistów i przeciwko niemu. Przewiduje konsekwencje wynikające z realizacji założeń relatywizmu w sferze etycznej. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	wyróżniających inne dziedziny nauki. Rozumie, na czym polega praktyczny charakter etyki. Zna stanowisko Protagorasa i zasadę <i>homo-mensura</i>. Wyjaśnia pojęcie <i>relatywizm</i> w etyce. Zna argumenty przemawiające za słuszością stanowiska prezentowanego przez sofistów i przeciwko niemu. Przewiduje konsekwencje wynikające z realizacji założeń relatywizmu w sferze etycznej. Prezentuje własne poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	spośród innych dziedzin nauki. Analizuje praktyczny charakter etyki. Omawia stanowisko Protagorasa. Wyjaśnia zasadę <i>homo-mensura</i>. Zna poglądy Gorgiasza. Wyjaśnia pojęcie <i>relatywizm</i> w etyce. Formułuje argumenty przemawiające za słuszością stanowiska prezentowanego przez sofistów i przeciwko niemu. Interpretuje stanowisko sofistów w kontekście współczesnej rzeczywistości. Przewiduje konsekwencje wynikające z realizacji założeń relatywizmu w sferze etycznej. Prezentuje własne poglądy. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	spośród innych dziedzin nauki. Analizuje praktyczny charakter etyki. Omawia stanowisko Protagorasa oraz Gorgiasza. Wyjaśnia zasadę <i>homo-mensura</i>. Charakteryzuje relatywizm w teorii poznania i w etyce. Formułuje argumenty przemawiające za słuszością stanowiska prezentowanego przez sofistów i przeciwko niemu. Interpretuje stanowisko sofistów w kontekście współczesnej rzeczywistości. Przewiduje konsekwencje wynikające z realizacji założeń relatywizmu w sferze etycznej.	spośród innych dziedzin nauki. Analizuje na praktyczny charakter etyki. Omawia stanowisko Protagorasa oraz Gorgiasza. Wyjaśnia zasadę <i>homo-mensura</i>. Charakteryzuje relatywizm w teorii poznania i w etyce. Formułuje argumenty przemawiające za słuszością stanowiska prezentowanego przez sofistów i przeciwko niemu. Interpretuje stanowisko sofistów w kontekście współczesnej rzeczywistości. Przewiduje konsekwencje wynikające z realizacji założeń relatywizmu w sferze etycznej. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując.
--	---	---	---	---	---

				Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny etyki.
37. „Bezmyślnym życiem żyć człowiekowi nie warto” – w pogoni za cnotą – Sokrates	Uczeń: Omawia życie i postawę Sokratesa. Rozumie, na czym polega intuicyjne rozpoznawanie dobra. Rozumie pojęcie <i>rachunek sumienia</i>. Zna poglądy Sokratesa dotyczące istoty człowieka i celu działania. Dostrzega troskę filozofa o dobro człowieka w kontekście dobra duszy. Zna pojęcia <i>cnota (arete)</i> i <i>daimonion</i>. Rozumie rolę i wartość rozumu i wiedzy w działaniu. Zna pojęcie <i>intelektualizm etyczny</i>	Uczeń: Omawia życie i postawę Sokratesa. Rozważa przykłady na intuicyjne rozpoznawanie dobra. Rozumie pojęcie <i>rachunek sumienia</i>. Zna poglądy Sokratesa dotyczące istoty człowieka i celu działania. Dostrzega troskę filozofa o dobro człowieka w kontekście dobra duszy. Zna pojęcia <i>cnota (arete)</i> i <i>daimonion</i>. Rozumie rolę i wartość rozumu i wiedzy w działaniu. Rozważa pojęcie <i>intelektualizm etyczny</i>	Uczeń: Omawia życie i postawę Sokratesa. Rozważa przykłady intuicyjnego rozpoznawania dobra. Wyjaśnia pojęcie <i>rachunek sumienia</i>. Omawia poglądy Sokratesa dotyczące istoty człowieka i celu działania. Dowodzi troski filozofa o dobro człowieka w kontekście dobra duszy. Objaśnia pojęcia <i>cnota (arete)</i> i <i>daimonion</i>. Analizuje rolę i wartość rozumu i wiedzy w działaniu.	Uczeń: Omawia życie i postawę Sokratesa. Wskazuje i omawia przykłady intuicyjnego rozpoznawania dobra. Definiuje pojęcie <i>rachunek sumienia</i>. Omawia oraz interpretuje poglądy Sokratesa dotyczące istoty człowieka i celu działania. Dowodzi troski filozofa o dobro człowieka w kontekście dobra duszy. Definiuje i wyjaśnia pojęcia <i>cnota (arete)</i> i <i>daimonion</i>. Analizuje rolę i wartość rozumu i wiedzy w działaniu.	Uczeń: Omawia życie i postawę Sokratesa. Wskazuje i omawia przykłady intuicyjnego rozpoznawania dobra. Definiuje pojęcie <i>rachunek sumienia</i>. Omawia oraz interpretuje poglądy Sokratesa dotyczące istoty człowieka i celu działania. Dowodzi troski filozofa o dobro człowieka w kontekście dobra duszy. Definiuje i wyjaśnia pojęcia <i>cnota (arete)</i> i <i>daimonion</i>. Analizuje rolę i wartość rozumu i wiedzy w działaniu. Definiuje

	oraz argumenty przemawiające za słuszością tego stanowiska i przeciwko niemu. Rozumie znaczenie pojęcia <i>wolność</i> w ujęciu Sokratesa i jej rolę w działaniu. Zna pojęcia <i>metoda elenktyczna</i> i <i>metoda majeutyczna</i>. W rozważaniach o postawie i poglądach Sokratesa dostrzega współczesny kontekst. Dokonuje autorefleksji w odniesieniu do idei doskonalenia siebie. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	oraz argumenty przemawiające za słuszością tego stanowiska i przeciwko niemu. Rozumie znaczenie pojęcia <i>wolność</i> w ujęciu Sokratesa i jej rolę w działaniu. Rozumie pojęcie <i>uwewnętrznienie szczęścia</i>. Zna pojęcia <i>metoda elenktyczna</i> i <i>metoda majeutyczna</i>. W rozważaniach o postawie i poglądach Sokratesa dostrzega współczesny kontekst. Dokonuje autorefleksji w odniesieniu do idei doskonalenia siebie. Prezentuje własne poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	Wyjaśnia pojęcie <i>intelektualizm etyczny</i>. Formułuje argumenty przemawiające za słuszością tego stanowiska i przeciwko niemu. Wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>wolność</i> w ujęciu Sokratesa i określa jej wartość w działaniu. Rozumie pojęcie <i>uwewnętrznienie szczęścia</i>. Wyjaśnia istotę i wskazuje elementy metody elenktycznej. Zna pojęcie <i>metoda majeutyczna</i>. W ocenie postawy i poglądów Sokratesa bierze pod uwagę współczesny kontekst. Dokonuje autorefleksji w odniesieniu do idei doskonalenia siebie. Prezentuje własne poglądy. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Definiuje i interpretuje pojęcie <i>intelektualizm etyczny</i>. Formułuje argumenty przemawiające za słuszością tego stanowiska i przeciwko niemu. Wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>wolność</i> w ujęciu Sokratesa i określa jej wartość w działaniu. Rozumie pojęcie <i>uwewnętrznienie szczęścia</i>. Wskazuje istotę i elementy metody elenktycznej. Interpretuje metaforę zawartą w pojęciu <i>metoda majeutyczna</i>. W ocenie postaw i poglądów Sokratesa bierze pod uwagę współczesny kontekst. Dokonuje autorefleksji w odniesieniu do idei doskonalenia siebie.	i interpretuje pojęcie <i>intelektualizm etyczny</i>. Formułuje argumenty przemawiające za słuszością tego stanowiska i przeciwko niemu. Wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>wolność</i> w ujęciu Sokratesa i określa jej wartość w działaniu. Rozumie pojęcie <i>uwewnętrznienie szczęścia</i>. Wskazuje istotę i elementy metody elenktycznej. Interpretuje metaforę zawartą w pojęciu <i>metoda majeutyczna</i>. W ocenie postawy i poglądów Sokratesa bierze pod uwagę współczesny kontekst. Dokonuje autorefleksji w odniesieniu do idei doskonalenia siebie. W wypowiedziach wykorzystuje poznane pojęcia.
--	---	---	--	---	---

				W wypowiedziach wykorzystuje poznane pojęcia. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny filozofii i etyki.
38. Analiza fragmentu dzieła Platona „Obrona Sokratesa”	Uczeń: Czyta fragment „Obrony Sokratesa”. Omawia wskazany fragment tekstu. Rozumie intencje Sokratesa. Wyjaśnia postawę filozofa z punktu widzenia słuszności jej przyjęcia. Rozumie pojęcia <i>moralizm i dzielność</i>. Rozumie współczesny kontekst rozważań na temat postawy Sokratesa. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Analizuje fragment „Obrony Sokratesa”. Interpretuje wskazany fragment tekstu. Rozumie intencje Sokratesa. Wyjaśnia postawę filozofa z punktu widzenia słuszności jej przyjęcia. Rozumie pojęcia <i>moralizm i dzielność</i>. W interpretacji postawy Sokratesa bierze pod uwagę współczesny kontekst. Odwołuje się do rozważań z poprzednich zajęć.	Uczeń: Omawia fragment „Obrony Sokratesa”, określa tezę tekstu. Opisuje i analizuje postawę filozofa z punktu widzenia słuszności jej przyjęcia. Omawia pojęcia <i>moralizm oraz dzielność</i>. Poddaje analizie <i>intelektualizm etyczny</i>. W interpretacji postawy Sokratesa bierze pod uwagę współczesny kontekst.	Uczeń: Omawia fragment „Obrony Sokratesa”, określa tezę tekstu. Opisuje i analizuje postawę filozofa z punktu widzenia słuszności jej przyjęcia. Omawia pojęcia <i>moralizm i dzielność</i>. Poddaje analizie <i>intelektualizm etyczny</i>. W interpretacji postawy Sokratesa bierze pod uwagę współczesny kontekst. Odwołuje się do rozważań z poprzednich zajęć,	Uczeń: Omawia fragment „Obrony Sokratesa”, określa tezę tekstu. Opisuje i analizuje postawę filozofa z punktu widzenia słuszności jej przyjęcia. Omawia pojęcia <i>moralizm i dzielność</i>. Poddaje analizie <i>intelektualizm etyczny</i>. W interpretacji postawy Sokratesa bierze pod uwagę współczesny kontekst. Odwołuje się do rozważań z poprzednich zajęć,

		Prezentuje poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	Odwołuje się do rozważań z poprzednich zajęć. Prezentuje poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	z poprzednich zajęć, w wypowiedziach wykorzystuje poznane pojęcia. Prezentuje poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	w wypowiedziach wykorzystuje poznane pojęcia. Prezentuje poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny filozofii i etyki.
39. „Platon, czyli dlaczego” (W. Szymborska)	Uczeń: Zna najistotniejsze informacje dotyczące życia i dzieła Platona. Zna pojęcia <i>monizm</i> oraz <i>dualizm ontologiczny</i> (w opisie bytu i człowieka). Zna koncepcję idei i koncepcję duszy. Identyfikuje cnoty: mądrość, odwagę, umiarkowanie i sprawiedliwość w życiu codziennym.	Uczeń: Zna najistotniejsze informacje dotyczące życia i dzieła Platona. Rozumie metaforę z Diogenesa Laertiosa (sen Sokratesa). Identyfikuje pojęcia <i>monizm</i> oraz <i>dualizm ontologiczny</i> (w opisie bytu i człowieka). Rozumie koncepcję idei i koncepcję duszy. Identyfikuje cnoty: mądrość, odwagę, umiarkowanie	Uczeń: Omawia życie i dzieło Platona. Interpretuje metaforę z Diogenesa Laertiosa (sen Sokratesa). Wyjaśnia pojęcia <i>monizm</i> oraz <i>dualizm ontologiczny</i> (w opisie bytu i człowieka). Dostrzega nowatorskie ujęcie opisu świata dokonanego przez Platona. Omawia koncepcję idei i koncepcję duszy;	Uczeń: Omawia życie i dzieło Platona. Interpretuje metaforę z Diogenesa Laertiosa (sen Sokratesa). Wyjaśnia pojęcia <i>monizm</i> oraz <i>dualizm ontologiczny</i> (w opisie bytu i człowieka). Wskazuje nowatorskie ujęcie opisu świata dokonanego przez Platona. Omawia koncepcję idei i koncepcję duszy;	Uczeń: Omawia życie i dzieło Platona. Interpretuje metaforę z Diogenesa Laertiosa (sen Sokratesa). Wyjaśnia pojęcia <i>monizm</i> oraz <i>dualizm ontologiczny</i> (w opisie bytu i człowieka). Wskazuje nowatorskie ujęcie opisu świata dokonanego przez Platona. Omawia koncepcję idei i koncepcję duszy;

	Zapoznaje się z platońską koncepcją miłości pojmowanej jako przyciąganie człowieka przez to, co wyższe (idealne). Czyta fragmenty <i>Państwa i Uczty</i>. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	i sprawiedliwość w życiu codziennym. Rozumie platońską koncepcję miłości pojmowanej jako przyciąganie człowieka przez to, co wyższe (idealne). Zna mit jaskini. Czyta fragmenty <i>Państwa i Uczty</i>, odnajdując w nich omawiane zagadnienia. Prezentuje własne poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	wskazuje cechy idei. Podaje przykłady postrzegania świata poprzez idee w życiu codziennym. Omawia cnoty: mądrość, odwagę, umiarkowanie i sprawiedliwość. Wykorzystuje sformułowania cnót platońskich w odniesieniu do współczesnej rzeczywistości. Interpretuje miłość pojmowaną jako przyciąganie człowieka przez to, co wyższe (idealne). Opisuje mit jaskini. Analizuje fragmenty <i>Państwa i Uczty</i> w kontekście omawianych zagadnień. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Omawia koncepcję idei i koncepcję duszy; wskazuje cechy idei. Podaje przykłady idei matematycznych i moralnych. Wskazuje przykłady postrzegania świata poprzez idee w życiu codziennym. Wyszczególnia i interpretuje cnoty: mądrość, odwagę, umiarkowanie i sprawiedliwość. Wyjaśnia intelektualistyczny charakter etyki Platona. Wykorzystuje sformułowania cnót platońskich w odniesieniu do współczesnej rzeczywistości. Interpretuje miłość pojmowaną jako przyciąganie człowieka przez to, co wyższe (idealne). Objasnia mit jaskini. Analizuje fragmenty <i>Państwa i Uczty</i> w kontekście omawianych zagadnień.	wskazuje cechy idei. Podaje przykłady idei matematycznych i moralnych. Wskazuje przykłady postrzegania świata poprzez idee w życiu codziennym. Wyszczególnia i interpretuje cnoty: mądrość, odwagę, umiarkowanie i sprawiedliwość. Wyjaśnia intelektualistyczny charakter etyki Platona. Wykorzystuje sformułowania cnót platońskich w odniesieniu do współczesnej rzeczywistości. Interpretuje miłość pojmowaną jako przyciąganie człowieka przez to, co wyższe (idealne). Objasnia mit jaskini. Analizuje fragmenty <i>Państwa i Uczty</i> w kontekście omawianych zagadnień.
--	---	--	---	---	--

				omawianych zagadnień. W wypowiedziach wykorzystuje poznane pojęcia. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	W wypowiedziach wykorzystuje poznane pojęcia. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny filozofii i etyki.
40. Arystoteles	Uczeń: Zna najważniejsze informacje dotyczące życia i dzieła Arystotelesa. Poznaje arystotelesowską koncepcję duszy i rozumie jej związek z etyką. Rozpoznaje przykłady cnót etycznych i dianoetycznych. Wyjaśnia pojęcia <i>eudajmonia</i> (szczęście) i <i>phronesis</i> (rozsądek). Rozumie wartość dobra	Uczeń: Zna najważniejsze informacje dotyczące życia i dzieła Arystotelesa. Wyjaśnia arystotelesowską koncepcję duszy i jej związek z etyką. Rozpoznaje przykłady cnót etycznych i dianoetycznych. Wyjaśnia pojęcia <i>eudajmonia</i> (szczęście) i <i>phronesis</i> (rozsądek). Rozumie wartość dobra	Uczeń: Omawia życie i dzieło Arystotelesa. Wyjaśnia arystotelesowską koncepcję duszy i jej związek z etyką. Rozróżnia cnoty etyczne i dianoetyczne. Wyjaśnia pojęcia <i>eudajmonia</i> (szczęście) i <i>phronesis</i> (rozsądek). Wskazuje wartość dobra moralnego w osiągnięciu szczęścia.	Uczeń: Omawia życie i dzieło Arystotelesa. Wyjaśnia arystotelesowską koncepcję duszy. Wykazuje podobieństwa i różnice w pojmowaniu duszy przez Sokratesa, Platona i Arystotelesa. Omawia trzy poziomy duszy i wyjaśnia związek tego pojęcia z etyką. Omawia cnoty etyczne i dianoetyczne oraz	Uczeń: Omawia życie i dzieło Arystotelesa. Wyjaśnia arystotelesowską koncepcję duszy. Wykazuje podobieństwa i różnice w pojmowaniu tego pojęcia przez Sokratesa, Platona i Arystotelesa. Omawia trzy poziomy duszy i wyjaśnia związek tego pojęcia z etyką. Omawia cnoty etyczne i dianoetyczne oraz

	moralnego w osiągnięciu szczęścia. Poznaje trzy drogi dochodzenia do szczęścia. Rozumie zasadę złotego środka. Analizuje argumenty przemawiające za przyjęciem zasady złotego środka oraz przeciwko jej realizacji. Rozważa pojęcie <i>sprawiedliwość</i>. Rozumie pojęcie <i>hierarchizacja dobra</i>. Zna pojęcie <i>dobro najwyższe</i> i dostrzega jego związek z istotą człowieka. Analizuje arystotelesowską koncepcję szczęścia, odnosząc ją do własnych doświadczeń i obserwacji rzeczywistości. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	moralnego w osiągnięciu szczęścia. Zna trzy drogi dochodzenia do szczęścia. Tłumaczy zasadę złotego środka. Analizuje argumenty przemawiające za przyjęciem zasady złotego środka oraz przeciwko jej realizacji. Rozważa pojęcie <i>sprawiedliwość</i>. Rozumie pojęcie <i>hierarchizacja dobra</i>. Zna pojęcie <i>dobro najwyższe</i> i dostrzega jego związek z istotą człowieka. Analizuje arystotelesowską koncepcję szczęścia, odnosząc ją do własnych doświadczeń i obserwacji rzeczywistości. Prezentuje własne poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	Objaśnia trzy drogi dochodzenia do szczęścia. Tłumaczy zasadę złotego środka. Wskazuje argumenty przemawiające za przyjęciem zasady złotego środka oraz przeciwko jej realizacji. Rozważa pojęcie <i>sprawiedliwość</i>. Wyjaśnia pojęcie <i>hierarchizacja dobra</i>. Posługuje się pojęciem <i>dobro najwyższe</i> i interpretuje jego związek z istotą człowieka. Analizuje arystotelesowską koncepcję szczęścia, odnosząc ją do własnych doświadczeń i obserwacji rzeczywistości. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Omawia cnoty etyczne i dianoetyczne oraz pojęcia <i>eudajmonia</i> (szczęście) i <i>phronesis</i> (rozsądek). Wskazuje wartość dobra moralnego w osiągnięciu szczęścia. Objaśnia trzy drogi dochodzenia do szczęścia. Tłumaczy zasadę złotego środka. Wskazuje argumenty przemawiające za przyjęciem zasady złotego środka oraz przeciwko jej realizacji. Analizuje pojęcie <i>sprawiedliwość</i>. Wyróżnia sprawiedliwość rozdzielczą i równoważącą. Wyjaśnia pojęcie <i>hierarchizacja dobra</i>. Posługuje się pojęciem <i>dobro najwyższe</i> i interpretuje jego związek z istotą człowieka. Analizuje arystotelesowską koncepcję szczęścia, odnosząc ją do własnych doświadczeń i obserwacji rzeczywistości.	pojęcia <i>eudajmonia</i> (szczęście) i <i>phronesis</i> (rozsądek). Wskazuje wartość dobra moralnego w osiągnięciu szczęścia. Objaśnia trzy drogi dochodzenia do szczęścia. Tłumaczy zasadę złotego środka. Wskazuje argumenty przemawiające za przyjęciem zasady złotego środka oraz przeciwko jej realizacji. Rozważa pojęcie <i>sprawiedliwość</i>. Wyróżnia sprawiedliwość rozdzielczą i równoważącą. Wyjaśnia pojęcie <i>hierarchizacja dobra</i>. Posługuje się pojęciem <i>dobro najwyższe</i> i interpretuje jego związek z istotą człowieka. Analizuje arystotelesowską koncepcję szczęścia, odnosząc ją do własnych doświadczeń i obserwacji rzeczywistości.
--	--	--	--	--	---

				Analizuje arystotelesowską koncepcję szczęścia, odnosząc ją do własnych doświadczeń i obserwacji rzeczywistości. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. W wypowiedziach wykorzystuje poznane pojęcia. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. W wypowiedziach wykorzystuje poznane pojęcia. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny filozofii i etyki.
41. Powtórzenie wiadomości					
9. W poszukiwaniu szczęścia					
42. W poszukiwaniu najwyższego dobra – cynicy	Uczeń: Poznaje stanowisko prezentowane przez Antystenesa i Diogenesa jako czołowych przedstawicieli cynizmu. Zna znaczenie pojęcia <i>cynizm</i>; na podanym przykładzie wskazuje zachowanie wyrażające	Uczeń: Zna stanowisko prezentowane przez Antystenesa i Diogenesa jako czołowych przedstawicieli cynizmu. Zna znaczenie pojęcia <i>cynizm</i> i jego związek z wartościami (m.in.	Uczeń: Rozumie, na czym polega rozwój myśli na temat dobra od Sokratesa do Arystotelesa. Omawia stanowisko prezentowane przez Antystenesa i Diogenesa jako	Uczeń: Charakteryzuje rozwój myśli na temat dobra od Sokratesa do Arystotelesa. Omawia stanowisko prezentowane przez Antystenesa i Diogenesa jako czołowych	Uczeń: Charakteryzuje rozwój myśli na temat dobra od Sokratesa do Arystotelesa. Omawia stanowisko prezentowane przez Antystenesa i Diogenesa z Synopy jako czołowych przedstawicieli cynizmu.

	postawę opartą na cynizmie. Uczestniczy w dyskusji na temat odczytania stylu życia kloszarda w kontekście realizacji idei cynizmu. Analizuje przeżycia oraz zachowania odsłaniające uzależnienie człowieka od otoczenia. Zna współczesne, potoczne znaczenia słów <i>cynik</i>, <i>cyniczny</i>. Rozważa współczesne pojmowanie pojęcia <i>cynizm</i>; wskazuje negatywne konsekwencje wynikające z przejęcia lub akceptacji postawy opartej na cynizmie (pojmowanym w dzisiejszym znaczeniu). Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	obojętność na wartości wysokie). Poznaje pojęcie <i>indifferentyzm moralny</i> i analizuje je na wskazanym przykładzie. Dostrzega możliwość istnienia związku między stylem życia kloszarda a realizacją idei cynizmu. Analizuje przeżycia oraz zachowania odsłaniające uzależnienie człowieka od otoczenia. Rozumie potoczne znaczenia słów <i>cynik</i>, <i>cyniczny</i>. Rozważa współczesne pojmowanie pojęcia <i>cynizm</i>; wskazuje negatywne konsekwencje wynikające z przejęcia lub akceptacji postawy opartej na cynizmie (pojmowanym w dzisiejszym znaczeniu). Prezentuje własne poglądy. Słucha	czołowych przedstawicieli cynizmu. Definiuje cynizm i wyjaśnia to stanowisko w kontekście wartości (m.in. obojętność na wartości wysokie). Zna pojęcie <i>indifferentyzm moralny</i> i analizuje je na wskazanym przykładzie. Opisuje styl życia kloszarda jako współczesnego przykładu realizacji idei cynizmu. Analizuje przeżycia oraz zachowania odsłaniające uzależnienie człowieka od otoczenia. Wyjaśnia potoczne znaczenia słów <i>cynik</i>, <i>cyniczny</i>. Rozważa współczesne pojmowanie pojęcia <i>cynizm</i>; wskazuje negatywne konsekwencje wynikające z przejęcia lub akceptacji postawy opartej na cynizmie (pojmowanym	przedstawicieli cynizmu. Definiuje cynizm i wyjaśnia to stanowisko w kontekście wartości (m.in. obojętność na wartości wysokie). Wyjaśnia pojęcie <i>indifferentyzm moralny</i> i podaje jego przykłady. Interpretuje styl życia kloszarda jako współczesny przykład realizacji idei cynizmu. Podaje przykłady i analizuje przeżycia oraz zachowania odsłaniające uzależnienie człowieka od otoczenia. Wyjaśnia potoczne znaczenia słów <i>cynik</i>, <i>cyniczny</i>. Rozważa współczesne pojmowanie pojęcia <i>cynizm</i>; wskazuje negatywne konsekwencje wynikające z przejęcia lub akceptacji postawy opartej na cynizmie (pojmowanym w dzisiejszym znaczeniu). Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując.	Definiuje cynizm i wyjaśnia to stanowisko w kontekście wartości (m.in. obojętność na wartości wysokie). Wyjaśnia pojęcie <i>indifferentyzm moralny</i> i podaje jego przykłady. Interpretuje styl życia kloszarda jako współczesny przykład realizacji idei cynizmu. Podaje przykłady i analizuje przeżycia oraz zachowania odsłaniające uzależnienie człowieka od otoczenia. Wyjaśnia potoczne znaczenia słów <i>cynik</i>, <i>cyniczny</i>. Rozważa współczesne pojmowanie pojęcia <i>cynizm</i>; wskazuje negatywne konsekwencje wynikające z przejęcia lub akceptacji postawy opartej na cynizmie (pojmowanym w dzisiejszym znaczeniu). Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując.
--	--	---	--	---	---

		wypowiedzi innych osób.	w dzisiejszym znaczeniu). Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	opartej na cynizmie (pojmowanym w dzisiejszym znaczeniu). Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. W wypowiedziach wykorzystuje poznane pojęcia. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	W wypowiedziach wykorzystuje poznane pojęcia. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny filozofii i etyki.
43. W poszukiwaniu najwyższego dobra – cyrenaicy	Uczeń: Zna informacje dotyczące Arystypa z Cyreny jako twórcy hedonizmu. Rozumie pojęcia <i>sensualizm</i> i <i>hedonizm</i>. Poznaje różnicę założeń etyki Sokratesa i Arystypa. Wskazuje i hierarchizuje przyjemności, omawia najwyższą wartość uznawaną przez hedonistów	Uczeń: Zna informacje dotyczące Arystypa z Cyreny jako twórcy hedonizmu. Rozumie pojęcia <i>sensualizm</i> i <i>hedonizm</i>. Dostrzega różnicę założeń etyki Sokratesa i Arystypa. Wskazuje i hierarchizuje przyjemności, omawia najwyższą wartość uznawaną przez hedonistów	Uczeń: Charakteryzuje postać Arystypa z Cyreny jako twórcy hedonizmu. Wyjaśnia pojęcia <i>sensualizm</i> i <i>hedonizm</i>. Dostrzega różnicę założeń etyki Sokratesa i Arystypa. Wskazuje i hierarchizuje przyjemności, omawia najwyższą wartość uznawaną przez hedonistów (przyjemności zmysłowe).	Uczeń: Charakteryzuje postać Arystypa z Cyreny jako twórcy hedonizmu. Rozważa pojęcia <i>sensualizm</i> i <i>hedonizm</i> w kontekście etyki Arystypa. Dostrzega różnicę założeń etyki Sokratesa i Arystypa. Wskazuje i hierarchizuje przyjemności, omawia najwyższą wartość uznawaną przez	Uczeń: Charakteryzuje postać Arystypa z Cyreny jako twórcy hedonizmu. Rozważa pojęcia <i>sensualizm</i> i <i>hedonizm</i> w kontekście etyki Arystypa. Dostrzega różnicę założeń etyki Sokratesa i Arystypa. Wskazuje i hierarchizuje przyjemności, omawia najwyższą wartość uznawaną przez

	(przyjemności zmysłowe). Wskazuje związek przyjemności zmysłowej z zaspokojeniem potrzeb organizmu. Analizuje współczesne przykłady hedonizmu. Rozumie, na czym polegają negatywne konsekwencje przyjęcia postawy hedonistycznej. Rozumie, na czym polega manipulacja stosowana w reklamie nakierowanej na zmysły potencjalnych klientów. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	(przyjemności zmysłowe). Wskazuje związek przyjemności zmysłowej z zaspokojeniem potrzeb organizmu. Analizuje współczesne przykłady hedonizmu i rozumie, na czym polegają negatywne konsekwencje przyjęcia postawy hedonistycznej. Rozpoznaje manipulację stosowaną w reklamie nakierowanej na zmysły potencjalnych klientów. Prezentuje własne poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	Wskazuje związek przyjemności zmysłowej z zaspokojeniem potrzeb organizmu. Przytacza współczesne przykłady hedonizmu i ocenia negatywne konsekwencje przyjęcia postawy hedonistycznej. Rozpoznaje manipulację stosowaną w reklamie nakierowanej na zmysły potencjalnych klientów. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	hedonistów (przyjemności zmysłowe). Wskazuje związek przyjemności zmysłowej z zaspokojeniem potrzeb organizmu. Wyjaśnia sprzeczności wewnętrzne w doktrynie hedonistycznej. Przytacza współczesne przykłady hedonizmu i ocenia negatywne konsekwencje przyjęcia postawy hedonistycznej. Rozpoznaje manipulację stosowaną w reklamie nakierowanej na zmysły potencjalnych klientów. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. W wypowiedziach wykorzystuje poznane pojęcia. Z uwagą słucha	(przyjemności zmysłowe). Wskazuje związek przyjemności zmysłowej z zaspokojeniem potrzeb organizmu. Wyjaśnia sprzeczności wewnętrzne w doktrynie hedonistycznej. Przytacza współczesne przykłady hedonizmu i ocenia negatywne konsekwencje przyjęcia postawy hedonistycznej. Rozpoznaje manipulację stosowaną w reklamie nakierowanej na zmysły potencjalnych klientów. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. W wypowiedziach wykorzystuje poznane pojęcia. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny filozofii i etyki.
--	---	--	--	--	---

				wypowiedzi innych osób.	
44. W poszukiwaniu najwyższego dobra – „Ogród Epikura” (J. Iwaszkiewicz)	Uczeń: Zna poglądy Epikura oraz koncepcję szczęścia jako braku cierpienia. Dostrzega problem błędnego myślenia jako źródła zbędnego cierpienia. Poznaje sposób zapobiegający odczuwaniu zbędnego cierpienia według Epikura. Wie, na czym polega słuszność stosowania zasady umiaru. Rozumie wartość przyjemności naturalnych. Poznaje argumenty przemawiające za tezą, że rozum pomaga w osiągnięciu szczęścia. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Zna poglądy Epikura. Przedstawia koncepcję szczęścia jako braku cierpienia. Rozumie problem błędnego myślenia jako źródła zbędnego cierpienia. Zna sposób zapobiegający odczuwaniu zbędnego cierpienia według Epikura. Wie, na czym polega słuszność stosowania zasady umiaru. Rozumie wartość przyjemności naturalnych. Poznaje argumenty przemawiające za tezą, że rozum pomaga w osiągnięciu szczęścia. Prezentuje własne poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Charakteryzuje poglądy Epikura. Przedstawia koncepcję szczęścia jako braku cierpienia. Wyjaśnia problem błędnego myślenia jako źródła zbędnego cierpienia. Zna czwórmian leczniczy jako sposób zapobiegający odczuwaniu zbędnego cierpienia. Omawia przykłady dowodzące słuszności stosowania zasady umiaru. Interpretuje wartość przyjemności naturalnych. Rozważa tezę, że rozum pomaga w osiągnięciu szczęścia. Dostrzega różnice między stanowiskiem Epikura a cyrenaików.	Uczeń: Charakteryzuje poglądy Epikura. Przedstawia koncepcję szczęścia jako braku cierpienia. Wyjaśnia problem błędnego myślenia jako źródła zbędnego cierpienia. Omawia czwórmian leczniczy jako sposób zapobiegający odczuwaniu zbędnego cierpienia. Wskazuje i omawia przykłady dowodzące słuszności stosowania zasady umiaru. Interpretuje wartość przyjemności naturalnych. Rozważa tezę, że rozum pomaga w osiągnięciu szczęścia. Omawia różnice między stanowiskiem	Uczeń: Charakteryzuje poglądy Epikura. Przedstawia koncepcję szczęścia jako braku cierpienia. Wyjaśnia problem błędnego myślenia jako źródła zbędnego cierpienia. Omawia czwórmian leczniczy jako sposób zapobiegający odczuwaniu zbędnego cierpienia. Wskazuje i omawia przykłady dowodzące słuszności stosowania zasady umiaru. Interpretuje wartość przyjemności naturalnych. Rozważa tezę, że rozum pomaga w osiągnięciu szczęścia. Omawia różnice między stanowiskiem Epikura a cyrenaików.

			Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Epikura a cyrenaików. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. W wypowiedziach wykorzystuje poznane pojęcia. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. W wypowiedziach wykorzystuje poznane pojęcia. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny filozofii i etyki.
45. W poszukiwaniu najwyższego dobra – analiza fragmentu dzieła Epikura „List do Menoikeusa”	Uczeń: Analizuje tezę tekstu i omawia wskazane argumenty. Interpretuje wybrane współczesne przykłady ilustrujące poglądy wyrażone w tekście. Rozumie argumenty przemawiające za realizacją (współcześnie) postawy opartej na założeniach przedstawionych w tekście i przeciwko niej.	Uczeń: Dostrzega tezę tekstu i omawia wskazane argumenty. Interpretuje wybrane współczesne przykłady ilustrujące poglądy wyrażone w tekście. Rozumie argumenty przemawiające za realizacją (współcześnie) postawy opartej na założeniach przedstawionych w tekście i przeciwko niej. Prezentuje własne poglądy. Słucha	Uczeń: Wskazuje tezę i argumenty w tekście. Omawia współczesne przykłady ilustrujące poglądy wyrażone w tekście. Formułuje argumenty przemawiające za realizacją (współcześnie) postawy opartej na założeniach przedstawionych w tekście i przeciwko niej. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha	Uczeń: Wskazuje tezę i argumenty w tekście. Wskazuje i omawia współczesne przykłady ilustrujące poglądy wyrażone w tekście. Formułuje argumenty przemawiające za realizacją (współcześnie) postawy opartej na założeniach przedstawionych w tekście i przeciwko niej. Prezentuje własne poglądy, stawia tezy i formułuje argumenty. W wypowiedziach	Uczeń: Wskazuje tezę i argumenty w tekście. Wskazuje i omawia współczesne przykłady ilustrujące poglądy wyrażone w tekście. Formułuje argumenty przemawiające za realizacją (współcześnie) postawy opartej na założeniach przedstawionych w tekście i przeciwko niej. Prezentuje własne poglądy, stawia tezy i formułuje argumenty. W wypowiedziach

	Odpowiada na pytania. Słucha wypowiedzi innych osób.	wypowiedzi innych osób.	wypowiedzi innych osób.	Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. W wypowiedziach wykorzystuje poznane pojęcia. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	wykorzystuje poznane pojęcia. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny filozofii i etyki.
46. W poszukiwaniu najwyższego dobra – stoicyzm	Uczeń: Poznaje informacje dotyczące filozofów stoickich: Zenona z Kition, Seneki i Marka Aureliusza. Zna stoicką wizję świata. Rozumie znaczenie pojęcia <i>panteizm</i>. Rozumie sformułowanie <i>rozum jako istota ludzkiej natury</i>. Zna ideę stoickiej cnoty (wolność wewnętrzną). Rozumie stoickie ujęcie uczuć sprawiających cierpienia i prowadzących do złych czynów.	Uczeń: Zna poglądy wybranych filozofów stoickich: Zenona z Kition, Seneki lub Marka Aureliusza. Zna stoicką wizję świata. Rozumie znaczenie pojęcia <i>panteizm</i>. Rozumie sformułowanie <i>rozum jako istota ludzkiej natury</i>. Zna ideę stoickiej cnoty (wolność wewnętrzną). Rozumie stoickie ujęcie uczuć sprawiających cierpienia i prowadzących do złych czynów.	Uczeń: Charakteryzuje filozofów stoickich: Zenona z Kition, Senekę i Marka Aureliusza. Przedstawia stoicką wizję świata. Wyjaśnia pojęcie <i>panteizm</i> w kontekście stoicyzmu. Analizuje sformułowanie <i>rozum jako istota ludzkiej natury</i>. Omawia ideę stoickiej cnoty (wolność wewnętrzną). Omawia stoickie ujęcie uczuć sprawiających cierpienia i prowadzących do złych czynów.	Uczeń: Charakteryzuje filozofów stoickich: Zenona z Kition, Senekę i Marka Aureliusza. Omawia stoicką wizję świata. Wyjaśnia pojęcie <i>panteizm</i> w kontekście stoicyzmu. Omawia obszar znaczeniowy pojęcia <i>rozumienie</i>. Wyjaśnia sformułowanie <i>rozum jako istota ludzkiej natury</i>.	Uczeń: Charakteryzuje filozofów stoickich: Zenona z Kition, Senekę i Marka Aureliusza. Omawia stoicką wizję świata. Wyjaśnia pojęcie <i>panteizm</i> w kontekście stoicyzmu. Omawia obszar znaczeniowy pojęcia <i>rozumienie</i>. Wyjaśnia sformułowanie <i>rozum jako istota ludzkiej natury</i>. Omawia ideę stoickiej cnoty (wolność wewnętrzną). Interpretuje stoickie ujęcie uczuć

	Poznaje pojęcia <i>ataraksja</i> i <i>apatia</i>. Przedstawia postawę stoickiego spokoju. Rozumie potrzebę poszukiwania ładu w otaczającym świecie. Rozważa postawę fatalistyczną i określa jej przyczyny. Omawia konsekwencje przyjęcia takiej postawy. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Poznaje pojęcia <i>ataraksja</i> i <i>apatia</i>. Przedstawia postawę stoickiego spokoju. Analizuje potrzebę poszukiwania ładu w otaczającym świecie. Rozważa postawę fatalistyczną i określa jej przyczyny. Omawia konsekwencje przyjęcia takiej postawy. Prezentuje własne poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	Wyjaśnia znaczenie pojęć <i>ataraksja</i> i <i>apatia</i>. Przedstawia postawę stoickiego spokoju. Analizuje potrzebę poszukiwania ładu w otaczającym świecie. Rozważa postawę fatalistyczną i określa jej przyczyny. Omawia konsekwencje przyjęcia takiej postawy. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Omawia ideę stoickiej cnoty (wolność wewnętrzną). Interpretuje stoickie ujęcie uczuć sprawiających cierpienia i prowadzących do złych czynów. Definiuje pojęcia <i>ataraksja</i> i <i>apatia</i>. Przedstawia i interpretuje postawę stoickiego spokoju (wskazuje jej zalety i wady). Analizuje potrzebę poszukiwania ładu w otaczającym świecie. Rozważa postawę fatalistyczną i określa jej przyczyny. Omawia konsekwencje przyjęcia takiej postawy. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. W wypowiedziach wykorzystuje poznane pojęcia.	sprawiających cierpienia i prowadzących do złych czynów. Definiuje pojęcia <i>ataraksja</i> i <i>apatia</i>. Przedstawia i interpretuje postawę stoickiego spokoju (wskazuje jej zalety i wady). Analizuje potrzebę poszukiwania ładu w otaczającym świecie. Rozważa postawę fatalistyczną i określa jej przyczyny. Omawia konsekwencje przyjęcia takiej postawy. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. W wypowiedziach wykorzystuje poznane pojęcia. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny filozofii i etyki.
--	--	---	---	---	---

				Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	
47. W poszukiwaniu najwyższego dobra – sceptycyzm	Uczeń: Poznaje problemy, jakie należy rozważyć, aby osiągnąć szczęście w ujęciu sceptycyzmu. Rozumie istotę sceptycyzmu (lęk przed niepewnością poznawczą). Poznaje różne formy sceptycyzmu. Rozumie różnice znaczenia słów: <i>ostrożność, nieufność, ufność, naiwność</i> oraz stanowisk krytycyzmu i agnostycyzmu. Dostrzega konsekwencje różnych form sceptycyzmu (w sferze uczuć, komunikacji, moralności). Rozważa potoczne użycie określeń: <i>dobry człowiek, zły człowiek</i>.	Uczeń: Wskazuje problemy, jakie należy rozważyć, aby osiągnąć szczęście w ujęciu sceptycyzmu. Rozumie istotę sceptycyzmu (lęk przed niepewnością poznawczą). Zna różne formy sceptycyzmu. Rozumie różnice znaczenia słów: <i>ostrożność, nieufność, ufność, naiwność</i> oraz stanowisk krytycyzmu i agnostycyzmu. Omawia konsekwencje różnych form sceptycyzmu (w sferze uczuć, komunikacji, moralności). Rozważa potoczne użycie określeń: <i>dobry człowiek, zły człowiek</i>. Prezentuje własne poglądy. Słucha	Uczeń: Przedstawia najistotniejsze założenia sceptycyzmu, wskazuje problemy, jakie należy rozważyć, aby osiągnąć szczęście. Omawia istotę sceptycyzmu (lęk przed niepewnością poznawczą). Zna pojęcie <i>izostenia</i>. Wyjaśnia pojęcie <i>sceptycyzm</i> i wskazuje jego formy. Spośród wielu wypowiedzi wskazuje i omawia zdania wyrażające stanowisko sceptyków. Analizuje tropy sceptyczne. Wyjaśnia różnice znaczenia słów: <i>ostrożność, nieufność, ufność, naiwność</i> oraz	Uczeń: Przedstawia najistotniejsze założenia sceptycyzmu, wskazuje problemy, jakie należy rozważyć, aby osiągnąć szczęście. Omawia istotę sceptycyzmu (lęk przed niepewnością poznawczą). Wyjaśnia pojęcie <i>izostenia</i>. Interpretuje pojęcie <i>sceptycyzm</i> i wskazuje jego formy. Spośród wielu wypowiedzi wskazuje i omawia zdania wyrażające stanowisko sceptyków. Analizuje tropy sceptyczne. Wyjaśnia różnice znaczenia słów: <i>ostrożność, nieufność, ufność, naiwność</i> oraz	Uczeń: Przedstawia najistotniejsze założenia sceptycyzmu, wskazuje problemy, jakie należy rozważyć, aby osiągnąć szczęście. Omawia istotę sceptycyzmu (lęk przed niepewnością poznawczą). Wyjaśnia pojęcie <i>izostenia</i>. Interpretuje pojęcie <i>sceptycyzm</i> i wskazuje jego formy. Spośród wielu wypowiedzi wskazuje i omawia zdania wyrażające stanowisko sceptyków. Analizuje tropy sceptyczne. Wyjaśnia różnice znaczenia słów: <i>ostrożność, nieufność, ufność, naiwność</i> oraz

	Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	wypowiedzi innych osób.	stanowisk krytycyzmu i agnostycyzmu. Omawia konsekwencje różnych form sceptycyzmu (w sferze uczuć, komunikacji, moralności). Rozważa potoczne użycie określeń: <i>dobry człowiek, zły człowiek</i>. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	stanowisk krytycyzmu i agnostycyzmu. Wskazuje przykłady i omawia konsekwencje różnych form sceptycyzmu (w sferze uczuć, komunikacji, moralności). Rozważa potoczne użycie określeń: <i>dobry człowiek, zły człowiek</i>. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. W wypowiedziach wykorzystuje poznane pojęcia. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	stanowisk krytycyzmu i agnostycyzmu. Wskazuje przykłady i omawia konsekwencje różnych form sceptycyzmu (w sferze uczuć, komunikacji, moralności). Rozważa potoczne użycie różnych określeń: <i>dobry człowiek, zły człowiek</i>. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. W wypowiedziach wykorzystuje poznane pojęcia. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje wiadomości i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny filozofii i etyki.
48. Powtórzenie wiadomości					
10. Od Augustyna do Levinasa, czyli półtora tysiąca lat refleksji etycznej					
49. Święty Augustyn	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

	Rozumie pojęcia <i>etyka teistyczna</i> i <i>etyka ateistyczna</i>. Zna najważniejsze informacje dotyczące życia i dzieła św. Augustyna. Wie o związkach filozofii św. Augustyna z filozofią Platona. Rozumie metaforę jaskini w ujęciu św. Augustyna. Zna zasady: miłości Boga, człowieka i siebie samego. Uzasadnia zło brakiem bytu (dobra). Wie, że św. Augustyn uznawał życie wieczne za wartość najwyższą. Rozumie pojęcie <i>wewnętrzna walka w człowieku</i> i etyczne aspekty pojęcia grzeszności. Przedstawia przykłady miłosierdzia i skruchy moralnej.	Rozumie pojęcia <i>etyka teistyczna</i> i <i>etyka ateistyczna</i>. Zna najważniejsze informacje dotyczące życia i dzieła św. Augustyna. Wie o związkach filozofii św. Augustyna z filozofią Platona. Omawia metaforę jaskini w ujęciu św. Augustyna. Przedstawia zasady: miłości Boga, człowieka i siebie samego. Uzasadnia zło brakiem bytu (dobra). Wie, że św. Augustyn uznawał życie wieczne za wartość najwyższą. Rozumie pojęcie <i>wewnętrzna walka w człowieku</i> i etyczne aspekty pojęcia grzeszności. Omawia przykłady miłosierdzia i skruchy moralnej.	Wyjaśnia pojęcia <i>etyka teistyczna</i> i <i>etyka ateistyczna</i>. Omawia życie i dzieło św. Augustyna, odwołuje się do filozofii Platona. Interpretuje metaforę jaskini w ujęciu św. Augustyna. Omawia zasady: miłości Boga, człowieka i siebie samego. Interpretuje teodyceę, uzasadnia zło brakiem bytu (dobra). Odwołuje się do przykładów. Wskazuje, że według św. Augustyna życie wieczne jest wartością najwyższą. Omawia pojęcie <i>wewnętrznej walki w człowieku</i>, rozważa etyczne aspekty grzeszności. Wskazuje i omawia przykłady miłosierdzia i skruchy moralnej.	Wyjaśnia pojęcia <i>etyka teistyczna</i> i <i>etyka ateistyczna</i>. Omawia życie i dzieło św. Augustyna, odwołuje się do filozofii Platona. Omawia podobieństwa i różnice w interpretacji metafory jaskini w ujęciu Platona i św. Augustyna. Wyjaśnia zasady: miłości Boga, człowieka i siebie samego. Wyjaśnia zasady: miłości Boga, człowieka i siebie samego. Interpretuje teodyceę, uzasadnia zło brakiem bytu (dobra). Odwołuje się do przykładów. Wskazuje, że według św. Augustyna życie wieczne jest wartością najwyższą. Wskazuje, że według św. Augustyna życie wieczne jest wartością najwyższą. Omawia pojęcie <i>wewnętrznej walki w człowieku</i>, rozważa etyczne aspekty grzeszności. Omawia pojęcie <i>wewnętrznej walki w człowieku</i>, rozważa etyczne aspekty grzeszności.	Wyjaśnia pojęcia <i>etyka teistyczna</i> i <i>etyka ateistyczna</i>. Omawia życie i dzieło św. Augustyna, odwołuje się do filozofii Platona. Omawia podobieństwa i różnice w interpretacji metafory jaskini w ujęciu Platona i św. Augustyna. Wyjaśnia zasady: miłości Boga, człowieka i siebie samego. Interpretuje teodyceę, uzasadnia zło brakiem bytu (dobra). Odwołuje się do przykładów. Wskazuje, że według św. Augustyna życie wieczne jest wartością najwyższą. Omawia pojęcie <i>wewnętrznej walki w człowieku</i>, rozważa etyczne aspekty grzeszności. Wskazuje i omawia przykłady miłosierdzia i skruchy moralnej.
--	--	--	--	--	---

	Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Prezentuje własne poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Wskazuje i omawia przykłady miłosierdzia i skruchy moralnej. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. W wypowiedziach wykorzystuje poznane pojęcia. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. W wypowiedziach wykorzystuje poznane pojęcia. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny filozofii i etyki.
50. Święty Tomasz	Uczeń: Poznaje wiadomości dotyczące życia i dzieła św. Tomasza. Zna pojęcie teocentryzmu metafizyki św. Tomasza oraz hierarchiczną budowę etyki. Dostrzega znaczenie woli i rozumu w rozwoju moralnym. Zna koncepcję sumienia przeduczynkowego i pouczynkowego.	Uczeń: Przedstawia wiadomości dotyczące życia i dzieła św. Tomasza. Zna pojęcie teocentryzmu metafizyki św. Tomasza oraz hierarchiczną budowę etyki. Rozumie znaczenie woli i rozumu w rozwoju moralnym. Rozumie koncepcję sumienia przeduczynkowego i pouczynkowego Zna pojęcie <i>prawo naturalne</i> i odróżnia	Uczeń: Omawia najważniejsze zagadnienia dotyczące systemu św. Tomasza. Wyjaśnia pojęcie teocentryzmu metafizyki św. Tomasza. Omawia hierarchiczną budowę etyki oraz znaczenie woli i rozumu w rozwoju moralnym. Omawia koncepcję sumienia przeduczynkowego i pouczynkowego.	Uczeń: Charakteryzuje życie i dzieło św. Tomasza. Wyjaśnia pojęcie teocentryzmu metafizyki św. Tomasza. Omawia hierarchiczną budowę etyki oraz znaczenie woli i rozumu w rozwoju moralnym. Omawia koncepcję sumienia przeduczynkowego i pouczynkowego.	Uczeń: Charakteryzuje życie i dzieło św. Tomasza. Wyjaśnia pojęcie teocentryzmu metafizyki św. Tomasza. Omawia hierarchiczną budowę etyki oraz znaczenie woli i rozumu w rozwoju moralnym. Omawia koncepcję sumienia przeduczynkowego i pouczynkowego.

	Pozna je pojęcie <i>prawo naturalne</i> i odróżnia je od prawa stanowionego. Rozumie cechy i funkcję cnót kardynalnych: wstrzemięźliwości, roztropności, sprawiedliwości i męstwa. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	je od prawa stanowionego. Wymienia cnoty kardynalne: wstrzemięźliwość, roztropność, sprawiedliwość i męstwo, ich cechy i funkcję. Prezentuje własne poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	Zna pojęcie <i>prawo naturalne</i> i odróżnia je od prawa stanowionego. Wyjaśnia cnoty kardynalne: wstrzemięźliwość, roztropność, sprawiedliwość i męstwo, określa ich cechy i funkcję. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Rozróżnia prawo naturalne i prawo stanowione. Wyjaśnia cnoty kardynalne: wstrzemięźliwość, roztropność, sprawiedliwość i męstwo, określa ich cechy i funkcję. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. W wypowiedziach wykorzystuje poznane pojęcia. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny filozofii i etyki.	Rozróżnia prawo naturalne i prawo stanowione. Wyjaśnia cnoty kardynalne: wstrzemięźliwość, roztropność, sprawiedliwość i męstwo, określa ich cechy i funkcję. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. W wypowiedziach wykorzystuje poznane pojęcia. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny filozofii i etyki.
51. „Resentyment a moralność” – analiza fragmentu tekstu M. Schelera	Uczeń: Rozumie, na czym polega szczególne ujęcie chrześcijańskiej koncepcji miłości. Rozważa pojęcie <i>godność osoby</i>	Uczeń: Zna podstawowe założenie starożytnej (klasycznej) koncepcji miłości („dążenie niższego do wyższego”).	Uczeń: Rozumie podstawowe założenie starożytnej (klasycznej) koncepcji miłości („dążenie niższego do wyższego”).	Uczeń: Wskazuje podstawowe założenie starożytnej (klasycznej) koncepcji miłości („dążenie niższego do wyższego”).	Uczeń: Wskazuje podstawowe założenie starożytnej (klasycznej) koncepcji miłości („dążenie niższego do wyższego”).

	w odniesieniu do uzasadnienia miłości. Omawia różne aspekty miłości bliźniego, wykazując jej pozytywne działanie na podmiot. Interpretuje sformułowanie <i>większym szczęściem jest dawać niż brać</i>. Omawia problemy związane z wcielaniem zasady miłości bliźniego. Wskazuje tezę tekstu, rozumie argumenty, które ją uzasadniają. W wypowiedziach odwołuje się do własnych doświadczeń, obserwacji. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Zna szczególne ujęcie chrześcijańskiej koncepcji miłości. Rozważa pojęcie <i>godność osoby</i> w odniesieniu do uzasadnienia miłości. Omawia różne aspekty miłości bliźniego, wykazując jej pozytywne działanie na podmiot. Interpretuje sformułowanie <i>większym szczęściem jest dawać niż brać</i>. Omawia problemy związane z wcielaniem zasady miłości bliźniego. Wskazuje tezę tekstu, rozumie argumenty, które ją uzasadniają. W wypowiedziach odwołuje się do własnych doświadczeń, obserwacji. Prezentuje własne poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	Wyjaśnia szczególne ujęcie chrześcijańskiej koncepcji miłości. Rozważa pojęcie <i>godność osoby</i> w odniesieniu do uzasadnienia miłości. Omawia różne aspekty miłości bliźniego, wykazując jej pozytywne działanie na podmiot. Interpretuje sformułowanie <i>większym szczęściem jest dawać niż brać</i>. Omawia problemy związane z wcielaniem zasady miłości bliźniego. Wskazuje tezę tekstu, rozumie argumenty, które ją uzasadniają. W wypowiedziach odwołuje się do własnych doświadczeń, obserwacji, a także wiedzy z zakresu literatury. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha	Wyjaśnia szczególne ujęcie chrześcijańskiej koncepcji miłości. Wskazuje różnice w ujęciu idei Boga. Rozważa pojęcie <i>godność osoby</i> w odniesieniu do uzasadnienia miłości. Omawia różne aspekty miłości bliźniego, wykazując jej pozytywne działanie na podmiot. Interpretuje sformułowanie <i>większym szczęściem jest dawać niż brać</i>. Omawia problemy związane z wcielaniem zasady miłości bliźniego. Wskazuje tezę tekstu i argumenty. Wskazuje tezę tekstu i argumenty. W wypowiedziach odwołuje się do własnych doświadczeń, obserwacji, a także wiedzy z zakresu literatury. Prezentuje własne poglądy,	Wyjaśnia szczególne ujęcie chrześcijańskiej koncepcji miłości. Wskazuje różnice w ujęciu idei Boga. Rozważa pojęcie <i>godność osoby</i> i w odniesieniu do uzasadnienia miłości. Omawia różne aspekty miłości bliźniego, wykazując jej pozytywne działanie na podmiot. Interpretuje sformułowanie <i>większym szczęściem jest dawać niż brać</i>. Omawia problemy związane z wcielaniem zasady miłości bliźniego. Wskazuje tezę tekstu i argumenty. W wypowiedziach odwołuje się do własnych doświadczeń, obserwacji, a także wiedzy z zakresu literatury. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. W wypowiedziach
--	---	--	---	--	---

			wypowiedzi innych osób.	stawiając tezy i argumentując. W wypowiedziach wykorzystuje poznane pojęcia. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	wykorzystuje poznane pojęcia. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny filozofii i etyki.
52. Baruch Spinoza	Uczeń: Przedstawia postać Spinozy. Definiuje panteizm. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Przedstawia postać Spinozy. Określa dwa rodzaje substancji, które wyróżnił Kartezjusz. Definiuje panteizm. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Przedstawia postać Spinozy. Określa dwa rodzaje substancji, które wyróżnił Kartezjusz. Definiuje panteizm. Wyróżnia w przeżyciach człowieka pożądanie, radość i smutek, analizuje je na przykładach. W wypowiedziach wykorzystuje poznane pojęcia. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Przedstawia postać Spinozy. Określa dwa rodzaje substancji, które wyróżnił Kartezjusz. Definiuje panteizm. Wyróżnia w przeżyciach człowieka pożądanie, radość i smutek, analizuje je na przykładach. Przedstawia racjonalne podejście do własnych przeżyć. W wypowiedziach wykorzystuje poznane pojęcia. Z uwagą słucha	Uczeń: Przedstawia postać Spinozy. Określa dwa rodzaje substancji, które wyróżnił Kartezjusz. Definiuje panteizm. Wyróżnia w przeżyciach człowieka pożądanie, radość i smutek, analizuje je na przykładach. Przedstawia racjonalne podejście do własnych przeżyć. Argumentuje na rzecz racjonalnego samopoznania. Podaje przykłady jego znaczenia dla dobra

				wypowiedzi innych osób.	etycznego i własnego dobrostanu. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów kultury.
53. Fryderyk Nietzsche	Uczeń: Zna najistotniejsze idee filozofii F. Nietzschego. Zna pojęcia: <i>amoralizm, relatywizm, witalizm, nihilizm</i>. Rozumie określenia <i>dionizyjski</i> i <i>arkadyjski nurt</i> w kulturze. Wyjaśnia pojęcie <i>resentyment</i>. Rozumie problem niesamodzielności intelektualnej współczesnego człowieka. Zna etapy przemian ducha i koncepcję nadczłowieka według Nietzschego. Rozumie	Uczeń: Omawia dzieło F. Nietzschego. Zna pojęcia: <i>amoralizm, relatywizm, witalizm, nihilizm</i>. Rozumie określenia <i>dionizyjski</i> i <i>arkadyjski nurt</i> w kulturze. Wyjaśnia pojęcie <i>resentyment</i>. Rozumie problem niesamodzielności intelektualnej współczesnego człowieka. Zna etapy przemian ducha i koncepcję nadczłowieka według Nietzschego oraz istotę jego krytyki chrześcijaństwa.	Uczeń: Omawia dzieło F. Nietzschego. Wyjaśnia pojęcia: <i>amoralizm, relatywizm, witalizm, nihilizm</i>. Omawia dionizyjski i arkadyjski nurt w kulturze. Wyjaśnia pojęcie <i>resentyment</i>. Przedstawia problem niesamodzielności intelektualnej współczesnego człowieka. Omawia etapy przemian ducha i koncepcję nadczłowieka według Nietzschego oraz wyjaśnia istotę jego krytyki chrześcijaństwa.	Uczeń: Omawia dzieło F. Nietzschego. Wyjaśnia pojęcia: <i>amoralizm, relatywizm, witalizm, nihilizm</i>. Interpretuje dionizyjski i arkadyjski nurt w kulturze. Wyjaśnia pojęcie <i>resentyment</i>. Interpretuje problem niesamodzielności intelektualnej współczesnego człowieka. Omawia etapy przemian ducha i koncepcję nadczłowieka według Nietzschego oraz wyjaśnia istotę jego krytyki chrześcijaństwa.	Uczeń: Omawia dzieło F. Nietzschego. Wyjaśnia pojęcia: <i>amoralizm, relatywizm, witalizm, nihilizm</i>. Interpretuje dionizyjski i arkadyjski nurt w kulturze. Wyjaśnia pojęcie <i>resentyment</i>. Interpretuje problem niesamodzielności intelektualnej współczesnego człowieka. Omawia etapy przemian ducha i koncepcję nadczłowieka według Nietzschego oraz wyjaśnia istotę jego krytyki chrześcijaństwa.

	istotę jego krytyki chrześcijaństwa. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Słucha wypowiedzi innych osób.	Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	krytyki chrześcijaństwa. Ocenia główne idee filozofii Nietzschego. Prezentuje własne poglądy na temat głównych idei filozofii Nietzschego, stawiając tezy i argumentując. Dokonując opisu ludzkich postaw, wykorzystuje poznane pojęcia. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Prezentuje własne poglądy na temat głównych idei filozofii Nietzschego, stawiając tezy i argumentując. Dokonując opisu ludzkich postaw, wykorzystuje poznane pojęcia. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny filozofii i etyki.
54. Egzystencjalizm	Uczeń: Zna najważniejsze informacje dotyczące życia i koncepcji J.P. Sartre'a oraz A. Camusa. Rozumie istotę przewrotu egzystencjalistycznego w pojmowaniu człowieka.	Uczeń: Zna najważniejsze informacje dotyczące życia i koncepcji J.P. Sartre'a oraz A. Camusa. Rozumie istotę przewrotu egzystencjalistycznego w pojmowaniu człowieka.	Uczeń: Charakteryzuje życie i dzieło J.P. Sartre'a oraz A. Camusa. Analizuje istotę i znaczenie przewrotu egzystencjalistycznego w pojmowaniu człowieka. Omawia ateizm Sartre'a w kontekście jego etyki.	Uczeń: Charakteryzuje życie i dzieło J.P. Sartre'a oraz A. Camusa. Wyjaśnia istotę i znaczenie przewrotu egzystencjalistycznego w pojmowaniu człowieka. Omawia ateizm Sartre'a w kontekście jego etyki.	Uczeń: Charakteryzuje życie i dzieło J.P. Sartre'a oraz A. Camusa. Wyjaśnia istotę i znaczenie przewrotu egzystencjalistycznego w pojmowaniu człowieka. Omawia ateizm Sartre'a w kontekście jego etyki.

	Rozumie konsekwencje ateizmu Sartre'a w kontekście jego etyki. Poznaje twierdzenie Sartre'a o egzystencji człowieka poprzedzającej esencję. Dostrzega samotność człowieka. Poznaje argumenty przemawiające za tezą Sartre'a o samotności człowieka i przeciw niej. Rozumie ideę człowieka w obliczu absurdu według A. Camusa. Zna mit Syzyfa według Camusa. Rozumie pojęcie nihilizmu i jego konsekwencje. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Rozumie konsekwencje ateizmu Sartre'a w kontekście jego etyki. Rozumie twierdzenie Sartre'a o egzystencji człowieka poprzedzającej esencję. Rozumie kwestię samotności człowieka. Rozumie argumenty przemawiające za tezą Sartre'a o samotności człowieka i przeciw niej. Rozumie ideę człowieka w obliczu absurdu według A. Camusa. Zna mit Syzyfa według Camusa. Rozumie pojęcie nihilizmu i jego konsekwencje. Prezentuje własne poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	Wyjaśnia twierdzenie Sartre'a o egzystencji poprzedzającej esencję. Dostrzega i interpretuje ideę samotności człowieka. Rozważa argumenty przemawiające za tezą Sartre'a o samotności człowieka i przeciw niej. Wyjaśnia sytuację człowieka w obliczu absurdu według A. Camusa. Omawia mit Syzyfa według Camusa. Zna pojęcie nihilizmu i wyjaśnia jego konsekwencje. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Wyjaśnia twierdzenie Sartre'a o egzystencji poprzedzającej esencję. Dostrzega i interpretuje ideę samotności człowieka. Przedstawia argumenty przemawiające za tezą Sartre'a o samotności człowieka i przeciw niej. Wyjaśnia sytuację człowieka w obliczu absurdu według A. Camusa. Omawia i interpretuje mit Syzyfa według Camusa. Omawia pojęcie nihilizmu i jego konsekwencje. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. W wypowiedziach wykorzystuje poznane pojęcia. Z uwagą słucha	Wyjaśnia twierdzenie Sartre'a o egzystencji poprzedzającej esencję. Dostrzega i interpretuje ideę samotności człowieka. Przedstawia argumenty przemawiające za tezą Sartre'a o samotności człowieka i przeciw niej. Wyjaśnia sytuację człowieka w obliczu absurdu według A. Camusa. Omawia i interpretuje mit Syzyfa według Camusa. Omawia pojęcie nihilizmu i jego konsekwencje. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. W wypowiedziach wykorzystuje poznane pojęcia. Z uwagą słucha
--	---	---	--	---	---

				wypowiedzi innych osób.	tekstów z dziedziny filozofii i etyki.
55. Emmanuel Levinas i twarz Innego	Uczeń: Zna postać E. Levinasa jako filozofa dialogu. Zna twierdzenie Levinasa o twarzy Innego. Rozumie etyczne znaczenie twarzy; wie o tym, że twarz „mówi”: „nie zabijesz”. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Zna postać E. Levinasa jako filozofa dialogu. Rozumie ograniczenie życia człowieka przez jego cielesność i skończoność. Zna twierdzenie Levinasa o twarzy Innego. Rozumie etyczne znaczenie twarzy; wie o tym, że twarz „mówi”: „nie zabijesz”. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Zna postać E. Levinasa jako filozofa dialogu. Rozumie ograniczenie życia człowieka przez jego cielesność i skończoność. Zna twierdzenie Levinasa o twarzy Innego. Omawia ograniczenia, jakie etyczne postrzeganie Innego stawia jego swobodzie. Rozumie etyczne znaczenie twarzy; wie o tym, że twarz „mówi”: „nie zabijesz”. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Zna postać E. Levinasa jako filozofa dialogu. Rozumie ograniczenie życia człowieka przez jego cielesność i skończoność. Zna twierdzenie Levinasa o twarzy Innego. Omawia ograniczenia, jakie etyczne postrzeganie Innego stawia jego swobodzie. Rozumie etyczne znaczenie twarzy; wie o tym, że twarz „mówi”: „nie zabijesz”. Rozumie dialog jako całość relacji z Innym. Podaje przykłady odpowiedzi na wezwanie twarzy. Opisuje odpowiedzialność za	Uczeń: Zna postać E. Levinasa jako filozofa dialogu. Rozumie ograniczenie życia człowieka przez jego cielesność i skończoność. Zna twierdzenie Levinasa o twarzy Innego. Omawia ograniczenia, jakie etyczne postrzeganie Innego stawia jego swobodzie. Rozumie etyczne znaczenie twarzy; wie o tym, że twarz „mówi”: „nie zabijesz”. Rozumie dialog jako całość relacji z Innym. Podaje przykłady odpowiedzi na wezwanie twarzy. Opisuje odpowiedzialność za innych, jaka jest naszym udziałem.

				innych, jaka jest naszym udziałem. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Zna i opowiada pojęcie epifanii (przejawiania się) twarzy jako głosu Boga. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny filozofii i etyki.
56. Powtórzenie wiadomości					
11. Ocena moralna czynu. Od deontologii do utilitaryzmu					
57. Ocena moralna czynu – etyki deontologiczne	Uczeń: Zna elementy, jakie podlegają rozważeniu przy ocenie wartości moralnej czynu. Zna cechy etyki deontologicznej i etyki teleologicznej. Rozumie sformułowanie krytykujące założenie etyki teleologicznej o <i>zawieszaniu sądów na dobrach pozamoralnych</i>.	Uczeń: Zna elementy, jakie podlegają rozważeniu przy ocenie wartości moralnej czynu. Zna cechy etyki deontologicznej i etyki teleologicznej. Rozumie sformułowanie krytykujące założenie etyki teleologicznej o <i>zawieszaniu sądów na dobrach pozamoralnych</i>.	Uczeń: Wskazuje elementy, jakie podlegają rozważeniu przy ocenie wartości moralnej czynu. Wyjaśnia pojęcia <i>etyka deontologiczna</i> i <i>etyka teleologiczna</i>. Na wskazanym przykładzie objaśnia cechy etyki deontologicznej i konsekwencjalistycznej.	Uczeń: Dokonuje analizy wybranego czynu, wskazując elementy, jakie podlegają rozważeniu przy ocenie jego wartości moralnej. Wyjaśnia pojęcia <i>etyka deontologiczna</i> i <i>etyka teleologiczna</i>. Przytacza przykłady i na ich podstawie objaśnia cechy etyki	Uczeń: Dokonuje analizy wybranego czynu, wskazując elementy, jakie podlegają rozważeniu przy ocenie jego wartości moralnej. Wyjaśnia pojęcia <i>etyka deontologiczna</i> i <i>etyka teleologiczna</i>. Przytacza przykłady i na ich podstawie objaśnia cechy etyki deontologicznej

	Rozpoznaje normy deontologiczne. Analizuje pojęcia <i>zaniechanie od umożliwienia zła</i> i <i>przyczynienie się do zła</i>. Rozumie, na czym polega dylemat wynikający ze stosowania rygorów deontologicznych. Rozumie rolę i znaczenie etyki deontologicznej w kontekście życia codziennego. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Rozpoznaje normy deontologiczne. Analizuje pojęcia <i>zaniechanie od umożliwienia zła</i> i <i>przyczynienie się do zła</i>. Omawia wskazany przykład, w którym ujawnia się dylemat wynikający ze stosowania rygorów deontologicznych. Rozumie rolę i znaczenie etyki deontologicznej w kontekście życia codziennego. Prezentuje własne poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	Interpretuje sformułowanie krytykujące założenie etyki teleologicznej o <i>zawieszaniu sądów na dobrach pozamoralnych</i>. Objaśnia istotę norm deontologicznych i je rozpoznaje. Interpretuje deontologiczne ujęcie pojęcia <i>zgodność z normą</i>. Analizuje pojęcia <i>zaniechanie od umożliwienia zła</i> i <i>przyczynienie się do zła</i>. Omawia wskazany przykład, w którym ujawnia się dylemat wynikający ze stosowania rygorów deontologicznych. Interpretuje rolę i znaczenie etyki deontologicznej w kontekście życia codziennego. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując.	deontologicznej i konsekwencjalistycznej. Interpretuje sformułowanie krytykujące założenie etyki teleologicznej o <i>zawieszaniu sądów na dobrach pozamoralnych</i>. Objaśnia istotę norm deontologicznych i je rozpoznaje. Interpretuje deontologiczne ujęcie pojęcia <i>zgodność z normą</i>. Analizuje pojęcia <i>zaniechanie od umożliwienia zła</i> i <i>przyczynienie się do zła</i>. Omawia dylematy związane ze stosowaniem rygorów deontologicznych. Interpretuje rolę i znaczenie etyki deontologicznej w kontekście życia codziennego. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując.	i konsekwencjalistycznej. Interpretuje sformułowanie krytykujące założenie etyki teleologicznej o <i>zawieszaniu sądów na dobrach pozamoralnych</i>. Objaśnia istotę norm deontologicznych i je rozpoznaje. Interpretuje deontologiczne ujęcie pojęcia <i>zgodność z normą</i>. Analizuje pojęcie <i>zaniechanie od umożliwienia zła</i> i <i>przyczynienie się do zła</i>. Omawia dylematy związane ze stosowaniem rygorów deontologicznych. Interpretuje rolę i znaczenie etyki deontologicznej w kontekście życia codziennego. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując.
--	--	--	--	---	---

			Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. W swoich wypowiedziach wykorzystuje poznane pojęcia. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	W swoich wypowiedziach wykorzystuje poznane pojęcia. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny filozofii i etyki.
58. Ocena moralna czynu – Immanuel Kant	Uczeń: Zna najistotniejsze informacje dotyczące życia i dzieła I. Kanta. Zna pojęcie <i>obowiązek moralny</i>. Rozumie znaczenie sformułowań <i>działanie zgodnie z obowiązkiem</i> i <i>działanie w imię obowiązku</i>. Zna imperatyw kategoryczny. Rozumie konsekwencje niestosowania imperatywu praktycznego I. Kanta.	Uczeń: Zna najistotniejsze informacje dotyczące życia i dzieła I. Kanta. Zna pojęcie <i>obowiązek moralny</i>. Rozumie znaczenie sformułowań <i>działanie zgodnie z obowiązkiem</i> i <i>działanie w imię obowiązku</i>. Zna imperatyw kategoryczny. Rozumie konsekwencje niestosowania imperatywu praktycznego I. Kanta. Interpretuje przykłady z życia codziennego w	Uczeń: Omawia życie i dzieło I. Kanta. Wyjaśnia pojęcie <i>obowiązek moralny</i>. Analizuje sformułowania <i>działanie zgodnie z obowiązkiem</i> i <i>działanie w imię obowiązku</i>. Wyjaśnia imperatyw kategoryczny. Wskazuje konsekwencje niestosowania imperatywu praktycznego I. Kanta. Interpretuje przykłady z życia codziennego, wykorzystując pojęcia	Uczeń: Omawia życie i dzieło I. Kanta. Wyjaśnia pojęcie <i>obowiązek moralny</i>. Analizuje sformułowania <i>działanie zgodnie z obowiązkiem</i> i <i>działanie w imię obowiązku</i>. Omawia i interpretuje imperatyw kategoryczny. Rozważa konsekwencje niestosowania imperatywu praktycznego I. Kanta.	Uczeń: Omawia życie i dzieło I. Kanta. Wyjaśnia pojęcie <i>obowiązek moralny</i>. Analizuje sformułowania <i>działanie zgodnie z obowiązkiem</i> i <i>działanie w imię obowiązku</i>. Omawia i interpretuje imperatyw kategoryczny. Rozważa konsekwencje niestosowania imperatywu praktycznego I. Kanta. Interpretuje przykłady z życia codziennego, wykorzystując pojęcia <i>skłonność</i> i <i>obowiązek</i>.

	Rozumie dylematy związane ze stosowaniem rygoryzmu moralnego. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	kontekście poruszanych zagadnień. Omawia przykłady dylematów związanych ze stosowaniem rygoryzmu moralnego. Prezentuje własne poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	<i>skłonność i obowiązek.</i> Omawia przykłady dylematów związanych ze stosowaniem rygoryzmu moralnego. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Interpretuje przykłady z życia codziennego, wykorzystując pojęcia <i>skłonność</i> i <i>obowiązek</i>. Wskazuje i omawia przykłady dylematów związanych ze stosowaniem rygoryzmu moralnego. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Wskazuje i omawia przykłady dylematów związanych ze stosowaniem rygoryzmu moralnego. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny filozofii i etyki.
59. Ocena moralna czynu – konsekwencjalizm	Uczeń: Zna ogólne założenia konsekwencjalizmu. Rozumie zróżnicowanie pojęcia <i>dobro</i> oraz problem usankcjonowania kar. Rozważa wskazane przykłady z życia codziennego z punktu widzenia konsekwencji czynów. Rozumie wymóg kompetencji w ocenie	Uczeń: Zna ogólne założenia konsekwencjalizmu. Rozumie zróżnicowanie pojęcia <i>dobro</i>. Wyjaśnia kwestię usankcjonowania kar. Rozważa wskazane przykłady z życia codziennego z punktu widzenia konsekwencji czynów.	Uczeń: Przedstawia ogólne założenia konsekwencjalizmu. Objaśnia zróżnicowanie pojęcia <i>dobro</i>. Interpretuje kwestię usankcjonowania kar. Stosuje zasadę prawdopodobieństwa w analizowaniu czynów ze względu na ich konsekwencje. Wyjaśnia wymóg kompetencji w ocenie	Uczeń: Przedstawia ogólne założenia konsekwencjalizmu. Objaśnia zróżnicowanie pojęcia <i>dobro</i>. Interpretuje kwestię usankcjonowania kar. Stosuje zasadę prawdopodobieństwa w analizowaniu czynów ze względu na ich konsekwencje.	Uczeń: Przedstawia ogólne założenia konsekwencjalizmu. Objaśnia zróżnicowanie pojęcia <i>dobro</i>. Interpretuje kwestię usankcjonowania kar. Stosuje zasadę prawdopodobieństwa w analizowaniu czynów ze względu na ich konsekwencje. Analizuje i interpretuje wymóg kompetencji

	potencjalnych konsekwencji czynu. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Zna wymóg kompetencji w ocenie potencjalnych konsekwencji czynu. Prezentuje własne poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	potencjalnych konsekwencji czynu. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Analizuje i interpretuje wymóg kompetencji w ocenie potencjalnych konsekwencji czynu. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Wykorzystuje poznane pojęcia. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	w ocenie potencjalnych konsekwencji czynu. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Wykorzystuje poznane pojęcia. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny filozofii i etyki.
60. Ocena moralna czynu – utilitaryzm Jeremy'ego Benthama i Johna Stuarta Milla	Uczeń: Zna najważniejsze informacje dotyczące poglądów J. Benthama i J.S. Milla. Dostrzega oświeceniowe źródła utilitaryzmu. Zna rachunek użyteczności J. Benthama. Rozumie różnice między utilitaryzmem hedonistycznym	Uczeń: Zna najważniejsze informacje dotyczące poglądów J. Benthama i J.S. Milla. Dostrzega oświeceniowe źródła utilitaryzmu. Zna rachunek przyjemnościowy J. Benthama. Rozumie różnice między utilitaryzmem hedonistycznym	Uczeń: Omawia życie i poglądy J. Benthama i J.S. Milla. Dowodzi oświeceniowych źródeł utilitaryzmu. Wyjaśnia rachunek przyjemnościowy J. Benthama. Wyjaśnia i omawia utilitaryzm hedonistyczny i utilitaryzm J.S. Milla. Wyjaśnia zasadę użyteczności.	Uczeń: Omawia życie i poglądy J. Benthama i J.S. Milla. Dowodzi oświeceniowych źródeł utilitaryzmu. Wyjaśnia rachunek przyjemnościowy J. Benthama. Wyjaśnia i omawia utilitaryzm hedonistyczny i utilitaryzm J.S. Milla. Wyjaśnia zasadę użyteczności.	Uczeń: Omawia życie i poglądy J. Benthama i J.S. Milla. Dowodzi oświeceniowych źródeł utilitaryzmu. Wyjaśnia rachunek przyjemnościowy J. Benthama. Wyjaśnia i omawia utilitaryzm hedonistyczny i utilitaryzm J.S. Milla. Wyjaśnia zasadę użyteczności.

	a utylitaryzmem J.S. Milla. Zna zasadę użyteczności. Dokonuje rozróżnienia przyjemności wyższych i niższych. Rozważa przykłady z życia codziennego, w których ujawnia się zasada utylitaryzmu. Rozumie wpływ utylitaryzmu na współczesną kulturę. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	a utylitaryzmem J.S. Milla. Rozumie zasadę użyteczności. Dokonuje rozróżnienia przyjemności wyższych i niższych. Rozważa przykłady z życia codziennego, w których ujawnia się zasada utylitaryzmu. Rozumie wpływ utylitaryzmu na współczesną kulturę. Prezentuje własne poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	Dokonuje rozróżnienia przyjemności wyższych i niższych. Omawia przykłady z życia codziennego, w których ujawnia się zasada utylitaryzmu. Omawia wpływ utylitaryzmu na współczesną kulturę. Prezentuje poglądy przemawiające za uznaniem utylitaryzmu oraz przeciw niemu. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Wyjaśnia zasadę użyteczności. Dokonuje rozróżnienia przyjemności wyższych i niższych. Wskazuje i omawia przykłady z życia codziennego, w których ujawnia się zasada utylitaryzmu. Omawia wpływ utylitaryzmu na współczesną kulturę. Prezentuje poglądy przemawiające za uznaniem utylitaryzmu oraz przeciw niemu. Wyjaśnia pogląd uznający utylitaryzm za teorię redukcjonistyczną. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Dokonuje rozróżnienia przyjemności wyższych i niższych. Wskazuje i omawia przykłady z życia codziennego, w których ujawnia się zasada utylitaryzmu. Omawia wpływ utylitaryzmu na współczesną kulturę. Prezentuje poglądy przemawiające za uznaniem utylitaryzmu oraz przeciw niemu. Wyjaśnia pogląd uznający utylitaryzm za teorię redukcjonistyczną. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny filozofii i etyki.
--	--	---	--	---	--

61. „Wprowadzenie do zasad moralności i prawodawstwa” – analiza fragmentu dzieła J. Benthama	Uczeń: Wskazuje tezę tekstu. Rozumie związek między interesem jednostki a interesem społeczeństwa. Zna zasadę użyteczności. Omawia przykłady z życia codziennego do zilustrowania treści tekstu. Rozumie argumenty przemawiające za słuszością zasady i przeciwko niej. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Wskazuje tezę tekstu. Rozumie związek między interesem jednostki a interesem społeczeństwa. Zna zasadę użyteczności. Omawia przykłady z życia codziennego do zilustrowania treści tekstu. Prezentuje poglądy przemawiające za słuszością zasady i przeciwko niej, stawiając tezy i argumentując. Słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Wskazuje tezę i argumenty w tekście. Wyjaśnia związek między interesem jednostki a interesem społeczeństwa. Wyjaśnia zasadę użyteczności. Omawia przykłady z życia codziennego do zilustrowania treści tekstu. Prezentuje własne poglądy przemawiające za słuszością zasady i przeciwko niej, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Wskazuje tezę i argumenty w tekście. Wyjaśnia związek między interesem jednostki a interesem społeczeństwa. Omawia zasadę użyteczności. Podaje i omawia przykłady z życia codziennego do zilustrowania treści tekstu. Prezentuje własne poglądy przemawiające za słuszością zasady i przeciwko niej, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Wskazuje tezę i argumenty w tekście. Wyjaśnia związek między interesem jednostki a interesem społeczeństwa. Omawia zasadę użyteczności. Podaje i omawia przykłady z życia codziennego do zilustrowania treści tekstu. Prezentuje własne poglądy przemawiające za słuszością zasady i przeciwko niej, stawiając tezy i argumentując. Wykorzystuje poznane pojęcia. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny filozofii i etyki.
62. Renesans cnoty	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

	Zna pojęcie cnoty moralnej. Podaje przykłady zachowań sprzecznych z cnotą. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Podaje definicję cnoty moralnej. Wymienia przykłady cnót z różnych epok. Podaje przykłady zachowań sprzecznych z cnotą. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Stosuje pojęcie cnoty jako stałej dyspozycji do czynów moralnie pozytywnych. Podaje przykłady cnót z różnych epok. Podaje przykłady zachowań sprzecznych z cnotą. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Stosuje pojęcie cnoty jako stałej dyspozycji do czynów moralnie pozytywnych. Podaje przykłady cnót z różnych epok. Podaje przykłady zachowań sprzecznych z cnotą. Omawia trudności w realizowaniu cnoty w życiu praktycznym. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Stosuje pojęcie cnoty jako stałej dyspozycji do czynów moralnie pozytywnych. Podaje przykłady cnót z różnych epok. Podaje przykłady zachowań sprzecznych z cnotą. Analizuje przykłady postaci, które mogą służyć za wzór cnotliwego postępowania. Omawia trudności w realizowaniu cnoty w życiu praktycznym. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny filozofii i etyki.
63. Powtórzenie wiadomości					
12. Między jednostką a zbiorowością. Etyka a polityka					

64. Etyka a polityka – kodeks władcy według Nicollo Machiavellego	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:
	Zna stanowisko N. Machiavellego wyrażone w <i>Księżcu</i> , dostrzega kontekst biograficzny.	Zna stanowisko N. Machiavellego wyrażone w <i>Księżcu</i> , dostrzega kontekst biograficzny.	Omawia stanowisko N. Machiavellego wyrażone w <i>Księżcu</i> , wskazując kontekst biograficzny.	Omawia stanowisko N. Machiavellego wyrażone w <i>Księżcu</i> , wskazując kontekst biograficzny.	Omawia stanowisko N. Machiavellego wyrażone w <i>Księżcu</i> , wskazując kontekst biograficzny.
	Rozumie materialistyczny zwrot w myśleniu politycznym.	Rozumie materialistyczny zwrot w myśleniu politycznym.	Wyjaśnia materialistyczny zwrot w myśleniu politycznym.	Wyjaśnia materialistyczny zwrot w myśleniu politycznym.	Wyjaśnia materialistyczny zwrot w myśleniu politycznym.
	Zna pojęcie <i>machiawelizm</i> .	Zna pojęcie <i>machiawelizm</i> .	Wyjaśnia pojęcie <i>machiawelizm</i> .	Wyjaśnia pojęcie <i>machiawelizm</i> .	Wyjaśnia pojęcie <i>machiawelizm</i> .
	Dostrzega pragmatyzm koncepcji władcy w ujęciu Machiavellego.	Dostrzega pragmatyzm koncepcji władcy w ujęciu Machiavellego.	Podkreśla pragmatyzm koncepcji władcy w ujęciu Machiavellego.	Wskazuje pragmatyzm koncepcji władcy w ujęciu Machiavellego.	Wskazuje pragmatyzm koncepcji władcy w ujęciu Machiavellego.
	Wyjaśnia zasadę <i>cel uświęca środki</i> , wskazując amoralizm postawy opisanej w <i>Księżcu</i> .	Wyjaśnia zasadę <i>cel uświęca środki</i> , wskazując amoralizm postawy opisanej w <i>Księżcu</i> .	Interpretuje pojęcie cnoty w <i>Księżcu</i> , przywołując jej znaczenie w starożytnej, klasycznej koncepcji cnoty.	Interpretuje pojęcie cnoty w <i>Księżcu</i> , przywołując jej znaczenie w starożytnej, klasycznej koncepcji cnoty.	Interpretuje pojęcie cnoty w <i>Księżcu</i> , przywołując jej znaczenie w starożytnej, klasycznej koncepcji cnoty.
	Dostrzega przykłady ilustrujące zasadę <i>cel uświęca środki</i> we współczesnym świecie.	Omawia przykład ilustrujący zasadę <i>cel uświęca środki</i> we współczesnym świecie.	Omawia i interpretuje zasadę <i>cel uświęca środki</i> , wykazuje amoralizm postawy opisanej w <i>Księżcu</i> .	Omawia i interpretuje zasadę <i>cel uświęca środki</i> , wykazuje amoralizm postawy opisanej w <i>Księżcu</i> .	Omawia i interpretuje zasadę <i>cel uświęca środki</i> , wykazuje amoralizm postawy opisanej w <i>Księżcu</i> .
	Zauważa związek etyki i polityki.	Rozumie związek etyki i polityki.	Omawia przykłady ilustrujące zasadę <i>cel uświęca środki</i> we współczesnym świecie.	Omawia i interpretuje zasadę <i>cel uświęca środki</i> , wykazuje amoralizm postawy opisanej w <i>Księżcu</i> .	Podaje i omawia przykłady ilustrujące zasadę <i>cel uświęca środki</i> we współczesnym świecie.
	Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Prezentuje poglądy w logiczny sposób. Słucha wypowiedzi innych osób.	Wyjaśnia związek etyki i polityki.	Podaje i omawia przykłady ilustrujące	

			Prezentuje własne poglądy, stawia tezy i formułuje argumenty. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	zasadę <i>cel uświęca środki</i> we współczesnym świecie. Wyjaśnia związek etyki i polityki. Prezentuje własne poglądy przemawiające za słuszością zasady <i>cel uświęca środki</i> i przeciwko niej, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Wyjaśnia związek etyki i polityki. Prezentuje własne poglądy przemawiające za słuszością zasady <i>cel uświęca środki</i> i przeciwko niej, stawiając tezy i argumentując. Wykorzystuje poznane pojęcia. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny filozofii i etyki.
65. Czy cel uświęca środki?	Uczeń: Podaje przykłady działań niemoralnych uważanych za słuszne. Zna zasadę <i>cel uświęca środki</i>. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Podaje przykłady działań niemoralnych uważanych za słuszne. Wyjaśnia pierwotne znaczenie zasady <i>cel uświęca środki</i>. Przedstawia znaczenie pojęcia <i>pragmatyzm</i> w zakresie dotyczącym działania. Prezentuje poglądy w logiczny sposób. Słucha	Uczeń: Podaje przykłady działań niemoralnych uważanych za słuszne. Wyjaśnia pierwotne znaczenie zasady <i>cel uświęca środki</i>. Podaje i omawia przykłady ilustrujące zasadę <i>cel uświęca środki</i> we współczesnym świecie.	Uczeń: Podaje przykłady działań niemoralnych uważanych za słuszne. Wyjaśnia pierwotne znaczenie zasady <i>cel uświęca środki</i>. Podaje i omawia przykłady ilustrujące zasadę <i>cel uświęca środki</i> we współczesnym świecie.	Uczeń: Podaje przykłady działań niemoralnych uważanych za słuszne. Wyjaśnia pierwotne znaczenie zasady <i>cel uświęca środki</i>. Podaje i omawia przykłady ilustrujące zasadę <i>cel uświęca środki</i> we współczesnym świecie.

		wypowiedzi innych osób.	Przedstawia znaczenie pojęcia <i>pragmatyzm</i> w zakresie dotyczącym działania. Wyjaśnia pojęcie pragmatyzmu. Argumentuje za tą zasadą i przeciw niej. Prezentuje własne poglądy, stawia tezy i formułuje argumenty. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	współczesnym świecie. Przedstawia znaczenie pojęcia <i>pragmatyzm</i> w zakresie dotyczącym działania. Wyjaśnia pojęcie pragmatyzmu. Argumentuje za tą zasadą i przeciw niej. Analizuje problem, omawiając sytuacje z codziennego życia. Omawia pojęcie fanatyzmu i podaje jego przykłady. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i je argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Przedstawia znaczenie pojęcia <i>pragmatyzm</i> w zakresie dotyczącym działania. Wyjaśnia pojęcie pragmatyzmu. Argumentuje za tą zasadą i przeciw niej. Analizuje problem, omawiając sytuacje z codziennego życia. Omawia pojęcie fanatyzmu i podaje jego przykłady. Podaje przykłady uwarunkowań psychicznych fanatyzmu. Wskazuje możliwości negatywnych konsekwencji fanatyzmu. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i je argumentując. Wykorzystuje poznane pojęcia. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych
--	--	-------------------------	---	--	---

					tekstów z dziedziny filozofii i etyki.
66. Odpowiedzialność w polityce	Uczeń: Zna pojęcie <i>polityka</i>. Na wskazanym przykładzie wyjaśnia problem odpowiedzialności moralnej polityka. Zna standardy moralne, jakich powinni przestrzegać politycy. Zna i rozumie obowiązki obywatela wobec państwa. Rozumie pojęcie <i>rzeczpospolita obywatelska</i>. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Rozumie pojęcie <i>polityka</i>. Omawia przykłady działań polityków wykazujące różne aspekty odpowiedzialności. Na wskazanym przykładzie wyjaśnia problem odpowiedzialności moralnej polityka. Zna standardy moralne, jakich powinni przestrzegać politycy. Zna i rozumie obowiązki obywatela wobec państwa. Rozumie pojęcie <i>rzeczpospolita obywatelska</i>. Prezentuje poglądy w logiczny sposób. Słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Definiuje politykę. Omawia przykłady działań polityków wykazujące różne aspekty odpowiedzialności. Rozważa problem odpowiedzialności moralnej polityka, podając przykłady i je interpretując. Wskazuje standardy moralne, jakich powinni przestrzegać politycy. Omawia obowiązki obywatela wobec państwa. Rozumie pojęcie <i>rzeczpospolita obywatelska</i> i stosuje je w swoich rozważaniach. Prezentuje własne poglądy, stawia tezy i formułuje argumenty. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Definiuje politykę. Wskazuje i omawia przykłady działań polityków wykazujące różne aspekty odpowiedzialności. Rozważa problem odpowiedzialności moralnej polityka, podając przykłady i je interpretując. Wskazuje standardy moralne, jakich powinni przestrzegać politycy. Omawia obowiązki obywatela wobec państwa. Rozumie pojęcie <i>rzeczpospolita obywatelska</i> i stosuje je w swoich rozważaniach. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i je argumentując. Z uwagą słucha	Uczeń: Definiuje politykę. Wskazuje i omawia przykłady działań polityków wykazujące różne aspekty odpowiedzialności. Rozważa problem odpowiedzialności moralnej polityka, podając przykłady i je interpretując. Wskazuje standardy moralne, jakimi powinni się kierować politycy. Omawia obowiązki obywatela wobec państwa. Rozumie pojęcie <i>rzeczpospolita obywatelska</i> i stosuje je w swoich rozważaniach. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i je argumentując. Wykorzystuje poznane pojęcia. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.

				wypowiedzi innych osób.	W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny filozofii i etyki.
67. Powstanie państwa	Uczeń: Zna stanowiska T. Hobbesa, J. Locke'a, J.J. Rousseau i K. Marksa w kwestii genezy powstania państwa i jego roli w życiu jednostki. Rozumie naturalizm koncepcji człowieka w ujęciu T. Hobbesa. Zna i rozumie metaforę <i>człowiek człowiekowi wilkiem</i>. Rozważa argumenty za słusznością tej tezy oraz przeciwko niej. Zna koncepcję <i>wojny wszystkich przeciwko wszystkim</i> oraz ideę Lewiatana. Wyjaśnia zasadę umowy społecznej w ujęciu J. Locke'a.	Uczeń: Zna stanowiska T. Hobbesa, J. Locke'a, J.J. Rousseau i K. Marksa w kwestii genezy powstania państwa i jego roli w życiu jednostki. Rozumie naturalizm koncepcji człowieka w ujęciu T. Hobbesa. Interpretuje tezę <i>człowiek człowiekowi wilkiem</i>. Formułuje argumenty za słusznością tej tezy oraz przeciwko niej. Zna koncepcję <i>wojny wszystkich przeciwko wszystkim</i> oraz ideę Lewiatana. Wyjaśnia zasadę umowy społecznej w ujęciu J. Locke'a.	Uczeń: Przedstawia stanowiska T. Hobbesa, J. Locke'a, J.J. Rousseau i K. Marksa w kwestii genezy powstania państwa i jego roli w życiu jednostki. Rozumie naturalizm koncepcji człowieka w ujęciu T. Hobbesa. Interpretuje tezę <i>człowiek człowiekowi wilkiem</i>. Formułuje argumenty za słusznością tej tezy oraz przeciwko niej. Zna koncepcję <i>wojny wszystkich przeciwko wszystkim</i> oraz ideę Lewiatana. Wyjaśnia zasadę umowy społecznej w ujęciu J. Locke'a.	Uczeń: Omawia stanowiska T. Hobbesa, J. Locke'a, J.J. Rousseau i K. Marksa w kwestii genezy powstania państwa i jego roli w życiu jednostki. Rozumie naturalizm koncepcji człowieka w ujęciu T. Hobbesa. Interpretuje tezę <i>człowiek człowiekowi wilkiem</i>. Formułuje argumenty za słusznością tej tezy oraz przeciwko niej. Przedstawia koncepcję <i>wojny wszystkich przeciwko wszystkim</i> oraz ideę Lewiatana. Wyjaśnia zasadę umowy społecznej w ujęciu J. Locke'a.	Uczeń: Omawia stanowiska T. Hobbesa, J. Locke'a, J.J. Rousseau i K. Marksa w kwestii genezy powstania państwa i jego roli w życiu jednostki. Rozumie naturalizm koncepcji człowieka w ujęciu T. Hobbesa. Interpretuje tezę <i>człowiek człowiekowi wilkiem</i>. Formułuje argumenty za słusznością tej tezy oraz przeciwko niej. Przedstawia koncepcję <i>wojny wszystkich przeciwko wszystkim</i> oraz ideę Lewiatana. Wyjaśnia zasadę umowy społecznej w ujęciu J. Locke'a.

	Zna krytyczne stanowisko J.J. Rousseau na temat wpływu kultury na społeczeństwo. Określa za Marksem państwo jako utwierdzające nierówności w posiadaniu. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Omawia krytyczne stanowisko J.J. Rousseau na temat wpływu kultury na społeczeństwo. Określa za Marksem państwo jako utwierdzające nierówności w posiadaniu. Omawia podział klasowy społeczeństwa. Prezentuje poglądy w logiczny sposób. Słucha wypowiedzi innych osób.	Omawia krytyczne stanowisko J.J. Rousseau na temat wpływu kultury na społeczeństwo. Określa za Marksem państwo jako utwierdzające nierówności w posiadaniu. Prezentuje poglądy w logiczny sposób. Słucha wypowiedzi innych osób. Omawia podział klasowy społeczeństwa. Prezentuje poglądy w logiczny sposób. Słucha wypowiedzi innych osób.	Wyjaśnia zasadę umowy społecznej w ujęciu J. Locke'a. Omawia krytyczne stanowisko J.J. Rousseau na temat wpływu kultury na społeczeństwo. Określa za Marksem państwo jako utwierdzające nierówności w posiadaniu. Prezentuje poglądy w logiczny sposób. Słucha wypowiedzi innych osób. Określa za Marksem państwo jako utwierdzające nierówności w posiadaniu. Prezentuje poglądy w logiczny sposób. Słucha wypowiedzi innych osób. Wyjaśnia zasadę umowy społecznej w ujęciu J. Locke'a. Omawia krytyczne stanowisko J.J. Rousseau na temat wpływu kultury na społeczeństwo. Określa za Marksem państwo jako utwierdzające nierówności w posiadaniu. Prezentuje poglądy w logiczny sposób. Słucha wypowiedzi innych osób.	Omawia krytyczne stanowisko J.J. Rousseau na temat wpływu kultury na społeczeństwo. Określa za Marksem państwo jako utwierdzające nierówności w posiadaniu. Prezentuje poglądy w logiczny sposób. Słucha wypowiedzi innych osób. Omawia podział klasowy społeczeństwa. Prezentuje poglądy w logiczny sposób. Słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny filozofii i etyki.
--	--	--	---	---	---

68. „Umawiamy się, że...” – analiza fragmentu tekstu T. Hobbesa „Lewiatan”	Uczeń: Wskazuje tezę tekstu i argumenty. Zna założenia naturalistycznej koncepcji człowieka; rozumie argumenty przemawiające za jej słuszością i przeciwko niej. Wskazuje fragmenty budzące wątpliwości moralne. Rozumie, na czym polega ich amoralizm. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Analizuje tezę tekstu i argumenty. Zna założenia naturalistycznej koncepcji człowieka; rozważa argumenty przemawiające za jej słuszością i przeciwko niej. Wskazuje fragmenty budzące wątpliwości moralne. Rozumie, na czym polega ich amoralizm. Prezentuje poglądy w logiczny sposób. Słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Analizuje tezę tekstu i argumenty. Omawia naturalistyczną koncepcję człowieka; przedstawia argumenty przemawiające za jej słuszością i przeciwko niej. Wyszukuje w tekście fragmenty budzące wątpliwości moralne i je wyjaśnia. Omawia, na czym polega ich amoralizm. Prezentuje własne poglądy, stawia tezy i formułuje argumenty. W uzasadnieniu posługuje się przykładami z życia codziennego. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Analizuje tezę tekstu i argumenty. Omawia i interpretuje naturalistyczną koncepcję człowieka; przedstawia argumenty przemawiające za jej słuszością i przeciwko niej. Wyszukuje w tekście fragmenty budzące wątpliwości moralne i je wyjaśnia. Omawia, na czym polega ich amoralizm. Prezentownia własne stanowisko wobec koncepcji T. Hobbesa, stawiając tezę i podając argumenty. W uzasadnieniu posługuje się przykładami z życia codziennego. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Analizuje tezę tekstu i argumenty. Omawia i interpretuje naturalistyczną koncepcję człowieka, przedstawia argumenty przemawiające za jej słuszością i przeciwko niej. Wyszukuje w tekście fragmenty budzące wątpliwości moralne, wyjaśnia je. Prezentownia własne stanowisko wobec koncepcji T. Hobbesa, stawiając tezę i podając argumenty. W uzasadnieniu posługuje się przykładami z życia codziennego. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. Ponadto uczeń w swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny filozofii i etyki.
---	---	--	--	---	--

69. Prawo a moralność	Uczeń: Podaje przykłady przepisów prawa i zasad moralnych. Wskazuje związki między przepisami prawa i zasadami moralnymi. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Podaje przykłady przepisów prawa i zasad moralnych. Wskazuje związki między przepisami prawa i zasadami moralnymi. W wypowiedziach posługuje się przykładami z życia codziennego. Prezentuje poglądy w logiczny sposób Prezentuje poglądy w logiczny sposób. Słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Podaje przykłady przepisów prawa i zasad moralnych. Wskazuje związki między przepisami prawa i zasadami moralnymi. Odróżnia prawo stanowione i prawo naturalne. Przedstawia zasadę godności osobowej człowieka. W wypowiedziach posługuje się przykładami z życia codziennego. Prezentuje poglądy w logiczny sposób. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Podaje przykłady przepisów prawa i zasad moralnych. Wskazuje związki między przepisami prawa i zasadami moralnymi. Odróżnia prawo stanowione i prawo naturalne. Przedstawia zasadę godności osobowej człowieka. Prezentuje koncepcję prawa naturalnego i podaje argumenty jej przeciwników. W wypowiedziach posługuje się przykładami z życia codziennego. Prezentuje poglądy w logiczny sposób. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Podaje przykłady przepisów prawa i zasad moralnych. Wskazuje związki między przepisami prawa i zasadami moralnymi. Odróżnia prawo stanowione i prawo naturalne. Przedstawia zasadę godności osobowej człowieka. Prezentuje koncepcję prawa naturalnego i podaje argumenty jej przeciwników. Uzasadnia na przykładach możliwość przeciwstawienia się prawu stanowionemu. W wypowiedziach posługuje się przykładami z życia codziennego. Prezentuje poglądy w logiczny sposób. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski
------------------------------	--	---	---	--	--

					z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny filozofii i etyki.
70. Rola prawdy i kłamstwa w życiu publicznym	Uczeń: Podaje przykłady wypowiedzi prawdziwych i fałszywych. Wymienia możliwe przyczyny kłamstw. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Podaje przykłady wypowiedzi prawdziwych i fałszywych. Wymienia możliwe przyczyny kłamstw i ich konsekwencje w przestrzeni publicznej. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Podaje przykłady wypowiedzi prawdziwych i fałszywych. Wymienia możliwe przyczyny kłamstw i ich konsekwencje w przestrzeni publicznej. Przedstawia znaczenie prawdziwości wypowiedzi dla zaufania w przestrzeni publicznej oraz omawia wartość tego zaufania dla społeczeństwa. Prezentuje poglądy w logiczny sposób. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Podaje przykłady wypowiedzi prawdziwych i fałszywych. Wymienia możliwe przyczyny kłamstw i ich konsekwencje w przestrzeni publicznej. Przedstawia znaczenie prawdziwości wypowiedzi dla zaufania w przestrzeni publicznej oraz omawia wartość tego zaufania dla społeczeństwa. Omawia sens i przykłady propagandy. Prezentuje poglądy w logiczny sposób. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Podaje przykłady wypowiedzi prawdziwych i fałszywych. Wymienia możliwe przyczyny kłamstw i ich konsekwencje w przestrzeni publicznej. Przedstawia znaczenie prawdziwości wypowiedzi dla zaufania w przestrzeni publicznej oraz omawia wartość tego zaufania dla społeczeństwa. Omawia sens i przykłady propagandy. Prezentuje poglądy w logiczny sposób, podaje przykłady z historii i współczesności. Argumentuje i przyjmuje argumenty przeciwne. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.

71. Wolność słowa i ekspresji artystycznej	Uczeń: Przedstawia pojęcie wolności słowa oraz zasadę krzywdy. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Przedstawia pojęcie wolności słowa oraz zasadę krzywdy. Zna pojęcie <i>mowa nienawiści</i>. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Przedstawia pojęcie wolności słowa oraz zasadę krzywdy. Uzasadnia wolność słowa i analizuje jej konsekwencje. Wyjaśnia pojęcie <i>mowa nienawiści</i>. Omawia zagadnienie swobody artystycznej. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Przedstawia pojęcie wolności słowa oraz zasadę krzywdy. Uzasadnia wolność słowa i analizuje jej konsekwencje. Wyjaśnia pojęcie <i>mowa nienawiści</i>. Omawia zagadnienie swobody artystycznej. Prezentuje poglądy w logiczny sposób. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Przedstawia pojęcie wolności słowa oraz zasadę krzywdy. Uzasadnia wolność słowa i analizuje jej konsekwencje. Wyjaśnia pojęcie <i>mowa nienawiści</i> i przedstawia jej przykłady. Zna pierwszą poprawkę do konstytucji amerykańskiej i jej praktyczne konsekwencje. Omawia zagadnienie swobody artystycznej. Prezentuje poglądy w logiczny sposób. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.
72. Między liberalizmem a konserwatyzmem	Uczeń: Przedstawia pojęcia: <i>konserwatyzm</i> i <i>liberalizm</i>.	Uczeń: Przedstawia pojęcia: <i>konserwatyzm</i> i <i>liberalizm</i>. Podaje przykłady poglądów	Uczeń: Przedstawia pojęcia: <i>konserwatyzm</i> i <i>liberalizm</i>. Podaje przykłady poglądów konserwatywnych	Uczeń: Przedstawia pojęcia: <i>konserwatyzm</i> i <i>liberalizm</i>. Podaje przykłady poglądów konserwatywnych	Uczeń: Przedstawia pojęcia: <i>konserwatyzm</i> i <i>liberalizm</i>. Podaje przykłady poglądów konserwatywnych

	Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	konserwatywnych i liberalnych. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	i liberalnych. Przedstawia argumenty za tymi postawami i przeciwko nim. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	i liberalnych. Przedstawia argumenty za tymi postawami i przeciwko nim. Opisuje spór jako konieczny składnik demokracji. Prezentuje poglądy w logiczny sposób. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	i liberalnych. Przedstawia argumenty za tymi postawami i przeciwko nim. Opisuje spór jako konieczny składnik demokracji. Dokonuje osobistej oceny wymienionych postaw. Prezentuje poglądy w logiczny sposób. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.
73. Demokracja i jej ograniczenia	Uczeń: Definiuje demokrację. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Definiuje demokrację. Przedstawia uzasadnienie demokracji dokonane przez J.S. Milla. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Definiuje demokrację. Przedstawia uzasadnienie demokracji dokonane przez J.S. Milla oraz K. Poppera. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Definiuje demokrację. Przedstawia uzasadnienie demokracji dokonane przez J.S. Milla oraz K. Poppera. Wskazuje wady demokracji. Prezentuje poglądy w logiczny sposób. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Definiuje demokrację. Przedstawia uzasadnienie demokracji dokonane przez J.S. Milla oraz K. Poppera. Wskazuje wady demokracji. Przedstawia społeczne uwarunkowania osłabiające demokrację. Prezentuje poglądy w logiczny sposób. Odpowiada na pytania,

					słucha wypowiedzi innych osób.
74. Totalitaryzm i jego konsekwencje	Uczeń: Zna postaci K. Marksa, W. Lenina, J. Stalina, A. Hitlera oraz konsekwencje ich działań w kontekście ideologii totalitarnych. Zna przyczyny, cele i założenia oraz konsekwencje nazizmu. Wyjaśnia przesłanki i konsekwencje systemu opartego na ideologii marksistowskiej. Zna zbrodnie nazizmu i komunizmu. Rozumie znaczenie zaniku podmiotowości w systemie totalitarnym. Rozważa przykłady, w których ujawnia się wielkość i upadek człowieka w nieludzkich warunkach.	Uczeń: Zna postaci K. Marksa, W. Lenina, J. Stalina, A. Hitlera oraz konsekwencje ich działań w kontekście ideologii totalitarnych. Zna przyczyny, cele i założenia oraz konsekwencje nazizmu. Wyjaśnia przesłanki i konsekwencje systemu opartego na ideologii marksistowskiej. Opisuje zbrodnie nazizmu i komunizmu. Rozumie znaczenie zaniku podmiotowości w systemie totalitarnym. Rozważa przykłady, w których ujawnia się wielkość i upadek człowieka w nieludzkich warunkach. Prezentuje swoje poglądy. Słucha	Uczeń: Zna postaci K. Marksa, W. Lenina, J. Stalina, A. Hitlera oraz konsekwencje ich działań w kontekście ideologii totalitarnych. Wyjaśnia przyczyny, określa cele i założenia oraz konsekwencje nazizmu. Omawia przesłanki i konsekwencje systemu opartego na ideologii marksistowskiej. Opisuje zbrodnie nazizmu i komunizmu. Interpretuje zjawisko zaniku podmiotowości w systemie totalitarnym. Rozważa przykłady, w których ujawnia się wielkość i upadek człowieka w nieludzkich warunkach. Prezentuje swoje poglądy, stawia tezy	Uczeń: Zna postaci K. Marksa, W. Lenina, J. Stalina, A. Hitlera oraz konsekwencje ich działań w kontekście ideologii totalitarnych. Wyjaśnia przyczyny, określa cele i założenia oraz konsekwencje nazizmu. Omawia przesłanki i konsekwencje systemu opartego na ideologii marksistowskiej. Opisuje zbrodnie nazizmu i komunizmu. Interpretuje zjawisko zaniku podmiotowości w systemie totalitarnym. Wskazuje i rozważa przykłady (czerpane z doświadczeń	Uczeń: Omawia postaci K. Marksa, W. Lenina, J. Stalina, A. Hitlera oraz konsekwencje ich działań w kontekście ideologii totalitarnych. Wyjaśnia przyczyny, określa cele i założenia oraz konsekwencje nazizmu. Omawia przesłanki i konsekwencje systemu opartego na ideologii marksistowskiej. Opisuje zbrodnie nazizmu i komunizmu. Interpretuje zjawisko zaniku podmiotowości w systemie totalitarnym. Wskazuje i rozważa przykłady (czerpane z doświadczeń

	Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	wypowiedzi innych osób.	i formułuje argumenty. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	rodzinnych, historii, literatury lub filmu), w których ujawnia się wielkość i upadek człowieka w niehumanitarnych warunkach. Prezentuje swoje poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	człowieka w niehumanitarnych warunkach. Prezentuje swoje poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny filozofii i etyki.
75. Moralny wymiar wojen i terroryzmu	Podaje przykłady wojen i wskazuje ich negatywne konsekwencje. Podaje przykłady aktów terrorystycznych. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Podaje przykłady wojen i wskazuje ich negatywne konsekwencje. Omawia postawy ludzkie występujące podczas działań wojennych. Podaje przykłady aktów terrorystycznych. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Podaje przykłady wojen i wskazuje ich negatywne konsekwencje. Omawia postawy ludzkie występujące podczas działań wojennych oraz deprawację ludzi w wyniku uczestniczenia w wojnie. Określa pacyzizm. Podaje przykłady aktów terrorystycznych; wskazuje wybrane przyczyny terroryzmu. Prezentuje własne poglądy, stawia tezy. Z	Podaje przykłady wojen i wskazuje ich negatywne konsekwencje. Rozróżnia pojęcia wojny sprawiedliwej i niesprawiedliwej. Omawia postawy ludzkie występujące podczas działań wojennych oraz deprawację ludzi w wyniku uczestniczenia w wojnie. Określa pacyzizm i przedstawia	Podaje przykłady wojen i wskazuje ich negatywne konsekwencje. Przeprowadza analizę wybranych przykładów działań wojennych pod kątem ich etycznego wymiaru. Rozróżnia pojęcia wojny sprawiedliwej i niesprawiedliwej. Omawia postawy ludzkie występujące podczas działań wojennych oraz deprawację ludzi w wyniku uczestniczenia w wojnie. Określa pacyzizm i przedstawia

			uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	argumentację za nim i przeciw niemu. Podaje przykłady aktów terrorystycznych; wskazuje wybrane przyczyny terroryzmu. Ukazuje wątpliwości natury etycznej związane ze zwalczaniem terroryzmu. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	argumentację za nim i przeciw niemu. Podaje przykłady aktów terrorystycznych; wskazuje wybrane przyczyny terroryzmu. Ukazuje wątpliwości natury etycznej związane ze zwalczaniem terroryzmu i rozważa skalę dopuszczalności środków zwalczania terroryzmu. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.
76. Powtórzenie wiadomości					
Dział III. CZŁOWIEK WSPÓŁCZESNY W ŚWIETLE DOBRA I W CIENIU ZŁA					
13. Etyczny wymiar codzienności					
77. „Siedzimy nigdzie, pijemy nic” (G. Ritzer) – jednostka w cywilizacji konsumpcyjnej	Uczeń: Rozumie cel edukacji etycznej w kontekście wybranych warunków współczesnej rzeczywistości.	Uczeń: Rozumie cel edukacji etycznej w kontekście wybranych warunków współczesnej rzeczywistości.	Uczeń: Wyjaśnia cel edukacji etycznej w kontekście wybranych warunków współczesnej rzeczywistości.	Uczeń: Wyjaśnia cel edukacji etycznej w kontekście wybranych warunków współczesnej rzeczywistości.	Uczeń: Wyjaśnia cel edukacji etycznej w kontekście wybranych warunków współczesnej rzeczywistości.

	Zna pojęcie <i>cywilizacja konsumpcyjna</i>. Rozważa znaczenie pojęcia <i>podmiot moralny</i> w obszarze cywilizacji konsumpcyjnej. Rozumie istotę problemu zniewolenia. Rozróżnia wolność negatywną i pozytywną, zewnętrzną i wewnętrzną. Analizuje podane przykłady sytuacji, w których ujawniają się różne rodzaje wolności. Rozróżnia wolność od nieposłuszeństwa (swawoli). Zna pojęcie <i>postmodernizm</i>. Zna pojęcie <i>etyka ekologiczna</i> i wie, na czym polega jej wartość we współczesnym świecie. Zna pojęcia <i>autonomia</i> i <i>heteronomia moralna</i>.	Zna pojęcie <i>cywilizacja konsumpcyjna</i>. Określa jej cechy. Rozważa znaczenie pojęcia <i>podmiot moralny</i> w obszarze cywilizacji konsumpcyjnej. Rozumie istotę problemu zniewolenia. Rozróżnia wolność negatywną i pozytywną, zewnętrzną i wewnętrzną. Analizuje podane przykłady sytuacji, w których ujawniają się różne rodzaje wolności i je omawia. Rozróżnia wolność od nieposłuszeństwa (swawoli). Zna pojęcie <i>postmodernizm</i>, wyjaśnia konsekwencje wynikające z akceptacji i przyjęcia postawy postmodernistycznej. Zna pojęcie <i>etyka ekologiczna</i> i rozumie, na czym polega jej	Definiuje pojęcie <i>cywilizacja konsumpcyjna</i>. Określa jej cechy, analizując wskazane przykłady. Rozważa znaczenie pojęcia <i>podmiot moralny</i> w obszarze cywilizacji konsumpcyjnej. Określa istotę problemu zniewolenia. Rozróżnia wolność negatywną i pozytywną, zewnętrzną i wewnętrzną. Rozważa podane przykłady sytuacji, w których ujawniają się różne rodzaje wolności; omawia je, dowodząc trafności przykładów. Rozróżnia wolność od nieposłuszeństwa (swawoli). Wyjaśnia pojęcie <i>postmodernizm</i>. Omawia przykłady realizacji postawy postmodernistycznej, określa jej konsekwencje.	Definiuje pojęcie <i>cywilizacja konsumpcyjna</i>. Określa jej cechy, wskazując odpowiednie przykłady. Rozważa znaczenie pojęcia <i>podmiot moralny</i> w obszarze cywilizacji konsumpcyjnej. Określa istotę problemu zniewolenia. Rozróżnia wolność negatywną i pozytywną, zewnętrzną i wewnętrzną. Podaje przykłady sytuacji, w których ujawniają się różne rodzaje wolności, omawia je, dowodząc trafności przykładów. Dokonuje rozróżnienia wolności od nieposłuszeństwa (swawoli). Wyjaśnia pojęcie <i>postmodernizm</i>, odwołuje się do treści omawianych na zajęciach, których przedmiotem była analiza	Definiuje pojęcie <i>cywilizacja konsumpcyjna</i>. Określa jej cechy, wskazując odpowiednie przykłady. Rozważa znaczenie pojęcia <i>podmiot moralny</i> w obszarze cywilizacji konsumpcyjnej. Określa istotę problemu zniewolenia. Rozróżnia wolność negatywną i pozytywną, zewnętrzną i wewnętrzną. Podaje przykłady sytuacji, w których ujawniają się różne rodzaje wolności; omawia je, dowodząc trafności przykładów. Dokonuje rozróżnienia wolności od nieposłuszeństwa (swawoli). Wyjaśnia pojęcie <i>postmodernizm</i>, odwołuje się do treści
--	--	---	---	--	--

	Rozumie argumenty wykorzystywane w dyskusji na temat wolności (woli). Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	wartość we współczesnym świecie. Zna pojęcia <i>autonomia</i> i <i>heteronomia moralna</i>. Rozważa argumenty wykorzystywane w dyskusji na temat wolności (woli). Prezentuje poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	Wyjaśnia pojęcie <i>etyka ekologiczna</i> w kontekście omawianych zagadnień. Znajduje uzasadnienie powstania i rozwoju etyki ekologicznej. Wyjaśnia pojęcia <i>autonomia</i> i <i>heteronomia moralna</i>. Formułuje argumenty wykorzystywane w dyskusji na temat wolności (woli). Prezentuje własne poglądy, stawia tezy i formułuje argumenty. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	omawianych na zajęciach, których przedmiotem była analiza utworu J. Kaczmareckiego. Wskazuje przykłady realizacji postawy postmodernistycznej, określa jej konsekwencje. Wyjaśnia pojęcie <i>etyka ekologiczna</i> w kontekście omawianych zagadnień. Znajduje uzasadnienie powstania i rozwoju etyki ekologicznej. Wyjaśnia pojęcia <i>autonomii</i> i <i>heteronomii moralnej</i>. Formułuje argumenty wykorzystywane w dyskusji na temat wolności (woli). Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	utworu J. Kaczmareckiego. Wskazuje przykłady realizacji postawy postmodernistycznej, określa jej konsekwencje. Wyjaśnia pojęcie <i>etyka ekologiczna</i> w kontekście omawianych zagadnień. Znajduje uzasadnienie powstania i rozwoju etyki ekologicznej. Wyjaśnia pojęcia <i>autonomii</i> i <i>heteronomii moralnej</i>. Formułuje argumenty wykorzystywane w dyskusji na temat wolności (woli). Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny filozofii i etyki.
--	--	--	---	---	---

78. Złożony problem tolerancji	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:
	Omawia przykłady nietolerancji obyczajowej i religijnej.	Omawia przykłady nietolerancji obyczajowej i religijnej.	Podaje i omawia przykłady nietolerancji obyczajowej i religijnej.	Podaje i omawia przykłady nietolerancji obyczajowej i religijnej.	Podaje i omawia przykłady nietolerancji obyczajowej i religijnej.
	Rozumie przyczyny i strukturę nietolerancji.	Wyjaśnia przyczyny i strukturę nietolerancji.	Wskazuje przyczyny i strukturę nietolerancji.	Wskazuje przyczyny i strukturę nietolerancji.	Wskazuje przyczyny i strukturę nietolerancji.
	Zna pojęcia: <i>ksenofobia, homofobia, rasizm</i> .	Zna pojęcia: <i>ksenofobia, homofobia, rasizm</i> i rozważa je w kontekście omawianych zagadnień.	Wyjaśnia pojęcia: <i>ksenofobia, homofobia, rasizm</i> i wykorzystuje je w kontekście omawianych zagadnień.	Wyjaśnia pojęcia: <i>ksenofobia, homofobia, rasizm</i> i wykorzystuje je w kontekście omawianych zagadnień.	Wyjaśnia pojęcia: <i>ksenofobia, homofobia, rasizm</i> i wykorzystuje je w kontekście omawianych zagadnień.
	Zna pojęcie <i>tolerancja</i> .	Zna pojęcie <i>tolerancja</i> .	Definiuje pojęcie <i>tolerancja</i> . Rozróżnia tolerancję pozytywną i negatywną.	Definiuje pojęcie <i>tolerancja</i> . Rozróżnia tolerancję pozytywną i negatywną.	Definiuje pojęcie <i>tolerancja</i> . Rozróżnia tolerancję pozytywną i negatywną.
	Rozumie rolę i znaczenie pojęć <i>wolność i godność</i> w interpretacji tolerancji.	Rozróżnia tolerancję pozytywną i negatywną.	Wskazuje rolę i znaczenie pojęć <i>wolność i godność</i> w interpretacji tolerancji.	Wskazuje rolę i znaczenie pojęć <i>wolność i godność</i> w interpretacji tolerancji.	Wskazuje rolę i znaczenie pojęć <i>wolność i godność</i> w interpretacji tolerancji.
	Rozważa argumenty przemawiające za tezą o tolerancji jako istotnym elemencie współżycia społecznego.	Rozumie rolę i znaczenie pojęć <i>wolność i godność</i> w interpretacji tolerancji.	Podaje argumenty przemawiające za tezą o tolerancji jako istotnym elemencie współżycia społecznego.	Podaje argumenty przemawiające za tezą o tolerancji jako istotnym elemencie współżycia społecznego.	Podaje argumenty przemawiające za tezą o tolerancji jako istotnym elemencie współżycia społecznego.
	Rozumie wartość prawnego uznania tolerancji jako potwierdzenia jej znaczenia i roli.	Rozważa argumenty przemawiające za tezą o tolerancji jako istotnym elemencie współżycia społecznego.	Interpretuje wartość prawnego uznania tolerancji jako	Interpretuje wartość prawnego uznania	Interpretuje wartość prawnego uznania tolerancji jako potwierdzenia jej znaczenia i roli.
	Zna pojęcie <i>globalizacja</i> .	Rozumie rolę i znaczenie pojęć <i>wolność i godność</i> w interpretacji tolerancji.			

	Rozważa przykłady, w których ujawniają się dylematy dotyczące tolerancji we współczesnym, zglobalizowanym świecie. Zna warunki sprzyjające upowszechnianiu tolerancji. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Rozumie sformułowanie <i>tolerancja jest naczelną cnotą współczesnego człowieka</i>. Zna pojęcie <i>globalizacja</i>. Omawia przykłady, w których ujawniają się dylematy dotyczące tolerancji we współczesnym, zglobalizowanym świecie. Zna warunki sprzyjające upowszechnianiu tolerancji. Prezentuje poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	potwierdzenia jej znaczenia i roli. Wyjaśnia sformułowanie <i>tolerancja jest naczelną cnotą współczesnego człowieka</i>. Wyjaśnia pojęcie <i>globalizacja</i>. Omawia przykłady, w których ujawniają się dylematy dotyczące tolerancji we współczesnym, zglobalizowanym świecie. Wskazuje warunki sprzyjające upowszechnianiu tolerancji. Prezentuje własne poglądy, stawia tezy i formułuje argumenty. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	tolerancji jako potwierdzenia jej znaczenia i roli. Wyjaśnia sformułowanie <i>tolerancja jest naczelną cnotą współczesnego człowieka</i>. Definiuje pojęcie <i>globalizacja</i>. Podaje i omawia przykłady, w których ujawniają się dylematy dotyczące tolerancji we współczesnym, zglobalizowanym świecie. Wskazuje warunki sprzyjające upowszechnianiu tolerancji. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Wyjaśnia sformułowanie <i>tolerancja jest naczelną cnotą współczesnego człowieka</i>. Definiuje pojęcie <i>globalizacja</i>. Podaje i omawia przykłady, w których ujawniają się dylematy dotyczące tolerancji we współczesnym, zglobalizowanym świecie. Wskazuje warunki sprzyjające upowszechnianiu tolerancji. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny filozofii i etyki.
79. Odcienie miłości	Uczeń: Rozważa przykłady dowodzące wpływu uczuć na myślenie	Uczeń: Określa pojęcie konfliktu emocjonalnego	Uczeń: Określa pojęcie konfliktu emocjonalnego	Uczeń: Określa pojęcie konfliktu emocjonalnego	Uczeń: Określa pojęcie konfliktu emocjonalnego

	i zachowanie; dostrzega oddziaływanie uczuć i emocji na rozwój człowieka i rozumie ich wpływ na rozwój moralny. Zna różne poziomy potrzeb, poznaje piramidę potrzeb A. Maslowa. Rozumie, na czym polega konflikt między zaspokajaniem potrzeb niższych i wyższych. Podaje przykłady rozwoju i niedorozwoju uczuciowego. <u>Przyjaźń</u>: wskazuje cechy przyjaźni, wyróżnia jej rodzaje. Dostrzega wartość przyjaźni dla rozwoju uczuciowego i moralnego człowieka. <u>Miłość rodzinna</u>: podaje przykłady zaburzonych i pozytywnych relacji w rodzinie. <u>Miłość erotyczna</u>: rozumie różnice między	i przedstawia jego przykłady. Rozważa przykłady dowodzące wpływu uczuć na myślenie i zachowanie; dostrzega oddziaływanie uczuć i emocji na rozwój człowieka i rozumie ich wpływ na rozwój moralny. Rozróżnia potrzeby wyższe i niższe, podaje ich przykłady; poznaje piramidę potrzeb A. Maslowa. Rozumie, na czym polega konflikt między zaspokajaniem potrzeb niższych i wyższych. Podaje przykłady rozwoju i niedorozwoju uczuciowego. Dostrzega różne rodzaje więzi międzyludzkich i rozumie ich wartość w wymiarze etycznym: <u>Przyjaźń</u>: wskazuje cechy przyjaźni, wyróżnia jej rodzaje.	i przedstawia jego przykłady. Omawia wpływ uczuć na przeżycia i zachowania moralne. Omawia przykłady dowodzące wpływu uczuć na myślenie i zachowanie; wykazuje oddziaływanie uczuć i emocji na rozwój człowieka i interpretuje ich wpływ na rozwój moralny. Wyjaśnia pojęcie <i>uczuciowo-dążeniowa aktywność człowieka</i>. Wskazuje różne poziomy potrzeb, przedstawia piramidę potrzeb A. Maslowa. Analizując podane przykłady, wyjaśnia konflikt między zaspokajaniem potrzeb niższych i wyższych. Wyjaśnia, czym są rozwój i niedorozwój uczuciowy. Podaje przykłady rozwoju	i przedstawia jego przykłady. Omawia wpływ uczuć na przeżycia i zachowania moralne. Odwołując się do własnych doświadczeń i obserwacji, wskazuje i omawia przykłady dowodzące wpływu uczuć na myślenie i zachowanie; wykazuje oddziaływanie uczuć i emocji na rozwój człowieka i interpretuje ich wpływ na rozwój moralny. Wyjaśnia pojęcie <i>uczuciowo-dążeniowa aktywność człowieka</i>. Wskazuje różne poziomy potrzeb, objaśnia piramidę potrzeb A. Maslowa. Podając przykłady, wyjaśnia konflikt między zaspokajaniem potrzeb niższych i wyższych.	i przedstawia jego przykłady. Omawia wpływ uczuć na przeżycia i zachowania moralne. Odwołując się do własnych doświadczeń i obserwacji, wskazuje i omawia przykłady dowodzące wpływu uczuć na myślenie i zachowanie; wykazuje oddziaływanie uczuć i emocji na rozwój człowieka i interpretuje ich wpływ na rozwój moralny. Wyjaśnia pojęcie <i>uczuciowo-dążeniowa aktywność człowieka</i>. Wskazuje różne poziomy potrzeb, objaśnia piramidę potrzeb A. Maslowa. Podając przykłady, wyjaśnia konflikt między zaspokajaniem potrzeb niższych i wyższych. Wprowadza pojęcia z dziedziny psychologii
--	---	---	--	--	---

	pojęciami: <i>seks, erotyzm, miłość erotyczna</i>. Zna i stosuje pojęcia <i>spontaniczność</i> i <i>odpowiedzialność</i>. Omawia znaczenie małżeństwa. <u>Miłość braterska (miłość bliźniego)</u>: zna pojęcie miłości bliźniego. Podaje przykłady altruizmu i egoizmu. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Dostrzega wartość przyjaźni dla rozwoju uczuciowego i moralnego człowieka. <u>Miłość rodzinna</u>: podaje przykłady zaburzonych i pozytywnych relacji w rodzinie. Analizuje uczucia pozytywne i negatywne. Dostrzega wpływ miłości rodzinnej na rozwój uczuciowy człowieka. Określa rolę odpowiedzialności. Rozumie stereotypowe postrzeganie miłości matczynej i ojcowskiej. <u>Miłość erotyczna</u>: rozumie różnice między pojęciami: <i>seks, erotyzm, miłość erotyczna</i>. Zna i stosuje pojęcia <i>spontaniczność</i> i <i>odpowiedzialność</i>. Wskazuje przykłady zachowań odpowiedzialnych i nieodpowiedzialnych w życiu płciowym. Omawia znaczenie małżeństwa. <u>Miłość braterska (miłość bliźniego)</u>: zna pojęcie	i niedorozwoju uczuciowego. Podkreśla wartość samoświadomości w rozwoju uczuciowym i moralnym. Omawia różne rodzaje więzi międzyludzkich. Dostrzega ich wartość w wymiarze etycznym: <u>Przyjaźń</u>: wskazuje cechy przyjaźni, wyróżnia jej rodzaje. Omawia wartość przyjaźni dla rozwoju uczuciowego i moralnego człowieka. <u>Miłość rodzinna</u>: podaje przykłady zaburzonych i pozytywnych relacji w rodzinie. Podaje przykłady uczuć pozytywnych i negatywnych oraz analizuje je z różnych perspektyw. Opisuje zasadę nieoceniania obserwacji. Dostrzega wpływ miłości rodzinnej na rozwój uczuciowy człowieka. Omawia pojęcie <i>dojrzałość emocjonalna</i>	Wprowadza pojęcia z dziedziny psychologii do rozważań na temat uczuć. Wyjaśnia, czym są rozwój i niedorozwój uczuciowy. Podaje przykłady rozwoju i niedorozwoju uczuciowego. Podkreśla wartość samoświadomości w rozwoju uczuciowym i moralnym. Omawia różne rodzaje więzi międzyludzkich. Dostrzega ich wartość w wymiarze etycznym: <u>Przyjaźń</u>: wskazuje cechy przyjaźni, wyróżnia jej rodzaje. Omawia wartość przyjaźni dla rozwoju uczuciowego i moralnego człowieka. <u>Miłość rodzinna</u>: podaje przykłady zaburzonych i pozytywnych relacji w rodzinie. Podkreśla rolę refleksji i wiedzy dotyczącej uczuć w tworzeniu zdrowych więzi emocjonalnych i dojrzałej postawy moralnej. Podaje przykłady uczuć	do rozważań na temat uczuć. Wyjaśnia, czym są rozwój i niedorozwój uczuciowy. Podaje przykłady rozwoju i niedorozwoju uczuciowego. Podkreśla wartość samoświadomości w rozwoju uczuciowym i moralnym. Omawia różne rodzaje więzi międzyludzkich. Dostrzega ich wartość w wymiarze etycznym: <u>Przyjaźń</u>: wskazuje cechy przyjaźni, wyróżnia jej rodzaje. Omawia wartość przyjaźni dla rozwoju uczuciowego i moralnego człowieka. <u>Miłość rodzinna</u>: podaje przykłady zaburzonych i pozytywnych relacji w rodzinie. Podkreśla rolę refleksji i wiedzy dotyczącej uczuć w tworzeniu zdrowych więzi emocjonalnych i dojrzałej postawy moralnej. Podaje przykłady uczuć
--	---	---	--	--	--

		miłości bliźniego. Określa cechy egoizmu i altruizmu oraz ocenia wpływ tych postaw na relacje międzyludzkie. Odwołując się do własnych doświadczeń i obserwacji, omawia przykłady trudności w realizacji miłości braterskiej. Prezentuje poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	w kontekście podmiotowości moralnej. Określa rolę odpowiedzialności. Omawia stereotypowe postrzeganie miłości matczynej i ojcowskiej. Omawia przykłady problemów rodziny w cywilizacji konsumpcyjnej. <u>Miłość erotyczna:</u> wyjaśnia różnice między pojęciami: <i>seks</i>, <i>erotyzm</i>, <i>miłość erotyczna</i>. Omawia kwestię dojrzałości w miłości wg E. Fromma. Zna i stosuje pojęcia <i>spontaniczność</i> i <i>odpowiedzialność</i>. Wskazuje przykłady zachowań odpowiedzialnych i nieodpowiedzialnych w życiu płciowym. Omawia znaczenie małżeństwa. <u>Miłość braterska (miłość bliźniego):</u> definiuje pojęcie miłości bliźniego, wskazuje jego źródła. Interpretuje wartość etyczną miłości bliźniego. Określa cechy	wiezi emocjonalnych i dojrzałej postawy moralnej. Podaje przykłady uczuć pozytywnych i negatywnych oraz analizuje je z różnych perspektyw. Wyjaśnia zasadę nieoceniania obserwacji. Wyjaśnia znaczenie miłości rodzinnej dla rozwoju uczuciowego człowieka. Omawia pojęcie <i>dojrzałość emocjonalna</i> w kontekście podmiotowości moralnej. Określa rolę odpowiedzialności. Omawia kwestię miłości rodzinnej i przyjaźni. Wyjaśnia stereotypowe postrzeganie miłości matczynej i ojcowskiej. Podaje i omawia przykłady problemów rodziny w cywilizacji konsumpcyjnej. <u>Miłość erotyczna:</u> wyjaśnia różnice między pojęciami: <i>seks</i>, <i>erotyzm</i>, <i>miłość erotyczna</i>. Omawia sformułowanie <i>dojrzałość w miłości</i> wg E. Fromma. Analizuje różnice między działaniem opartym na spontaniczności oraz na odpowiedzialności w	pozytywnych i negatywnych oraz analizuje je z różnych perspektyw. Wyjaśnia zasadę nieoceniania obserwacji. Wyjaśnia znaczenie miłości rodzinnej dla rozwoju uczuciowego człowieka. Omawia pojęcie <i>dojrzałość emocjonalna</i> w kontekście podmiotowości moralnej. Określa rolę odpowiedzialności. Omawia kwestię miłości rodzinnej i przyjaźni. Wyjaśnia stereotypowe postrzeganie miłości matczynej i ojcowskiej. Podaje i omawia przykłady problemów rodziny w cywilizacji konsumpcyjnej. <u>Miłość erotyczna:</u> wyjaśnia różnice między pojęciami: <i>seks</i>, <i>erotyzm</i>, <i>miłość erotyczna</i>. Omawia sformułowanie <i>dojrzałość w miłości</i> wg E. Fromma. Analizuje różnice między działaniem opartym na spontaniczności oraz na odpowiedzialności w
--	--	--	---	---	--

			egoizmu i altruizmu i ocenia wpływ tych postaw na relacje międzyludzkie. Odwołując się do własnych doświadczeń i obserwacji, omawia przykłady trudności w realizacji miłości braterskiej. Prezentuje własne poglądy, stawia tezy i formułuje argumenty. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	<i>erotyczna</i>. Omawia sformułowanie <i>dojrzałość w miłości</i> wg E. Fromma. Analizuje różnice między działaniem opartym na spontaniczności oraz na odpowiedzialności w obszarze seksualności. Rozważa problem odpowiedzialności w życiu płciowym i jego związek z realizacją wartości. Rozważa sformułowanie <i>odpowiedzialne myślenie o życiu seksualnym</i> w kontekście wartości. Interpretuje tezę o znaczeniu małżeństwa. <u>Miłość braterska (miłość bliźniego)</u>: definiuje pojęcie miłości bliźniego, wskazuje jego źródła. Interpretuje wartość etyczną miłości bliźniego. Wskazuje obszary uczuciowy i etyczny jako elementy łączące wszystkich	obszarze seksualności. Rozważa problem odpowiedzialności w życiu płciowym i jego związek z realizacją wartości. Rozważa sformułowanie <i>odpowiedzialne myślenie o życiu seksualnym</i> w kontekście wartości. Interpretuje tezę o znaczeniu małżeństwa. <u>Miłość braterska (miłość bliźniego)</u>: definiuje pojęcie miłości bliźniego, wskazuje jego źródła. Interpretuje wartość etyczną miłości bliźniego. Wskazuje obszary uczuciowy i etyczny jako elementy łączące wszystkich ludzi. Określa cechy egoizmu i altruizmu i ocenia wpływ tych postaw na relacje międzyludzkie. Wyjaśnia znaczenie stosunku podmiotu do samego siebie i do innych. Odwołując się do własnych doświadczeń i obserwacji, podaje przykłady trudności w realizacji miłości braterskiej. Dostrzega
--	--	--	--	---	---

				ludzi. Określa cechy egoizmu i altruizmu i ocenia wpływ tych postaw na relacje międzyludzkie. Wyjaśnia znaczenie stosunku podmiotu do samego siebie i do innych. Odwołując się do własnych doświadczeń i obserwacji, podaje przykłady trudności w realizacji miłości braterskiej. Dostrzega różnicę w postrzeganiu miłości braterskiej jako faktu i jako ideału. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	różnicę w postrzeganiu miłości braterskiej jako faktu i jako ideału. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny filozofii i etyki.
80. „O sztuce miłości” – analiza fragmentu książki E. Fromma	Uczeń: Rozumie pojęcie <i>dojrzała miłość</i>. Wskazuje cechy miłości dojrzałej. Rozumie sens zdania, że <i>miłość jest</i>	Uczeń: Rozumie pojęcie <i>dojrzała miłość</i>. Wskazuje cechy miłości dojrzałej. Rozważa znaczenie słowa <i>działanie</i> ze względu na osiągnięcie	Uczeń: Wyjaśnia pojęcie <i>dojrzała miłość</i>. Wskazuje cechy miłości dojrzałej. Interpretuje znaczenie słowa <i>działanie</i> ze względu na osiągnięcie	Uczeń: Wyjaśnia pojęcie <i>dojrzała miłość</i>. Wskazuje cechy miłości dojrzałej. Interpretuje znaczenie słowa <i>działanie</i> ze względu na	Uczeń: Wyjaśnia pojęcie <i>dojrzała miłość</i>. Wskazuje cechy miłości dojrzałej. Interpretuje znaczenie słowa <i>działanie</i> ze względu na osiągnięcie

	<i>działaniem, a nie biernym doznawaniem.</i> Rozumie metaforę <i>nie jest bogaty ten, co dużo ma, lecz ten, kto dużo daje.</i> Dostrzega sferę ludzkich uczuć jako najistotniejszą w relacji dawania i rozumie jej wartość. Analizuje sformułowanie <i>miłość jako akt dawania.</i> Wskazuje elementy określające charakter miłości. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	zewewnętrznych celów i działanie „wewnętrzne”. Rozumie sens zdania, że <i>miłość jest działaniem, a nie biernym doznawaniem.</i> Rozważa wartość dawania, analizując tę kwestię z różnych perspektyw. Rozumie metaforę <i>nie jest bogaty ten, co dużo ma, lecz ten, kto dużo daje.</i> Dostrzega sferę ludzkich uczuć jako najistotniejszą w relacji dawania i rozumie jej wartość. Analizuje sformułowanie <i>miłość jako akt dawania.</i> Wskazuje elementy określające charakter miłości. Wyodrębnia tezę tekstu i dostrzega argumenty. Prezentuje poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	zewewnętrznych celów i działanie „wewnętrzne”. Dowodzi, że <i>miłość jest działaniem, a nie biernym doznawaniem.</i> Interpretuje wartość dawania, analizując tę kwestię z różnych perspektyw. Wyjaśnia metaforę <i>nie jest bogaty ten, co dużo ma, lecz ten, kto dużo daje.</i> Wskazuje sferę ludzkich uczuć jako najistotniejszą w relacji dawania i omawia jej wartość. Interpretuje sformułowanie <i>miłość jako akt dawania.</i> Wskazuje elementy określające charakter miłości. Wyodrębnia tezę tekstu i dostrzega argumenty. Formułuje tezy i argumenty. Z uwagą	osiągnięcie zewnętrznych celów i działanie „wewnętrzne”. Odwołując się do własnych doświadczeń i obserwacji, dowodzi, że <i>miłość jest działaniem, a nie biernym doznawaniem.</i> Interpretuje wartość dawania, analizując tę kwestię z różnych perspektyw. Wyjaśnia metaforę <i>nie jest bogaty ten, co dużo ma, lecz ten, kto dużo daje.</i> Wskazuje sferę ludzkich uczuć jako najistotniejszą w relacji dawania i omawia jej wartość. Interpretuje sformułowanie <i>miłość jako akt dawania.</i> Wskazuje elementy określające charakter miłości. Wskazuje elementy określające charakter miłości.	zewewnętrznych celów i działanie „wewnętrzne”. Odwołując się do własnych doświadczeń i obserwacji, dowodzi, że <i>miłość jest działaniem, a nie biernym doznawaniem.</i> Interpretuje wartość dawania, analizując tę kwestię z różnych perspektyw. Wyjaśnia metaforę <i>nie jest bogaty ten, co dużo ma, lecz ten, kto dużo daje.</i> Wskazuje sferę ludzkich uczuć jako najistotniejszą w relacji dawania i omawia jej wartość. Interpretuje sformułowanie <i>miłość jako akt dawania.</i> Wskazuje elementy określające charakter miłości. Wyodrębnia tezę tekstu i dostrzega argumenty. Podaje przykłady z życia na poparcie
--	--	---	---	---	---

			słucha wypowiedzi innych osób.	Wyodrębnia tezę tekstu i dostrzega argumenty. Podaje przykłady z życia na poparcie prezentowanych poglądów. Formułuje tezy i argumenty. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	prezentowanych poglądów. Formułuje tezy i argumenty. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny filozofii i etyki.
81. Powtórzenie wiadomości					
14. Dobrze żyć i dobrze się mieć					
82. Dylematy etyczne	Uczeń: <u>Eutanazja</u>: zna pojęcie <i>dylemat etyczny</i>. Wskazuje różnice między wyborem a dylematem etycznym. Rozważa pojęcie <i>jakość życia</i> i warunki, jakie się na nie składają. Wyjaśnia pojęcie <i>stan terminalny</i>. Zna pojęcie <i>eutanazja</i> i jej odmiany. Analizuje sytuacje życiowe, które skłaniają do myślenia o eutanazji. Dostrzega	Uczeń: <u>Eutanazja</u>: zna pojęcie <i>dylemat etyczny</i>. Wskazuje różnice między wyborem a dylematem etycznym. Rozumie istotę aksjologicznego i etycznego poglądu na świat. Rozważa pojęcie <i>jakość życia</i>, wymienia warunki, jakie się na nie składają. Wyjaśnia pojęcie <i>stan terminalny</i>. Zna pojęcie <i>eutanazja</i> i jej odmiany. Analizuje	Uczeń: <u>Eutanazja</u>: wyjaśnia pojęcie <i>dylemat etyczny</i>. Odnosząc się do wskazanych przykładów, dokonuje rozróżnienia sytuacji, w których opisano wybór oraz dylemat moralny. Omawia konsekwencje aksjologicznego i etycznego poglądu na świat. Wyjaśnia pojęcie <i>jakość życia</i>, wymienia warunki, jakie się na nie składają. Objaśnia	Uczeń: <u>Eutanazja</u>: definiuje pojęcie <i>dylemat etyczny</i>. Podając właściwe przykłady, dokonuje rozróżnienia sytuacji, w których opisano wybór oraz dylemat moralny. Wyjaśnia konsekwencje aksjologicznego i etycznego poglądu na świat. Omawia pojęcie <i>jakość życia</i>, wymienia warunki,	Uczeń: <u>Eutanazja</u>: definiuje pojęcie <i>dylemat etyczny</i>. Podając właściwe przykłady, dokonuje rozróżnienia sytuacji, w których opisano wybór oraz dylemat moralny. Wyjaśnia konsekwencje aksjologicznego i etycznego poglądu na świat. Omawia pojęcie <i>jakość życia</i>, wymienia warunki, jakie się na nie składają. Wyjaśnia pojęcie <i>stan terminalny</i>.

	konflikt między etyką lekarską a eutanazją (przysięga Hipokratesa). Zna pojęcia <i>etyka absolutystyczna</i> i <i>etyka konsekwencjalistyczna</i>. Dostrzega konflikt (w kontekście eutanazji) między uznaniem życia za wartość bezwzględną a poszanowaniem wolności. <u>Samobójstwo</u>: stwierdza konflikt między postulatem wolności (dorosłego) człowieka a zasadą świętości życia. Szanuje trudną sytuację potencjalnego samobójcy. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób. <u>Aborcja</u>: definiuje aborcję, podaje przykłady różnych motywów	sytuacje życiowe, które skłaniają do myślenia o eutanazji. Dostrzega konflikt między etyką lekarską a eutanazją (przysięga Hipokratesa). Zna pojęcia <i>etyka absolutystyczna</i> i <i>etyka konsekwencjalistyczna</i>. Rozważa prawne rozwiązania (również światowe) wobec eutanazji. Dostrzega konflikt (w kontekście eutanazji) między uznaniem życia za wartość bezwzględną a poszanowaniem wolności. Rozumie argumenty przemawiające za słusnością obu stanowisk i przeciw nim. <u>Samobójstwo</u>: stwierdza konflikt między postulatem wolności (dorosłego) człowieka a zasadą świętości życia. Szanuje trudną sytuację potencjalnego samobójcy. Opisuje stan psychiki potencjalnego samobójcy.	pojęcie <i>stan terminalny</i>. Definiuje eutanazję, wskazuje i omawia jej odmiany. Omawia sytuacje życiowe, które skłaniają do myślenia o eutanazji. Dostrzega konflikt między etyką lekarską a eutanazją (przysięga Hipokratesa). Wyjaśnia pojęcia <i>etyka absolutystyczna</i> i <i>etyka konsekwencjalistyczna</i>. Analizuje przykłady prawnych rozwiązań (również światowych) wobec eutanazji. Dostrzega konflikt (w kontekście eutanazji) między uznaniem życia za wartość bezwzględną a poszanowaniem wolności. Wskazuje argumenty przemawiające za słusnością obu stanowisk i przeciw nim. <u>Samobójstwo</u>: stwierdza konflikt między postulatem wolności (dorosłego) człowieka a zasadą świętości życia.	jakie się na nie składają. Wyjaśnia pojęcie <i>stan terminalny</i>. Definiuje eutanazję, wskazuje i omawia jej odmiany. Podaje i analizuje sytuacje życiowe, które skłaniają do myślenia o eutanazji. Dostrzega konflikt między etyką lekarską a eutanazją (przysięga Hipokratesa). Na podstawie analizy przykładów definiuje etykę absolutystyczną i etykę konsekwencjalistyczną. Analizuje i uzasadnia przykłady prawnych rozwiązań (również światowych) wobec eutanazji. Dostrzega konflikt (w kontekście eutanazji) między uznaniem życia za wartość bezwzględną a poszanowaniem wolności. Wskazuje argumenty przemawiające za słusnością obu stanowisk i przeciw nim. <u>Samobójstwo</u>: stwierdza konflikt między postulatem wolności (dorosłego) człowieka a zasadą świętości życia.	Definiuje eutanazję, wskazuje i omawia jej odmiany. Podaje i analizuje sytuacje życiowe, które skłaniają do myślenia o eutanazji. Dostrzega konflikt między etyką lekarską a eutanazją (przysięga Hipokratesa). Na podstawie analizy przykładów definiuje etykę absolutystyczną i etykę konsekwencjalistyczną. Analizuje i uzasadnia przykłady prawnych rozwiązań (również światowych) wobec eutanazji. Dostrzega konflikt (w kontekście eutanazji) między uznaniem życia za wartość bezwzględną a poszanowaniem wolności. Wskazuje argumenty przemawiające za słusnością obu stanowisk i przeciw nim. <u>Samobójstwo</u>: stwierdza konflikt między postulatem wolności (dorosłego) człowieka a zasadą świętości życia.
--	---	--	---	--	--

	prowadzących do aborcji. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób. <u>Karanie</u>: zna pojęcie kary, podaje przykłady kar i czynów karalnych. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób. <u>Bezpłatność studiów wyższych</u>: wyjaśnia znaczenie nauki dla rozwoju (także moralnego) jednostki. Dostrzega znaczenie odpowiedzialności jednostki za własny rozwój. Rozumie istotę sporu w kwestii płatności za studia. Zna pojęcia <i>elitaryzm</i> i <i>egalitaryzm</i>. Rozumie różnicę między pojęciami <i>państwo a państwo opiekuńcze</i> w kontekście rozwoju jednostki.	Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób. <u>Aborcja</u>: definiuje aborcję, podaje przykłady różnych motywów prowadzących do aborcji. Przedstawia zderzenie dwóch praw: wolności kobiety i prawa płodu do życia. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób. <u>Karanie</u>: zna pojęcie kary, podaje przykłady kar i czynów karalnych. Określa na przykładach podmiot kary i osobę karaną. Określa podmiot kary i osobę karaną. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób. <u>Bezpłatność studiów wyższych</u>: rozumie pogląd ujmujący edukację w kontekście aksjologicznym. Wyjaśnia znaczenie	Szanuje trudną sytuację potencjalnego samobójcy. Opisuje stan psychiki potencjalnego samobójcy. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób. <u>Aborcja</u>: definiuje aborcję, podaje przykłady różnych motywów prowadzących do aborcji. Przedstawia zderzenie dwóch praw: wolności kobiety i prawa płodu do życia. Omawia spór dotyczący uznania płodu za byt chroniony. Przedstawia argumenty przeciwników i zwolenników aborcji. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób. <u>Karanie</u>: zna pojęcie kary, podaje przykłady kar i czynów karalnych. Określa na przykładach podmiot kary i osobę karaną. Podaje stanowiska dotyczące sensu kary: wymierzenie sprawiedliwości,	stanowisk i przeciw nim. <u>Samobójstwo</u>: stwierdza konflikt między postulatami wolności (dorosłego) człowieka a zasadą świętości życia. Szanuje trudną sytuację potencjalnego samobójcy. Opisuje stan psychiki potencjalnego samobójcy. Analizuje problem wolności człowieka w sytuacji kryzysu psychicznego. Przedstawia argumenty za i przeciw samobójstwu. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób. <u>Aborcja</u>: definiuje aborcję, podaje przykłady różnych motywów prowadzących do aborcji. Przedstawia zderzenie dwóch praw: wolności kobiety i prawa płodu do życia. Omawia spór	Szanuje trudną sytuację potencjalnego samobójcy. Opisuje stan psychiki potencjalnego samobójcy. Formuluje postulaty dotyczące zachowania wobec ludzi, których dotknęło samobójstwo bliskiej osoby. Analizuje problem wolności człowieka w sytuacji kryzysu psychicznego. Przedstawia argumenty za i przeciw samobójstwu. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób. <u>Aborcja</u>: definiuje aborcję, podaje przykłady różnych motywów prowadzących do aborcji. Przedstawia zderzenie dwóch praw: wolności kobiety i prawa płodu do życia. Omawia spór dotyczący uznania płodu za byt chroniony. Przedstawia argumenty przeciwników i zwolenników aborcji. Dokonuje własnej oceny problemu popartej argumentacją.
--	---	---	--	--	---

	Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	nauki dla rozwoju (także moralnego) jednostki. Dostrzega znaczenie odpowiedzialności jednostki za rozwój. Rozumie istotę sporu w kwestii płatności za studia. Zna pojęcia <i>elitaryzm</i> i <i>egalitaryzm</i>. Wskazuje różnicę między pojęciami <i>państwo a państwo opiekuńcze</i> w kontekście rozwoju jednostki. Prezentuje poglądy w logiczny sposób. Słucha wypowiedzi innych osób.	zapobieganie przestępstwom i resocjalizację przestępców. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób. <u>Bezpłatność studiów wyższych</u>: ujmuje problem edukacji w kontekście aksjologicznym. Wskazuje znaczenie nauki dla rozwoju (także moralnego) jednostki. Omawia kwestię odpowiedzialności jednostki za własny rozwój. Wyjaśnia istotę sporu w kwestii płatności za studia. Charakteryzuje <i>elitaryzm</i> i <i>egalitaryzm</i>. Wskazuje różnicę między pojęciami <i>państwo a państwo opiekuńcze</i> w kontekście rozwoju jednostki. Prezentuje własne poglądy, stawia tezy i formułuje argumenty. Z	dotyczący uznania płodu za byt chroniony. Przedstawia argumenty przeciwników i zwolenników aborcji. Dokonuje własnej oceny problemu popartej argumentacją. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób. <u>Karanie</u>: zna pojęcie kary, podaje przykłady kar i czynów karalnych. Określa na przykładach podmiot kary i osobę karaną. Podaje stanowiska dotyczące sensu kary: wymierzenie sprawiedliwości, zapobieganie przestępstwom i resocjalizację przestępców. Przedstawia argumentację dotyczącą skuteczności karania. Podaje argumenty za	Przedstawia społeczno-ideologiczne uwarunkowania sporu wokół aborcji. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób. <u>Karanie</u>: zna pojęcie kary, podaje przykłady kar i czynów karalnych. Określa na przykładach podmiot kary i osobę karaną. Podaje stanowiska dotyczące sensu kary: wymierzenie sprawiedliwości, zapobieganie przestępstwom i resocjalizację przestępców. Przedstawia argumentację dotyczącą skuteczności karania. Podaje argumenty za karą śmierci i przeciw niej. Omawia społeczne uwarunkowania przestępczości. Rozumuje logicznie i precyzyjnie. <u>Bezpłatność studiów wyższych</u>: ujmuje problem edukacji
--	---	--	--	---	--

			uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	karą śmierci i przeciw niej. Rozumuje logicznie i precyzyjnie. Bezpłatność studiów wyższych: ujmuje problem edukacji w kontekście aksjologicznym. Wskazuje znaczenie nauki dla rozwoju (także moralnego) jednostki. Omawia kwestię odpowiedzialności jednostki za własny rozwój. Wyjaśnia istotę sporu w kwestii płatności za studia. Charakteryzuje i uzasadnia <i>elitaryzm</i> i <i>egalitaryzm</i>. Wskazuje różnicę między pojęciami <i>państwo a państwo opiekuńcze</i> w kontekście rozwoju jednostki. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha	w kontekście aksjologicznym. Wskazuje znaczenie nauki dla rozwoju (także moralnego) jednostki. Omawia kwestię odpowiedzialności jednostki za własny rozwój. Wyjaśnia istotę sporu w kwestii płatności za studia. Charakteryzuje i uzasadnia <i>elitaryzm</i> i <i>egalitaryzm</i>. Wskazuje różnicę między pojęciami <i>państwo a państwo opiekuńcze</i> w kontekście rozwoju jednostki. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny filozofii i etyki.
--	--	--	---	---	--

				wypowiedzi innych osób.	
83. Etyka a nauka i technika	Uczeń: Podaje przykłady wpływu (pozytywnego i negatywnego) osiągnięć nauki i techniki na życie społeczeństwa. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Podaje przykłady wpływu (pozytywnego i negatywnego) osiągnięć nauki i techniki na życie społeczeństwa. Wskazuje konflikt między możliwościami nauki i techniki a możliwością kontrolowania przez człowieka skutków działalności technicznej. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Podaje przykłady wpływu (pozytywnego i negatywnego) osiągnięć nauki i techniki na życie społeczeństwa. Wskazuje konflikt między możliwościami nauki i techniki a możliwością kontrolowania przez człowieka skutków działalności technicznej. Krytycznie ocenia uzależnienie człowieka od techniki i oraz wpływ cywilizacji cyfrowej na życie jednostki i relacje międzyludzkie. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Podaje przykłady wpływu (pozytywnego i negatywnego) osiągnięć nauki i techniki na życie społeczeństwa. Wskazuje konflikt między możliwościami nauki i techniki a możliwością kontrolowania przez człowieka skutków działalności technicznej. Podaje argumenty za postępowaniem technicznym i przeciw niemu. Krytycznie ocenia uzależnienie człowieka od techniki i oraz wpływ cywilizacji cyfrowej na życie jednostki i relacje międzyludzkie. Przedstawia problem transhumanizmu.	Uczeń: Podaje przykłady wpływu (pozytywnego i negatywnego) osiągnięć nauki i techniki na życie społeczeństwa. Wskazuje konflikt między możliwościami nauki i techniki a możliwością kontrolowania przez człowieka skutków działalności technicznej. Podaje argumenty za postępowaniem technicznym i przeciw niemu. Krytycznie ocenia uzależnienie człowieka od techniki i oraz wpływ cywilizacji cyfrowej na życie jednostki i relacje międzyludzkie. Przedstawia problem transhumanizmu. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując.

				Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów naukowych.
84. Dobrze żyć i dobrze się mieć – człowiek wobec świata przyrody	Uczeń: Rozumie słuszność podejmowania dyskusji na temat stosunku człowieka do przyrody, poznaje argumenty aksjologiczne i etyczne. Rozumie pojęcie <i>odpowiedzialność człowieka</i> w odniesieniu do przyrody. Rozważa podane przykłady odpowiedzialności i braku odpowiedzialności człowieka wobec przyrody. Zastanawia się nad własną postawą wobec przyrody.	Uczeń: Rozumie słuszność podejmowania dyskusji na temat stosunku człowieka do przyrody, analizuje argumenty aksjologiczne i etyczne. Rozumie pojęcie <i>odpowiedzialność człowieka</i> w odniesieniu do przyrody. Rozważa podane przykłady odpowiedzialności i braku odpowiedzialności człowieka wobec przyrody. Analizuje własną postawę wobec przyrody.	Uczeń: Dostrzega słuszność podejmowania dyskusji na temat stosunku człowieka do przyrody, analizuje argumenty aksjologiczne i etyczne. Interpretuje pojęcie <i>odpowiedzialność człowieka</i> w odniesieniu do przyrody. Wskazuje i omawia odpowiednie przykłady odpowiedzialności i braku odpowiedzialności człowieka wobec przyrody. Analizuje własną postawę wobec przyrody.	Uczeń: Wyjaśnia słuszność podejmowania dyskusji na temat stosunku człowieka do przyrody, wykorzystuje argumenty aksjologiczne i etyczne. Interpretuje pojęcie <i>odpowiedzialność człowieka</i> w odniesieniu do przyrody. Wskazuje i omawia odpowiednie przykłady odpowiedzialności i braku odpowiedzialności człowieka wobec przyrody. Analizuje własną postawę wobec przyrody.	Uczeń: Wyjaśnia słuszność podejmowania dyskusji na temat stosunku człowieka do przyrody, wykorzystuje argumenty aksjologiczne i etyczne. Interpretuje pojęcie <i>odpowiedzialność człowieka</i> w odniesieniu do przyrody. Wskazuje i omawia odpowiednie przykłady odpowiedzialności i braku odpowiedzialności człowieka wobec przyrody. Analizuje własną postawę wobec przyrody. Wykorzystuje pojęcia: <i>rozwój moralny, intuicja</i> i

	Odpowiada na pytania. Słucha wypowiedzi innych osób.	Prezentuje własne poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	Wykorzystuje pojęcia: <i>rozwój moralny, intuicja i wrażliwość moralna, dylemat etyczny</i> . Prezentuje własne poglądy. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Wykorzystuje pojęcia: <i>rozwój moralny, intuicja i wrażliwość moralna, dylemat etyczny</i> . Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	<i>wrażliwość moralna, dylemat etyczny</i> . Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny filozofii i etyki.
85. Dobrze żyć i dobrze się mieć – o korupcji	Uczeń: Zna pojęcie <i>etyka zawodowa</i>. Zapoznaje się z tekstem wybranego kodeksu etycznego. Dostrzega kontekst aksjologiczny w rozważaniach o pracy urzędników państwowych. Zna pojęcia <i>korupcja i nepotyzm</i>. Zapoznaje się z przykładami korupcji i nepotyzmu, analizuje ich uwarunkowania,	Uczeń: Zna pojęcie <i>etyka zawodowa</i>. Analizuje tekst wybranego kodeksu etycznego. Dostrzega kontekst aksjologiczny w rozważaniach o pracy urzędników państwowych. Zna pojęcia <i>korupcja i nepotyzm</i>. Omawia przykłady korupcji i nepotyzmu, opisuje ich uwarunkowania,	Uczeń: Wyjaśnia pojęcie <i>etyka zawodowa</i>. Analizuje tekst wybranego kodeksu etycznego. Wskazuje kontekst aksjologiczny w rozważaniach o pracy urzędników państwowych. Wyjaśnia pojęcia <i>korupcja i nepotyzm</i>. Omawia przykłady korupcji i nepotyzmu, opisuje ich uwarunkowania,	Uczeń: Definiuje pojęcie <i>etyka zawodowa</i>. Analizuje tekst wybranego kodeksu etycznego. Wskazuje kontekst aksjologiczny w rozważaniach o pracy urzędników państwowych. Definiuje pojęcia <i>korupcja i nepotyzm</i>. Przytacza i omawia przykłady korupcji i nepotyzmu, opisuje ich uwarunkowania,	Uczeń: Definiuje pojęcie <i>etyka zawodowa</i>. Analizuje tekst wybranego kodeksu etycznego. Wskazuje kontekst aksjologiczny w rozważaniach o pracy urzędników państwowych. Definiuje pojęcia <i>korupcja i nepotyzm</i>. Przytacza i omawia przykłady korupcji i nepotyzmu, opisuje ich uwarunkowania,

	rozumie aspekt etyczny i społeczne konsekwencje przedstawionych zachowań. Rozumie znaczenie postawy wyrażającej sprzeciw wobec społecznej aprobaty tych zjawisk i rozumie rolę podmiotu moralnego w propagowaniu tej postawy. Odpowiada na pytania. Słucha wypowiedzi innych osób.	wskazuje aspekt etyczny i społeczne konsekwencje przedstawionych zachowań. Rozumie znaczenie postawy wyrażającej sprzeciw wobec społecznej aprobaty tych zjawisk i wyjaśnia rolę podmiotu moralnego w propagowaniu tej postawy. Prezentuje poglądy w logiczny sposób. Słucha wypowiedzi innych osób.	wskazuje aspekt etyczny i społeczne konsekwencje przedstawionych zachowań. Omawia znaczenie postawy wyrażającej sprzeciw wobec społecznej aprobaty tych zjawisk i wyjaśnia rolę podmiotu moralnego w propagowaniu tej postawy. Prezentuje własne poglądy, stawia tezy i formułuje argumenty. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	wskazuje aspekt etyczny i społeczne konsekwencje przedstawionych zachowań. Omawia znaczenie postawy wyrażającej sprzeciw wobec społecznej aprobaty tych zjawisk i wyjaśnia rolę podmiotu moralnego w propagowaniu tej postawy. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	wskazuje aspekt etyczny i społeczne konsekwencje przedstawionych zachowań. Omawia znaczenie postawy wyrażającej sprzeciw wobec społecznej aprobaty tych zjawisk i wyjaśnia rolę podmiotu moralnego w propagowaniu tej postawy. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny filozofii i etyki.
86. Etyka zawodowa dziennikarza	Uczeń: Zna podstawową zasadę rzetelnego informowania. Odpowiada na pytania. Słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Zna podstawową zasadę rzetelnego informowania. Odróżnia informacje od interpretacji i opinii.	Uczeń: Zna podstawową zasadę rzetelnego informowania. Odróżnia informacje od interpretacji i opinii.	Uczeń: Zna podstawową zasadę rzetelnego informowania. Odróżnia informacje od interpretacji i opinii.	Uczeń: Zna podstawową zasadę rzetelnego informowania. Odróżnia informacje od interpretacji i opinii. Podaje przykłady działań dziennikarskich

		Odpowiada na pytania. Słucha wypowiedzi innych osób.	Podaje przykłady działań dziennikarskich zgodnych i niezgodnych z etyką dziennikarską. Odpowiada na pytania. Słucha wypowiedzi innych osób.	Podaje przykłady działań dziennikarskich zgodnych z etyką dziennikarską i niezgodnych. Przedstawia przyczyny nierzetelnego dziennikarstwa. Odpowiada na pytania. Słucha wypowiedzi innych osób.	zgodnych i niezgodnych z etyką dziennikarską. Przedstawia przyczyny nierzetelnego dziennikarstwa. Wykorzystuje różnorodne źródła informacji oraz inspiracji do analizy świata medialnego. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny etyki.
87. Etyczny wymiar życia szkolnego	Uczeń: Rozumie zasadność rozważań z zakresu etyki w odniesieniu do rzeczywistości szkolnej. Zna pojęcie <i>etos szkoły</i>. Rozumie, na czym polegają trudności w ustaleniu i przyjęciu zasad przyczyniających się do tworzenia wspólnoty uczniów i nauczycieli. Dostrzega uczciwość i szacunek jako elementy	Uczeń: Rozumie zasadność rozważań z zakresu etyki w odniesieniu do rzeczywistości szkolnej. Zna pojęcie <i>etos szkoły</i>. Rozumie, na czym polegają trudności w ustaleniu i przyjęciu zasad przyczyniających się do tworzenia wspólnoty uczniów i nauczycieli. Wskazuje uczciwość i szacunek jako	Uczeń: Dostrzega zasadność rozważań z zakresu etyki w odniesieniu do rzeczywistości szkolnej. Objaśnia pojęcie <i>etos szkoły</i>. Wyjaśnia trudności w ustaleniu i przyjęciu zasad przyczyniających się do tworzenia wspólnoty uczniów i nauczycieli. Wskazuje uczciwość i szacunek jako	Uczeń: Wyjaśnia zasadność rozważań z zakresu etyki w odniesieniu do rzeczywistości szkolnej. Objaśnia pojęcie <i>etos szkoły</i>. Wyjaśnia trudności w ustaleniu i przyjęciu zasad przyczyniających się do tworzenia wspólnoty uczniów i nauczycieli.	Uczeń: Wyjaśnia zasadność rozważań z zakresu etyki w odniesieniu do rzeczywistości szkolnej. Objaśnia pojęcie <i>etos szkoły</i>. Wyjaśnia trudności w ustaleniu i przyjęciu zasad przyczyniających się do tworzenia wspólnoty uczniów i nauczycieli. Wskazuje uczciwość i szacunek jako elementy

	stanowiące podstawę systemu wartości łączącego społeczność szkolną. Zna pojęcie <i>etyka zawodu</i>. Rozumie wartość i rolę odpowiedzialności nauczyciela w procesie rozwoju uczniów. Rozważa kwestię odpowiedzialności moralnej uczniów. Analizuje problem ściągania w kontekście etycznym. Odpowiada na pytania. Słucha wypowiedzi innych osób.	elementy stanowiące podstawę systemu wartości łączącego społeczność szkolną. Zna pojęcie <i>etyka zawodu</i>. Dostrzega wartość i rolę odpowiedzialności nauczyciela w procesie rozwoju uczniów. Rozważa kwestię odpowiedzialności moralnej uczniów. Analizuje problem ściągania w kontekście etycznym. Prezentuje poglądy w logiczny sposób. Słucha wypowiedzi innych osób.	elementy stanowiące podstawę systemu wartości łączącego społeczność szkolną. Wyjaśnia pojęcie <i>etyka zawodu</i>. Wskazuje wartość i rolę odpowiedzialności nauczyciela w procesie rozwoju uczniów. Omawia kwestię odpowiedzialności moralnej uczniów. Analizuje problem ściągania w kontekście etycznym. Prezentuje własne poglądy, stawia tezy i formułuje argumenty. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Wskazuje uczciwość i szacunek jako elementy stanowiące podstawę systemu wartości łączącego społeczność szkolną. Wykorzystuje wiedzę na temat pojęcia <i>etyka zawodu</i> z poprzednich zajęć i omawia je w kontekście pracy nauczyciela. Wskazuje wartość i rolę odpowiedzialności nauczyciela w procesie rozwoju uczniów. Omawia kwestię odpowiedzialności moralnej uczniów. Analizuje problem ściągania w kontekście etycznym. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	stanowiące podstawę systemu wartości łączącego społeczność szkolną. Wykorzystuje wiedzę na temat pojęcia <i>etyka zawodu</i> z poprzednich zajęć i omawia je w kontekście pracy nauczyciela. Wskazuje wartość i rolę odpowiedzialności nauczyciela w procesie rozwoju uczniów. Omawia kwestię odpowiedzialności moralnej uczniów. Analizuje problem ściągania w kontekście etycznym. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny etyki.
--	---	--	---	---	---

88. Człowiek wobec śmierci	Uczeń: Zna cztery wymiary śmierci. Docenia wagę szacunku wobec śmierci. Odpowiada na pytania. Słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Zna cztery wymiary śmierci. Docenia wagę szacunku wobec śmierci. Rozróżnia biologiczny i etyczny wymiar śmierci. Odpowiada na pytania. Słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Zna cztery wymiary śmierci. Docenia wagę szacunku wobec śmierci. Rozróżnia biologiczny i etyczny wymiar śmierci. Analizuje różne postawy wobec śmierci spotykane u ludzi. Odpowiada na pytania. Słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Zna cztery wymiary śmierci. Docenia wagę szacunku wobec śmierci. Rozróżnia biologiczny i etyczny wymiar śmierci. Analizuje różne postawy wobec śmierci spotykane u ludzi. Rozważa problem sensu śmierci. Spostrzega współczesne uwarunkowania a stosunku do śmierci. Rozumuje precyzyjnie i logicznie.	Uczeń: Zna cztery wymiary śmierci. Docenia wagę szacunku wobec śmierci. Rozróżnia biologiczny i etyczny wymiar śmierci. Analizuje różne postawy wobec śmierci spotykane u ludzi. Rozważa problem sensu śmierci. Spostrzega współczesne uwarunkowania stosunku do śmierci. Wykorzystuje różnorodne teksty kultury dla analizy ludzkich postaw oraz interpretacji sensu śmierci. Rozumuje precyzyjnie i logicznie.
89. Szczęście	Uczeń: Dostrzega wieloznaczność i uniwersalność pojęcia <i>szczęście</i>.	Uczeń: Dostrzega wieloznaczność i uniwersalność pojęcia <i>szczęście</i>.	Uczeń: Wyjaśnia kwestię wieloznaczności pojęcia <i>szczęście</i>. Dostrzega jego uniwersalność.	Uczeń: Wyjaśnia kwestię wieloznaczności pojęcia <i>szczęście</i>. Dostrzega jego uniwersalność.	Uczeń: Wyjaśnia kwestię wieloznaczności pojęcia <i>szczęście</i>. Dostrzega jego uniwersalność.

	Rozróżnia pojęcia: <i>przyjemność</i>, <i>zadowolenie</i> i <i>szczęście</i>. Wyjaśnia wpływ cierpienia na człowieka. Rozumie konsekwencje postawy określonej jako ucieczka od cierpienia. Rozróżnia szczęście krótkotrwałe i długotrwałe. Wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>szczęście</i> w kontekście subiektywnych i obiektywnych uwarunkowań. Zna warunki sprzyjające osiągnięciu szczęścia. Dostrzega znaczenie poszukiwania sensu życia, poczucia własnej wartości, sumienia i właściwych relacji z innymi ludźmi w osiągnięciu szczęścia długotrwałego.	Rozumie celowość zastosowania perspektywy etycznej do rozważań na temat szczęścia. Rozróżnia pojęcia: <i>przyjemność</i>, <i>zadowolenie</i> i <i>szczęście</i>. Wyjaśnia wpływ cierpienia na człowieka. Rozumie konsekwencje postawy określonej jako ucieczka od cierpienia. Rozważa tezę, że w stosunku człowieka do cierpienia przejawia się jego dojrzałość. Rozróżnia szczęście krótkotrwałe i długotrwałe. Wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>szczęście</i> w kontekście subiektywnych i obiektywnych uwarunkowań. Analizuje dążenie do szczęścia poprzez	Uzasadnia celowość zastosowania perspektywy etycznej do rozważań na temat szczęścia. Omawia przykłady ilustrujące pojęcia: <i>przyjemność</i>, <i>zadowolenie</i> i <i>szczęście</i>. Wyjaśnia wpływ cierpienia na człowieka. Wskazuje konsekwencje postawy określonej jako ucieczka od cierpienia. Interpretuje tezę, że w stosunku człowieka do cierpienia przejawia się jego dojrzałość. Rozróżnia szczęście krótkotrwałe i długotrwałe. Wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>szczęście</i> w kontekście subiektywnych i obiektywnych uwarunkowań. Analizuje dążenie do szczęścia poprzez	Uzasadnia celowość zastosowania perspektywy etycznej do rozważań na temat szczęścia. Wskazuje i rozróżnia przykłady ilustrujące pojęcia: <i>przyjemność</i>, <i>zadowolenie</i> i <i>szczęście</i>. W rozważaniach odwołuje się do poznanych stanowisk filozoficznych wobec szczęścia. Omawia wpływ cierpienia na człowieka. Wyjaśnia konsekwencje postawy określonej jako ucieczka od cierpienia. Interpretuje tezę, że w stosunku człowieka do cierpienia przejawia się jego dojrzałość. Rozróżnia szczęście krótkotrwałe i długotrwałe. Wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>szczęście</i>	Uzasadnia celowość zastosowania perspektywy etycznej do rozważań na temat szczęścia. Wskazuje i rozróżnia przykłady ilustrujące pojęcia: <i>przyjemność</i>, <i>zadowolenie</i> i <i>szczęście</i>. W rozważaniach odwołuje się do poznanych stanowisk filozoficznych wobec szczęścia. Omawia wpływ cierpienia na człowieka. Wyjaśnia konsekwencje postawy określonej jako ucieczka od cierpienia. Interpretuje tezę, że w stosunku człowieka do cierpienia przejawia się jego dojrzałość. Rozróżnia szczęście krótkotrwałe i długotrwałe. Wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>szczęście</i> w kontekście subiektywnych
--	---	--	---	--	---

	Rozważa myśl: <i>szczęście jako sztuka życia.</i> Podjmuje próbę odpowiedzi na pytanie: czy dzisiaj dążenie do szczęścia i jego osiągnięcie jest łatwiejsze niż w odległej przeszłości. Odpowiada na pytania. Słucha wypowiedzi innych osób.	pryzmat poszukiwania sensu życia. Zna warunki sprzyjające osiągnięciu szczęścia. Dostrzega znaczenie poczucia własnej wartości, sumienia i właściwych relacji z innymi ludźmi w osiągnięciu szczęścia długotrwałego. Rozważa myśl: <i>szczęście jako sztuka życia.</i> Podjmuje próbę odpowiedzi na pytanie: czy dzisiaj dążenie do szczęścia i jego osiągnięcie jest łatwiejsze niż w odległej przeszłości. Prezentuje poglądy w logiczny sposób. Słucha wypowiedzi innych osób.	pryzmat poszukiwania sensu życia. Określa warunki sprzyjające osiągnięciu szczęścia. Dostrzega znaczenie poczucia własnej wartości, sumienia i właściwych relacji z innymi ludźmi w osiągnięciu szczęścia długotrwałego. Rozważa myśl: <i>szczęście jako sztuka życia.</i> Podjmuje próbę odpowiedzi na pytanie: czy dzisiaj dążenie do szczęścia i jego osiągnięcie jest łatwiejsze niż w odległej przeszłości. Prezentuje własne poglądy, stawia tezy i formułuje argumenty. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	w kontekście subiektywnych i obiektywnych uwarunkowań. Analizuje dążenie do szczęścia poprzez pryzmat poszukiwania sensu życia. Określa warunki sprzyjające osiągnięciu szczęścia. Dostrzega znaczenie poczucia własnej wartości, sumienia i właściwych relacji z innymi ludźmi w osiągnięciu szczęścia długotrwałego. Interpretuje myśl: <i>szczęście jako sztuka życia.</i> Podjmuje próbę odpowiedzi na pytanie: czy dzisiaj dążenie do szczęścia i jego osiągnięcie jest łatwiejsze niż w odległej przeszłości. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z	i obiektywnych uwarunkowań. Analizuje dążenie do szczęścia poprzez pryzmat poszukiwania sensu życia. Określa warunki sprzyjające osiągnięciu szczęścia. Dostrzega znaczenie poczucia własnej wartości, sumienia i właściwych relacji z innymi ludźmi w osiągnięciu szczęścia długotrwałego. Interpretuje myśl: <i>szczęście jako sztuka życia.</i> Podjmuje próbę odpowiedzi na pytanie: czy dzisiaj dążenie do szczęścia i jego osiągnięcie jest łatwiejsze niż w odległej przeszłości. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.
--	---	---	---	--	--

				uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny filozofii i etyki. Odwołuje się do różnych tekstów kultury.
90. „O szczęściu” – analiza fragmentu „Etyki Nikomachejskiej” Arystotelesa	Uczeń: Interpretuje autonomiczną wartość szczęścia. Rozważa określenie <i>dobre życie</i>. Zna pojęcie <i>dzielność etyczna</i>. Wskazuje tezę tekstu i wyszukuje argumenty. Odpowiada na pytania. Słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Rozumie autonomiczną wartość szczęścia. Wskazuje trzy rodzaje dóbr i czynniki sprzyjające osiągnięciu szczęścia (dobre życie i powodzenie). Rozważa określenie <i>dobre życie</i>. Zna pojęcie <i>dzielność etyczna</i>. Rozróżnia dyspozycję i działanie oraz określa ich wpływ na osiągnięcie szczęścia. Wskazuje tezę tekstu i rozważa argumenty. Prezentuje poglądy w logiczny sposób. Słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Wyjaśnia określenie <i>najostateczniejsza rzecz</i> w odniesieniu do szczęścia. Wyjaśnia autonomiczną wartość szczęścia. Wyróżnia trzy rodzaje dóbr. Wskazuje czynniki sprzyjające osiągnięciu szczęścia (dobre życie i powodzenie). Interpretuje określenie <i>dobre życie</i>. Objaśnia pojęcie <i>dzielność etyczna</i>. Rozróżnia dyspozycję i działanie oraz określa ich wpływ na osiągnięcie szczęścia. Wskazuje tezę tekstu i analizuje argumenty.	Uczeń: Wyjaśnia określenie <i>najostateczniejsza rzecz</i> w odniesieniu do szczęścia. Interpretuje autonomiczną wartość szczęścia. Wyróżnia trzy rodzaje dóbr. Objaśnia czynniki sprzyjające osiągnięciu szczęścia (dobre życie i powodzenie). Interpretuje określenie <i>dobre życie</i>. Objaśnia pojęcie <i>dzielność etyczna</i>. Rozróżnia dyspozycję i działanie oraz określa ich wpływ na osiągnięcie szczęścia.	Uczeń: Wyjaśnia określenie <i>najostateczniejsza rzecz</i> w odniesieniu do szczęścia. Interpretuje autonomiczną wartość szczęścia. Wyróżnia trzy rodzaje dóbr. Objaśnia czynniki sprzyjające osiągnięciu szczęścia (dobre życie i powodzenie). Interpretuje określenie <i>dobre życie</i>. Objaśnia pojęcie <i>dzielność etyczna</i>. Rozróżnia dyspozycję i działanie oraz określa ich wpływ na osiągnięcie szczęścia.

			Prezentuje własne poglądy, stawia tezy i formułuje argumenty. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Wskazuje tezę tekstu i analizuje argumenty. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Wskazuje tezę tekstu i analizuje argumenty. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny filozofii i etyki.
91. Idą święta... – refleksja etyczna wobec dni szczególnych	Uczeń: Analizuje przykłady najważniejszych świąt celebrowanych w rodzinie. Dostrzega cechy pojęcia <i>święto</i>. Rozumie, na czym polega wielowymiarowe znaczenie Wigilii. Analizuje znaczenie Wigilii w wymiarze etycznym (składanie życzeń, spotkanie z innymi ludźmi). Rozumie etyczny wymiar uczestnictwa w	Uczeń: Analizuje przykłady najważniejszych świąt celebrowanych w rodzinie. Dostrzega cechy pojęcia <i>święto</i>. Rozumie, na czym polega wielowymiarowe znaczenie Wigilii. Rozważa przykłady dowodzące różnorodnych uczuć związanych z uczestnictwem w święcie, rozumie	Uczeń: Podaje przykłady najważniejszych świąt celebrowanych w rodzinie. Wskazuje cechy pojęcia <i>święto</i>. Wyjaśnia wielowymiarowe znaczenie Wigilii. Interpretuje przykłady dowodzące różnorodnych uczuć związanych z uczestnictwem w święcie, wyjaśnia	Uczeń: Podaje przykłady najważniejszych świąt celebrowanych w rodzinie. Omawia istotę i wskazuje cechy pojęcia <i>święto</i>. Wyjaśnia wielowymiarowe znaczenie Wigilii. Interpretuje przykłady dowodzące różnorodnych uczuć związanych z uczestnictwem w święcie, wyjaśnia	Uczeń: Podaje przykłady najważniejszych świąt celebrowanych w rodzinie. Omawia istotę i wskazuje cechy pojęcia <i>święto</i>. Wyjaśnia wielowymiarowe znaczenie Wigilii. Interpretuje przykłady dowodzące różnorodnych uczuć związanych z uczestnictwem w święcie, wyjaśnia

	Wigilii (przekraczanie podziałów, dążenie do rozwiązania konfliktów). Odpowiada na pytania. Słucha wypowiedzi innych osób.	związek uczuć z aktem woli. Analizuje znaczenie Wigilii w wymiarze etycznym (składanie życzeń, spotkanie z innymi ludźmi). Rozumie etyczny wymiar uczestnictwa w Wigilii (przekraczanie podziałów, dążenie do rozwiązania konfliktów). Prezentuje poglądy w logiczny sposób. Słucha wypowiedzi innych osób.	związek uczuć z aktem woli. Omawia znaczenie Wigilii w wymiarze etycznym (składanie życzeń, spotkanie z innymi ludźmi). Interpretuje etyczny wymiar uczestnictwa w Wigilii (przekraczanie podziałów, dążenie do rozwiązania konfliktów). Prezentuje własne poglądy, stawia tezy i formułuje argumenty. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	związek uczuć z aktem woli. Omawia znaczenie Wigilii w wymiarze etycznym (składanie życzeń, spotkanie z innymi ludźmi). Interpretuje etyczny wymiar uczestnictwa w Wigilii (przekraczanie podziałów, dążenie do rozwiązania konfliktów). Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Wykorzystuje poznane pojęcia. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	związek uczuć z aktem woli. Omawia znaczenie Wigilii w wymiarze etycznym (składanie życzeń, spotkanie z innymi ludźmi). Interpretuje etyczny wymiar uczestnictwa w Wigilii (przekraczanie podziałów, dążenie do rozwiązania konfliktów). Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Wykorzystuje poznane pojęcia. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny filozofii i etyki.
92. „Pamiętasz, poległy przyjacielu?” (Z. Stroiński) – refleksja etyczna wobec dni szczególnych – powstanie warszawskie	Uczeń: Zna najważniejsze fakty dotyczące Powstania Warszawskiego. Dostrzega wartości wyznawane przez uczestników powstania	Uczeń: Zna najważniejsze fakty dotyczące Powstania Warszawskiego. Dostrzega wartości wyznawane przez uczestników powstania	Uczeń: Omawia fakty dotyczące Powstania Warszawskiego. Charakteryzuje wartości wyznawane przez uczestników powstania i	Uczeń: Omawia fakty dotyczące Powstania Warszawskiego. Charakteryzuje wartości wyznawane przez uczestników	Uczeń: Omawia fakty dotyczące Powstania Warszawskiego. Charakteryzuje wartości wyznawane przez uczestników powstania i

	i motywacje, którymi się kierowali. Wskazuje istotę pojęcia <i>patriotyzm</i> i zna jego różne odcienie znaczeniowe. Definiuje szowinizm i nacjonalizm. Odpowiada na pytania. Słucha wypowiedzi innych osób.	i motywacje, którymi się kierowali. Rozumie, na czym polega spór dotyczący współczesnej oceny powstania (w wymiarze aksjologicznym i etycznym). Wskazuje istotę pojęcia <i>patriotyzm</i> i zna jego różne odcienie znaczeniowe. Definiuje szowinizm i nacjonalizm. Analizuje przykłady przejawów szowinizmu i nacjonalizmu. Rozumie etyczną istotę krytycznej oceny tych postaw. Prezentuje poglądy w logiczny sposób. Słucha wypowiedzi innych osób.	wyjaśnia motywacje, którymi się kierowali. Omawia spór dotyczący współczesnej oceny powstania (w wymiarze aksjologicznym i etycznym). Wskazuje istotę pojęcia <i>patriotyzm</i> i prezentuje jego różne odcienie znaczeniowe. Definiuje szowinizm i nacjonalizm. Analizuje przykłady przejawów szowinizmu i nacjonalizmu. Wyjaśnia etyczną istotę krytycznej oceny tych postaw. Prezentuje własne poglądy, stawia tezy i formułuje argumenty. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	powstania i wyjaśnia motywacje, którymi się kierowali. Omawia spór dotyczący współczesnej oceny powstania (w wymiarze aksjologicznym i etycznym). Wskazuje istotę pojęcia <i>patriotyzm</i> i prezentuje jego różne odcienie znaczeniowe. Definiuje szowinizm i nacjonalizm. Odwołując się do obserwacji i doświadczeń, podaje przykłady przejawów szowinizmu i nacjonalizmu. Wyjaśnia etyczną istotę krytycznej oceny tych postaw. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	wyjaśnia motywacje, którymi się kierowali. Omawia spór dotyczący współczesnej oceny powstania (w wymiarze aksjologicznym i etycznym). Wskazuje istotę pojęcia <i>patriotyzm</i> i prezentuje jego różne odcienie znaczeniowe. Definiuje szowinizm i nacjonalizm. Odwołując się do obserwacji i doświadczeń, podaje przykłady przejawów szowinizmu i nacjonalizmu. Wyjaśnia etyczną istotę krytycznej oceny tych postaw. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski
--	--	---	---	---	--

					z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny etyki, historii i literatury.
93. Wybór drogi – „Warto być przyzwoitym” (W. Bartoszewski) – podsumowanie	Uczeń: Czyta tekst utworu. Dostrzega w tekście odniesienia do własnego życia. Rozważa własną postawę, cele i środki służące do ich realizacji. Wykonuje zadania. Odpowiada na pytania, słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Rozważa tekst utworu. Rozumie kontekst aksjologiczny i etyczny tekstu. Dostrzega w tekście odniesienia do własnego życia. Analizuje własną postawę, cele i środki służące do ich realizacji. Wykonuje zadania, prezentuje własne poglądy. Słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Interpretuje tekst utworu. Dostrzega kontekst aksjologiczny i etyczny tekstu. Znajduje w tekście odniesienia do własnego życia. Wykorzystuje w rozważaniach poznane pojęcia. Analizuje własną postawę, cele i środki służące do ich realizacji. Wykonuje zadania, prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób.	Uczeń: Interpretuje tekst utworu. Objaśnia kontekst aksjologiczny i etyczny tekstu. Znajduje w tekście odniesienia do własnego życia. Wykorzystuje w rozważaniach poznane pojęcia. Analizuje własną postawę, cele i środki służące do ich realizacji. Wykonuje zadania bez zarzutu. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny etyki.	Uczeń: Interpretuje tekst utworu. Objaśnia kontekst aksjologiczny i etyczny tekstu. Znajduje w tekście odniesienia do własnego życia. Wykorzystuje w rozważaniach poznane pojęcia. Analizuje własną postawę, cele i środki służące do ich realizacji. Wykonuje zadania bez zarzutu. Prezentuje własne poglądy, stawiając tezy i argumentując. Z uwagą słucha wypowiedzi innych osób. W swoich rozważaniach wykorzystuje informacje i wnioski z lektury dodatkowych tekstów z dziedziny etyki.

94. Powtórzenie wiadomości					
----------------------------	--	--	--	--	--

Plan dydaktyczny przedmiotu etyka w zakresie podstawowym dla szkół ponadpodstawowych, uwzględniający kształcone umiejętności i treści podstawy programowej

Temat (rozumiany jako lekcja)	Liczba godzin	Treści nauczania zgodne z podstawą programową	Cele ogólne	Kształcone umiejętności	Propozycje metod nauczania	Propozycje środków dydaktycznych	Uwagi
Dział I. WPROWADZENIE DO ETYKI							
1. Doświadczenie zła							
1. Poznać, zrozumieć, „wymknąć się złu” (J. Tischner). Doświadczenie zła	2	Wskazywanie i uzasadnianie przykładów obecności zła w świecie; różnorodność źródeł zła; subiektywizm i obiektywizm w opisie zła; hierarchia zła, kryteria oceny zła; rozbieżności między sformułowaniami: „zrozumieć człowieka” i „dokonanie moralnej oceny jego czynu”; konsekwencje zła w odniesieniu do życia jednostki, zbiorowości	Rozwijanie wrażliwości moralnej Kształtowanie umiejętności rozpoznawania wartości moralnych oraz zdolności odróżniania dobra od zła Kształtowanie umiejętności dokonywania etycznej analizy i oceny działań	Uczeń: Uzasadnia przyczyny, dla których należy mówić o złu. Wskazuje i analizuje przykłady zła, wyjaśnia subiektywizujący i obiektywizujący opis zła. Różnicuje przeżywanie zła od obiektywnej oceny faktu uznanego za zły (bez względu na indywidualne odczucia i wrażenia); identyfikuje zło ontyczne i zło moralne. Definiuje pojęcie zła moralnego.	burza mózgów graffiti definiowanie pojęć studium przypadku mapa pojęciowa	schemat ćwiczenia do metody definiowania pojęć arkusze papieru flamastry	

		Zło ontyczne i zło moralne Rola wiedzy z zakresu etyki oraz świadomości moralnej w kształtowaniu właściwej postawy wobec zła	i decyzji własnych oraz innych osób w świetle wartości moralnych Zaznajomienie z wybranymi pojęciami z zakresu etyki	Interpretuje personalistyczne ujęcie zła moralnego. Omawia przejawy zła, odwołując się do konkretnych przykładów zaczerpniętych z obserwacji i osobistych doświadczeń. Wykorzystuje poznane pojęcia i koncepcje w prezentowaniu i uzasadnianiu poglądów. Słucha innych uczestników rozmowy. Prezentuje własne poglądy i wykazuje ich słuszność. Stawia tezy, formułuje argumenty i wnioski.			
2. Poznać, zrozumieć, „wymknąć się złu” (J. Tischner). Czym jest zło?	3	Interpretacja pojęć: zło, teodycea, manicheizm Rola wiedzy z zakresu etyki oraz świadomości moralnej w kształtowaniu właściwej postawy wobec zła	Rozwijanie wrażliwości moralnej Przygotowanie do analizy i oceny własnych działań w świetle wartości moralnych i tworzenia hierarchii wartości Zaznajomienie z wybranymi pojęciami	Uczeń: Dostrzega różnorodność zła w świecie; rozważa problem źródeł zła, zwraca uwagę na przyczyny zła. Charakteryzuje zło jako brak bytu. Interpretuje pojęcie zła w kontekście aksjologicznym. Definiuje pojęcia: teodycea i manicheizm.	burza mózgów rozmowa kierowana kula śniegowa praca z tekstem	podręcznik arkusze papieru flamastry	

			i koncepcjami etycznymi	Interpretuje pojęcie zła w odniesieniu do konkretnych zdarzeń i sytuacji. Doskonali umiejętność słuchania i prezentowania poglądów oraz formułowania tez, argumentów i pytań. Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.			
3. Człowiek wobec zła	3	Wpływ zła na życie człowieka oraz na kształtowanie określonych postaw życiowych – analiza przykładów Różne formy walki ze złem	Rozwijanie wrażliwości emocjonalnej Kształtowanie umiejętności rozpoznawania wartości moralnych oraz zdolności odróżniania dobra od zła	Uczeń: Podaje i omawia przykłady ilustrujące wpływ zła na zachowanie i postawy ludzi. Omawia przykłady form walki ze złem. Wyjaśnia rozbieżność między sformułowaniem „zrozumieć człowieka” a oceną moralną czynu. Interpretuje teksty literackie. Wykorzystuje własne doświadczenia i obserwacje rzeczywistości do formułowania wniosków.	rozmowa kierowana drama	podręcznik	Punktem wyjścia do dyskusji o wpływie zła na postawy ludzi może być fragment wybranego filmu.

				Doskonali umiejętność słuchania i prezentowania poglądów oraz formułowania tez i argumentów. Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.			
4. W zasadzie jestem w porządku, ale... Analiza tekstu „Nie mam czasu” J. Filka	1	Wieloznaczność zwrotu „nie mam czasu” Analiza opisanej postawy z wykorzystaniem pojęć: podmiot, czynność, intencje, motywy i skutki oraz okoliczności Interpretacja zwrotu „nie mam czasu” w kontekście etycznym Wpływ elementów życia codziennego (m.in. automatyzmu) na kształtowanie określonych postaw etycznych; wykorzystanie pojęć: zniewolenie i wolność	Rozwijanie wrażliwości moralnej Kształtowanie umiejętności dokonywania etycznej analizy i oceny działań oraz decyzji własnych i innych w świetle wartości moralnych i tworzenia hierarchii wartości Podjęcie się samokontroli i pracy nad sobą oraz przejmowanie odpowiedzialności za swoje słowa i czyny	Uczeń: Wskazuje elementy współczesnej rzeczywistości, które mają wpływ na kształtowanie określonych postaw. Analizuje i interpretuje tekst, zwracając szczególną uwagę na postępowanie bohatera (dominacja automatyzmu). Charakteryzuje intencje, motywy i skutki decyzji podjętych przez bohatera. Dokonuje moralnej oceny postawy opisanej w tekście. Interpretuje pojęcie hipokryzji w odniesieniu do decyzji bohatera. Definiuje pojęcie wolność i odnosi je do analizy postawy bohatera. Wskazuje elementy często wykorzystywane jako	dyskusja drama różne perspektywy praca z tekstem	podręcznik	

				usprawiedliwienie własnego postępowania. Interpretuje tekst, wyszukuje istotne treści. Dokonuje autorefleksji, ocenia intencje, motywy i skutki własnego postępowania. Doskonali umiejętności słuchania i prezentowania poglądów, formułowania tez i argumentów.			
5. Powtórzenie wiadomości	1		Powtórzenie wiedzy i umiejętności				
2. Spojrzenie na rozwój moralności: od Kalego do trybunału w Norymberdze							
6. O dojrzewaniu... moralności	2	Myślenie premoralne; rozważania na temat postaw (egoizm, altruizm); moralność intersubiektywna i jej źródła; dojrzałość moralna	Rozwijanie wrażliwości moralnej Kształtowanie umiejętności rozpoznawania wartości moralnych oraz zdolności odróżniania dobra od zła Zaznajomienie z podstawowymi	Uczeń: Charakteryzuje intersubiektywność postaw. Wyjaśnia i omawia na przykładach pojęcia: myślenie premoralne, hedonizm. Analizuje działania nacechowane egoizmem i altruizmem.	circsept rozmowa kierowana praca z tekstem	podręcznik karty pracy	

			pojęciami i koncepcjami etycznymi	Uzasadnia wartość przyjmowania krytycznej postawy wobec zła moralnego. Wyjaśnia pojęcie dojrzałości moralnej. Analizuje przykłady prezentujące konkretne postawy i konsekwencje czynów nacechowanych egoizmem i altruizmem. Wykorzystuje poznane pojęcia w wypowiedziach. Doskonali umiejętności słuchania i prezentowania poglądów oraz formułowania tez i argumentów.			
7. „Co to wszystko znaczy?” (T. Nagel). Konflikt motywacyjny	2	Wyjaśnienie pojęcia „konflikt motywacyjny” – analiza przykładów; dokonywanie wyborów w aspekcie psychologicznym i etycznym; hierarchizacja wartości	Kształtowanie umiejętności rozpoznawania wartości moralnych, odróżnianie dobra i zła Rozwijanie wrażliwości moralnej Kształtowanie umiejętności trafnego oceniania	Uczeń: Wskazuje i wyjaśnia sprzeczne motywy w konfliktach motywacyjnych. Rozróżnia opis psychologiczny od etycznego. Charakteryzuje wartości odnoszące się do motywów dokonywanych wyborów, hierarchizuje te wartości. Omawia zagadnienie konfliktów motywacyjnych na podstawie	rozmowa kierowana metaplan dylematy	podręcznik arkusz papieru flamastry	

			pod względem moralnym dokonywanych czynów	własnych doświadczeń i obserwacji. Analizuje własne przekonania moralne i konfrontuje swoje poglądy z prezentowanymi stanowiskami. Doskonali umiejętności słuchania i prezentowania poglądów oraz formułowania tez i argumentów. Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.			
8. Pytania o wartości moralne w kontekście zbrodni ludobójstwa	3	Doświadczenie zła jako doświadczenie moralne; ludobójstwo jako zło moralne Zaburzenie pojmowania wartości moralnych w ideologiach totalitarnych (moralność „rasy panów”) Trybunał Norymberski – istota i znaczenie	Kształtowanie umiejętności rozpoznawania wartości moralnych oraz zdolności odróżniania dobra od zła Rozwijanie wrażliwości moralnej Dokonywanie etycznej analizy i oceny działań w świetle wartości moralnych	Uczeń: Definiuje pojęcia: ludobójstwo, Holocaust, totalitaryzm. Omawia przykłady ludobójstwa (historyczne i współczesne). Analizuje cechy ideologii prowadzących do ludobójstwa. Wyjaśnia zagadnienie sądenia zbrodni ludobójstwa. Omawia specyfikę osądzania prawa hitlerowskich Niemiec. Analizuje i interpretuje teksty.	wykład z prezentacją <i>mapa myśli</i> praca z tekstem <i>ja-bohater</i> rozmowa kierowana	fragmenty wybranych filmów i (lub) tekstów, np.: „Opowiadania” T. Borowskiego i „Inny świat” G. Herlinga-Grudzińskiego lub innych tekstów dotyczących omawianych problemów karty pracy	W podsumowaniu zajęć można wykorzystać fragmenty książki J. Hołówki „Etyka w działaniu”. W klasach, w których uczniowie odznaczają się dojrzałością moralną, można też wykorzystać fragment książki J. Graya „Słomiane psy”, w którym znajdują się

				Wyszukuje istotne treści w tekstach. Słucha innych uczestników rozmowy. Prezentuje własne poglądy, dowodząc ich słuszności. Stawia tezy, formułuje argumenty i wnioski. Wykorzystuje poznane pojęcia w rozważaniach na temat omawianych zagadnień.			cytaty prowokujące do dyskusji o moralności.
9. „[...] to jest gra i tylko gra”? – interpretacja utworu J. Kaczmareckiego „Postmodernizm”	1	Postmodernizm w ujęciu etycznym	Kształtowanie umiejętności rozpoznawania wartości moralnych oraz zdolności odróżniania dobra od zła Doskonalenie umiejętności lepszego poznania siebie Kształtowanie umiejętności dokonywania etycznej analizy i oceny działań i decyzji własnych oraz innych osób w świetle	Uczeń: Omawia pojęcie postmodernizmu. Charakteryzuje kontekst etyczny postawy opisanej w utworze. Przedstawia stanowisko autora wobec zaprezentowanego problemu (dostrzega znaczenie ironii w interpretacji). Podaje argumenty przemawiające za tezą postawioną w tekście i przeciwko niej. Analizuje tekst.	rozmowa kierowana bezludna wyspa lub/i różne perspektywy praca z tekstem praca z utworem muzycznym	podręcznik płyta z utworem J. Kaczmareckiego schematy ćwiczeń do zastosowanych metod	

			wartości moralnych i tworzenia hierarchii wartości Podjęcie się samokontroli i pracy nad sobą Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami etycznymi	Interpretuje poznane zagadnienia w odniesieniu do współczesnej rzeczywistości. Analizuje własne przekonania moralne i konfrontuje je ze stanowiskami prezentowanymi na lekcji. Stawia tezy oraz formułuje argumenty i wnioski. Słucha wypowiedzi innych uczestników zajęć.			
10. Powtórzenie wiadomości	1		Powtórzenie wiedzy i umiejętności				
3. Strach, odwaga i sumienie							
11. „Powiedz mi, o co się boisz, a powiem ci, kim jesteś” – strach jako wyzwanie etyczne	2	Przeżywanie strachu – przykłady; definiowanie strachu i określanie jego wpływu na ludzkie zachowania; wykroczenia spowodowane strachem Odpowiedzialność za czyny Konflikty emocjonalne jako źródło informacji o uznawanych wartościach	Kształtowanie umiejętności dokonywania etycznej analizy i oceny działań i decyzji własnych oraz innych osób w świetle wartości moralnych i tworzenia hierarchii wartości Kształtowanie i doskonalenie	Uczeń: Omawia problem strachu, rozważa przeżycie, przyczynę i obiekt strachu. Charakteryzuje wpływ strachu na zachowania i postawy ludzi. Wykrywa hierarchię wartości jednostki wyrażoną w zachowaniach wywołanych strachem. Objaśnia problem upadku moralnego wywołanego strachem.	rozmowa kierowana drama drzewko decyzyjne	arkusze papieru flamastry	

			umiejętności samokontroli oraz pracy nad sobą Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami etycznymi	Analizuje konkretne zdarzenia i sytuacje w kontekście omawianych zagadnień. Doskonali umiejętności słuchania i prezentowania poglądów oraz formułowania tez i argumentów. Słucha wypowiedzi innych uczestników rozmowy. Prezentuje własne poglądy. Stawia tezy, formułuje argumenty i wnioski. Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.			
12. Odwaga	2	Odwaga jako pokonanie strachu; odwaga a inne wartości; odwaga jako wartość samoistna i wartość instrumentalna	Kształtowanie umiejętności dokonywania etycznej analizy i oceny działań i decyzji własnych oraz innych osób w świetle wartości moralnych i tworzenia hierarchii wartości Kształtowanie i doskonalenie umiejętności	Uczeń: Omawia przykłady zachowań nacechowanych odwagą i brawurą, uwypukla różnice. Omawia kwestię działania opartego na uczuciach i rozumie. Rozważa odwagę w kategoriach wartości etycznych. Interpretuje pojęcie odwagi chwalebnej. Wyszukuje istotne treści w tekstach.	rozmowa kierowana drzewko decyzyjne prezentacja	artykuły prasowe dotyczące omawianych zagadnień	

			samokontroli oraz pracy nad sobą Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami etycznymi	Analizuje własne przekonania moralne i konfrontuje je ze stanowiskami prezentowanymi na lekcji. Doskonali umiejętności słuchania i prezentowania poglądów oraz formułowania tez i argumentów. Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.			
13. „Oto sumienie” – struktura i działanie sumienia	2	Odczuwanie i przeżywanie winy, odpowiedzialności, dumy moralnej, wstydu (także wstydu moralnego); sumienie – struktura i funkcjonowanie Rozróżnienie pojęć: sumienie przeduczynkowe i pouczynkowe Zaburzenia działania sumienia, nadwrażliwość i wrażliwość selektywna, niewrażliwość, sumienie błędne; odpowiedzialność przed kimś i za coś	Rozwijanie umiejętności lepszego poznawania siebie Dokonywanie etycznej analizy i oceny działań oraz decyzji własnych i innych w świetle wartości moralnych i tworzenia hierarchii wartości Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami etycznymi	Uczeń: Analizuje przykłady ze względu na przeżycie winy, odpowiedzialności, dumy moralnej. Rozróżnia wstyd moralny i lęk przed odrzuceniem. Omawia przykład, w którym ujawnia się sumienie przeduczynkowe i pouczynkowe. Definiuje pojęcie sumienia, omawia jego strukturę, objaśnia zaburzenia sumienia. Rozróżnia odpowiedzialność za coś i odpowiedzialność przed kimś.	burza mózgów mapa myśli debata rozmowa kierowana	podręcznik arkusz papieru flamastry	Na początku lekcji poświęconej sumieniu można nawiązać do fragmentów wybranych filmów (np. „Misji” R. Joffe).

				Interpretuje różne ujęcia pojęcia grzechu. Analizuje teksty. Wykorzystuje własne doświadczenia i obserwacje w interpretacji przykładów. Doskonali umiejętności słuchania i prezentowania poglądów oraz formułowania tez i argumentów. Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.			
14. Wewnętrzne przekonania moralne a jakość egzystencji człowieka	2	Poczucie własnej wartości – struktura; wewnętrzne przekonania moralne a jakość egzystencji	Kształtowanie umiejętności lepszego poznawania siebie i rozwijania własnej tożsamości Dokonywanie etycznej analizy i oceny działań oraz decyzji własnych w świetle wartości moralnych Zaznajomienie z podstawowymi	Uczeń: Wyjaśnia wyrażenie „poczucie własnej wartości” oraz zwrot „mieć szacunek dla samego siebie”. Omawia je w odniesieniu do własnej osoby. Wyróżnia cechy swojego charakteru i wykazuje ich wpływ na postępowanie w kontekście wartości moralnych (analiza przykładów dokonanych działań i zaniechania działań). Omawia związek między własnymi przekonaniem moralnymi a jakością życia.	rozmowa kierowana	kartki papieru długopisy	

			pojęciami etycznymi	Analizuje własne przekonania moralne i konfrontuje je z poglądami prezentowanymi na lekcji. Słucha innych uczestników rozmowy. Prezentuje własne poglądy i wykazuje ich słuszność. Stawia tezy oraz formułuje argumenty i wnioski. Wykorzystuje poznane pojęcia w prezentowaniu i uzasadnianiu poglądów. Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.			
15. „Bądź wierny Idź” – interpretacja utworu Z. Herberta „Przesłanie Pana Cogito”	1	Podmiot liryczny – etyczny wymiar postawy; idealizm życiowy, trudności w realizacji postawy idealistycznej; godność w różnych systemach sprawowania władzy (m.in. w czasach realnego socjalizmu)	Rozwijanie wrażliwości moralnej Kształtowanie umiejętności dokonywania etycznej analizy i oceny działań i decyzji własnych oraz innych osób w świetle wartości moralnych	Uczeń: Przedstawia i interpretuje postawę etyczną opisaną przez Z. Herberta, omawia konsekwencje przyjęcia takiej postawy. Rozważa pojęcie idealizmu życiowego, wyjaśnia potoczne rozumienie tego pojęcia. Wskazuje argumenty za przyjęciem postawy, za którą opowiada się Z. Herbert, oraz przeciwko jej przyjęciu.	metoda problemowa rozmowa kierowana praca z tekstem	podręcznik slajdy	Nauczyciel może wykorzystać slajdy pokazujące konsekwencje przyjęcia postawy opisanej w utworze, które odnoszą się nie tylko do rzeczywistości czasów PRL-u, lecz także do

			i tworzenia hierarchii wartości	Wskazuje w tekście tezę i argumenty. Analizuje własne przekonania moralne i konfrontuje je z poglądami prezentowanymi na lekcji. Słucha innych uczestników rozmowy. Prezentuje własne poglądy i wykazuje ich słuszność. Stawia tezy oraz formułuje argumenty i wnioski.			wydarzeń dziejących się współcześnie w systemach totalitarnych.
16. Powtórzenie wiadomości	1		Powtórzenie wiedzy i umiejętności				
4. Doświadczenie wartości i ich natura							
17. Ważność tego, co nas otacza	3	Różna wartość elementów świata, wieloznaczność pojęcia „wartość”, doświadczenie konieczności dokonywania wyboru, gradacja wartości, bogactwo świata wartości; stanowiska wobec pytania: jak istnieją wartości	Kształtowanie umiejętności rozpoznawania wartości moralnych oraz zdolności odróżniania dobra od zła Rozwijanie umiejętności lepszego poznawania siebie	Uczeń: Interpretuje pojęcie wartości, wskazuje jego różne znaczenia. Wyjaśnia kwestię bogactwa wartości, omawia hierarchię wartości. Interpretuje poznane zagadnienia w odniesieniu do współczesnej rzeczywistości.	burza mózgów rozmowa kierowana praca z obrazem praca z tekstem	podręcznik obraz J. Vermeera „Ważąca perły” („Kobieta z wagą”) fragment tekstu literackiego, np. K. Wierzyński, „Miasta i ludzie”	Na tej lekcji można omówić zasady przygotowywania projektu na temat wartości.

			Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami etycznymi	Interpretuje obraz (i/lub) tekst literacki. Analizuje własne przekonania moralne i konfrontuje je z poglądami prezentowanymi na lekcji. Słucha innych uczestników rozmowy. Prezentuje własne poglądy i wykazuje ich słuszność. Stawia tezy oraz formułuje argumenty i wnioski.		karty pracy	
18. Istnienie i hierarchia wartości	3	Istnienie jako problem filozoficzny, pojęcie aksjologii; hierarchia wartości, poglądy na sposób istnienia wartości: subiektywizm, relatywizm, obiektywizm, absolutyzm aksjologiczny; wartości autoteliczne i instrumentalne; antywartości, wartość i godność osoby, poglądy na temat wartości M. Schelera i R. Ingardena	Kształtowanie wrażliwości moralnej Kształtowanie umiejętności rozpoznawania wartości moralnych Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami i koncepcjami etycznymi	Uczeń: Omawia stanowiska wobec pytania, jak istnieją wartości. Wyróżnia wartości jako cechy bytów i jako idee normatywne. Definiuje aksjologię. Wyróżnia wartości autoteliczne, wartości instrumentalne oraz antywartości. Wyjaśnia pojęcia wartość i godność osoby. Prezentuje poglądy M. Schelera oraz R. Ingardena na temat wartości.	metoda problemowa definiowanie pojęć analiza SWOT	schemat ram tekstowych formularze do zastosowanych metod arkusz papieru flamastry	

				Wykorzystuje obserwacje i własne doświadczenia do rozważań na temat różnych sposobów istnienia wartości. Wyszukuje istotne treści w tekście. Formułuje sądy oraz argumentuje. Umiejętnie posługuje się poznanymi pojęciami z zakresu omawianych zagadnień. Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.			
19. Zaburzenia w postrzeganiu wartości	2	Sposoby doświadczania wartości, wrażliwość aksjologiczna, uczucia wyższe w doświadczaniu wartości, zaburzenia postrzegania wartości: tzw. ślepotą aksjologiczną, błędna hierarchizacja, resentyment	Kształtowanie umiejętności rozpoznawania wartości moralnych Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami i koncepcjami etycznymi	Uczeń: Analizuje przykłady ilustrujące różne sposoby doświadczania wartości. Rozważa przejawy postrzegania życia ludzkiego jako wartości. Określa istotę poznania wartości. (Interpretuje założenia stanowiska personalistycznego). Wyjaśnia pojęcie wrażliwość aksjologiczna. Wskazuje	metoda problemowa dyskusja	przykłady sytuacji stanowiących punkt wyjścia do dyskusji	

				i uzasadnia przykłady niewrażliwości aksjologicznej. Omawia przykłady różnego typu zaburzeń postrzegania wartości, w tym resentymentu. Analizuje współczesną rzeczywistość w kontekście omawianych zagadnień. Wykorzystuje poznane pojęcia w prezentowaniu i uzasadnianiu poglądów. Słucha innych uczestników dyskusji. Stawia tezy, formułuje argumenty i wnioski.			
20. Urzeczywistnianie wartości	1	Realizacja wartości jako sposób urzeczywistnienia hierarchii celów Dobro moralne w kontekście wcielania wartości postrzeganych jako wyższe	Rozwijanie wrażliwości moralnej Kształtowanie umiejętności dokonywania trafnej oceny moralnej podejmowanych działań w życiu jednostki i zbiorowości Zaznajomienie z wybranymi	Uczeń: Omawia przykłady urzeczywistniania wartości (wykazuje związek hierarchizacji celów z wcielaniem wartości). Wyjaśnia pojęcie obowiązku moralnego i dowodzi związku tego pojęcia z wartościami. Określa pojęcie dobra moralnego, podaje przykłady zaistnienia dobra moralnego i je uzasadnia.	rozmowa kierowana kolaż prezentacja	materiały zgromadzone przez poszczególne zespoły (artykuły prasowe, notatki informacyjne, fotografie) arkusze papieru klej	

			pojęciami etycznymi	Analizuje rzeczywistość w kontekście obecności i urzeczywistniania wartości. Wyszukuje przykłady dobra moralnego. Doskonali umiejętność słuchania i prezentowania poglądów oraz formułowania tez i argumentów. Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.		flamastry	
21. „Problem wartości” – analiza tekstu J. Tischnera	2	Doświadczenie wartości w życiu codziennym, hierarchizacja wartości	Rozwijanie wrażliwości moralnej Kształtowanie umiejętności dokonywania etycznej analizy i oceny działań i decyzji własnych oraz innych osób w świetle wartości moralnych Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami i koncepcjami etycznymi	Analizuje tekst J. Tischnera, wskazuje tezę i argumenty. Podaje argumenty uzasadniające tezę. W rozważaniach o doświadczeniu i hierarchizacji wartości odwołuje się do przykładów z własnych doświadczeń i obserwacji. Wyszukuje istotne treści w tekście. Wykorzystuje poznane pojęcia dotyczące wartości w formułowanych wypowiedziach. Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.	rozmowa kierowana praca z tekstem	podręcznik	

22. Powtórzenie wiadomości	1		Powtórzenie wiedzy i umiejętności				
5. Odpowiedzialność							
23. Odpowiedzialność i jej rodzaje	2	Przeżycie odpowiedzialności, rodzaje odpowiedzialności; odpowiedzialność jako przymus i jako wezwanie; elementy warunkujące odpowiedzialność; ontyczny kontekst odpowiedzialności moralnej	Rozwijanie wrażliwości moralnej oraz umiejętności lepszego poznania siebie Kształtowanie umiejętności dokonywania etycznej analizy i oceny działań i decyzji własnych oraz innych osób w świetle wartości moralnych i tworzenia hierarchii wartości Przejmowanie odpowiedzialności za swoje słowa i czyny Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami etycznymi	Uczeń: Interpretuje pojęcie odpowiedzialności. Wskazuje różne typy odpowiedzialności (formalną, moralną i ontyczną). Omawia problem poczucia odpowiedzialności. Dostrzega wpływ rozmaitych sytuacji życiowych na postawę nacechowaną odpowiedzialnością lub jej brakiem. Rozważa kwestię obiektywności wartości i istnienia odpowiedzialności moralnej. Analizuje własne poczucie odpowiedzialności (również w sytuacji zewnętrznego nacisku). Rozważa własne przekonania moralne i konfrontuje je z prezentowanymi stanowiskami.	problemowa studium przypadku drzewo decyzyjne	przykłady sytuacji zawierających treści dotyczące omawianych zagadnień arkusze papieru flamastry	

				Słucha innych uczestników rozmowy. Prezentuje własne poglądy, stawia tezy, formułuje argumenty i wnioski. Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.			
24. „[...] cokolwiek uczynię, zamieni się na zawsze w to, co uczyniłam” (W. Szymborska). Kiedy możemy być odpowiedzialni?	2	Warunki odpowiedzialności moralnej, pole odpowiedzialności, świadomość odpowiedzialności, wrażliwość aksjologiczna, sprawność moralna (cnota), dobra wola, odpowiedzialność za siebie i innych, bezsilność moralna, przyczyny braku odpowiedzialności, wychowanie i samowychowanie do odpowiedzialności	Kształtowanie umiejętności dokonywania etycznej analizy i oceny działań i decyzji własnych oraz innych osób w świetle wartości moralnych i tworzenia hierarchii wartości Podjęcie się samokontroli i pracy nad sobą oraz przejmowanie odpowiedzialności za swoje słowa i czyny Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami i koncepcjami etycznymi	Uczeń: Analizuje problem odpowiedzialności moralnej w kontekście zagrożonych wartości, omawia pozycję podmiotu odpowiedzialności oraz pojęcie pola odpowiedzialności w odniesieniu do codziennego życia. Wyjaśnia znaczenie właściwego rozpoznawania zagrożonych wartości. Rozważa przykłady bezsilności moralnej. Określa znaczenie dobrej woli w zapobiegania złu, wyjaśnia pojęcie cnoty moralnej. Wskazuje przykłady, w których ujawniają się dobra wola i cnota moralna.	rozmowa kierowana metaplan	arkusze papieru długopisy	

				Interpretuje samowychowanie jako formę realizacji „powołania do odpowiedzialności”. Analizuje własną postawę i możliwości. Interpretuje omawiane zagadnienia, odnosząc się do swoich doświadczeń i obserwacji. Doskonali umiejętności słuchania i prezentowania poglądów oraz formułowania tez i argumentów. Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.			
25. „Teoria odpowiedzialności: podstawowe rozróżnienia” – analiza tekstu H. Jonasa	1	Odpowiedzialność za podjęte działania i ich skutki, chronienie wartości, obowiązek mocy; zależność odpowiedzialności od możliwości (mocy) podmiotu	Kształtowanie umiejętności dokonywania etycznej analizy i oceny działań i decyzji własnych oraz innych osób w świetle wartości moralnych i tworzenia hierarchii wartości Podjęcie się samokontroli i pracy nad sobą	Uczeń: Rozważa problem konsekwencji czynu w odniesieniu do ochrony wartości. Wskazuje i omawia przykłady wykazujące istnienie różnic w pojmowaniu odpowiedzialności za czyn a odpowiedzialnością za rzeczywistość (wartości). Interpretuje sformułowanie „moc ponoszenia odpowiedzialności”. Omawia je w odniesieniu do własnej osoby.	rozmowa kierowana praca z tekstem	podręcznik	

			oraz przejmowanie odpowiedzialności za swoje słowa i czyny	Analizuje tekst i wskazuje tezę. Interpretuje omawiane zagadnienia w odniesieniu do współczesnej rzeczywistości. Wyszukuje istotne treści w tekście. Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.			
26. Powtórzenie wiadomości	1		Powtórzenie wiedzy i umiejętności				
6. Niełatwo jest mówić o dobru							
27. Obyczaj, moralność, etyka	2	Norma, obyczaje, prawo, moralność; amoralizm, rozwój moralny; moralność a etyka; etyka jako dziedzina filozofii; etyka normatywna i opisowa; psychologia i socjologia moralności	Kształtowanie umiejętności dokonywania etycznej analizy i oceny działań i decyzji własnych oraz innych osób w kontekście wartości moralnych Zapoznanie z podstawowymi pojęciami i koncepcjami etycznymi	Uczeń: Definiuje pojęcia: norma, obyczaj, amoralizm; rozważa je na wskazanych przykładach. Omawia wartości chronione przez obyczaje. Rozróżnia opis, ocenę, normę. Wyjaśnia pojęcia: etyka opisowa i normatywna. Wykorzystuje poznane pojęcia do rozważania zagadnień	sieć dyskusji rozmowa kierowana	podręcznik flamastry arkusz papieru z narysowanym schematem sieci dyskusji karta pracy	

				dotyczących współczesnej rzeczywistości. Słucha innych uczestników rozmowy. Prezentuje własne poglądy, stawia tezy, formułuje argumenty i wnioski.			
28. Ocenianie w wypowiedziach językowych	2	Podmiot moralny, ocena moralna; zdania opisowe i oceniające; podstawowe rodzaje sądów moralnych, sądy moralne w kontekście łatwości ich wydawania	Rozwijanie wrażliwości moralnej Kształtowanie umiejętności rozpoznawania wartości moralnych oraz zdolności odróżniania dobra od zła Kształtowanie umiejętności dokonywania etycznej analizy i oceny działań i decyzji własnych oraz innych osób w świetle wartości moralnych i tworzenia hierarchii wartości Podjęcie się samokontroli	Uczeń: Rozróżnia zdania opisujące, oceniające, osądzające. Omawia problem świadomego osądu moralnego (dokonuje go w odniesieniu do przykładów konkretnych postaw i czynów). Posługuje się pojęciem „podmiot moralny”, określa cechy, jakimi podmiot moralny powinien się odznaczać, i warunki, jakie powinien spełniać. Omawia różnice między opisem, wyjaśnieniem i osądzeniem. Redaguje i omawia wypowiedzi opisujące i oceniające. Analizuje wybrane przepisy prawne w kontekście etycznym.	problemowa dylematy	przykłady zdań opisowych i oceniających, sądów moralnych oraz przepisów prawnych schemat ram tekstowych taśma klejąca	

			i pracy nad sobą oraz przejmowanie odpowiedzialności za swoje słowa i czyny Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami i koncepcjami etycznymi	Formułuje opinie dotyczące zagadnień etycznych, oparte na rzetelnej analizie rzeczywistości.			
29. Spór o realność powinności moralnej	2	Etyka jako dyscyplina filozoficzna, metaetyka; dobro a wartość Problem uzasadnienia powinności moralnej oraz słuszności czynów Manipulacja, prawdziwość i fałszywość sądów etycznych Poglądy na możliwość wiedzy o dobru: kognitywizm i nonkognitywizm metaetyczny, naturalizm i antynaturalizm metaetyczny, intuicjonizm etyczny; byt a powinność	Rozwijanie wrażliwości moralnej Kształtowanie umiejętności rozpoznawania wartości moralnych oraz zdolności odróżniania dobra od zła Rozwijanie umiejętności dokonywania trafnej oceny moralnej działań podejmowanych w życiu osobistym, w grupie, szkole, społeczności lokalnej	Uczeń: Zna pojęcia: metaetyka, kognitywizm, nonkognitywizm metaetyczny, naturalizm i antynaturalizm metaetyczny, intuicjonizm. W rozważaniach wykorzystuje wybrane pojęcia. Wskazuje przekonania moralne i odróżnia je od wiedzy moralnej. Analizuje sposoby uzasadniania moralnego. Wyjaśnia pojęcie manipulacji w odniesieniu do omawianego problemu. Wskazuje argumenty za przekonaniem o obiektywności powinności moralnej i przeciw niemu.	sieć dyskusji rozmowa kierowana praca z tekstem wykład	arkusze papieru flamastry	

			Podjęcie się samokontroli i pracy nad sobą oraz przejmowanie odpowiedzialności za swoje słowa i czyny Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami i koncepcjami etycznymi	Rozważa kwestie obiektywności zakazów i nakazów moralnych oraz wartości logicznej prawdy lub fałszu. Dostrzega związek między możliwością wiedzy o dobru i zła a wychowaniem moralnym. Formułuje opinie na temat zagadnień dotyczących „sporu o realność powinności moralnej”: stawia tezy i formułuje argumenty. Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.			
30. „Mała etyka” – analiza fragmentu tekstu L. Kołakowskiego	1	Etyka jako opis i analiza oraz jako określanie dobra i powinności; dobro instrumentalne a dobro samo w sobie; relacja między dobrem a słusznym zachowaniem; związek między tym, co ludzie czynią, a tym, co czynić należy; możliwość empirycznego uzasadnienia treści powinności moralnej	Kształtowanie umiejętności rozpoznawania wartości moralnych oraz zdolności odróżniania dobra od zła Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami i koncepcjami etycznymi	Uczeń: Analizuje tekst L. Kołakowskiego. Wskazuje tezę, formułuje argumenty za jej przyjęciem i przeciw niej. Wyszukuje istotne treści w tekście. Rozróżnia etykę normatywną i opisową, dowodzi różnic, wskazując odpowiednie przykłady. Analizuje pojęcia: dobro instrumentalne i dobro samo w sobie oraz problem empirycznego uzasadnienia powinności.	rozmowa kierowana praca z tekstem	podręcznik arkusze papieru flamaster	

				Wykorzystuje poznane pojęcia w wypowiedzianych opiniach o problemach moralnych. Stawia tezy i formułuje argumenty. Doskonali umiejętności słuchania i prezentowania własnych poglądów.			
31. Powtórzenie wiadomości	1		Powtórzenie wiedzy i umiejętności				
7. Normy moralne a rozwój człowieka							
32. Normy moralne a rozwój człowieka – struktura i rodzaje norm moralnych	3	Normy obyczajowe, prawne i moralne, przeżycie powinności moralnej, etyka heteronomiczna i etyka autonomiczna; normy moralne: struktura, typy, uzasadnienia i podział, normy moralne a wartości, normy subiektywistyczne i obiektywistyczne, kodeksy etyczne (w tym Dekalog), etyka zawodowa jako przykład wykorzystania etyki ogólnej w obszarze	Kształtowanie umiejętności rozpoznawania wartości moralnych oraz zdolności odróżniania dobra od zła Kształtowanie umiejętności dokonywania etycznej analizy i oceny działań i decyzji własnych oraz innych osób w świetle wartości moralnych	Uczeń: Definiuje normę. Podaje przykłady norm obyczajowych, prawnych, moralnych. Wyróżnia normy moralne spośród norm postępowania. Omawia rolę, jaką odgrywają normy moralne w życiu społecznym. Analizuje poglądy na temat pochodzenia norm moralnych w etyce heteronomicznej i etyce autonomicznej. Omawia powody przestrzegania norm moralnych (nawyk, „intelektualna identyfikacja”, strach przed sankcjami). Omawia na przykładach związek między	wykład metoda „od kłębka do nitki” rozmowa kierowana	schemat ćwiczenia do zastosowanej metody	

		rzeczywistości; cel i znaczenie Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka	i tworzenia hierarchii wartości Zapoznanie z wybranymi pojęciami i koncepcjami etycznymi	normą a wartością. Omawia dwa znaczenia obowiązywania normy moralnej. Rozróżnia normy tetyczne i teleologiczne. Dostrzega związek prawa i moralności. Zna klasyfikację i kryteria podziału norm moralnych. Omawia konieczność znajomości i praktycznego hierarchizowania norm moralnych w życiu. Wyjaśnia pojęcie etyki zawodowej. Uzasadnia jej cel. Wskazuje i omawia przykład kodeksu etyki zawodowej. Zna i interpretuje Dekalog. Określa cel i wyjaśnia znaczenie Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka. Interpretuje poznane zagadnienia w odniesieniu do współczesnej rzeczywistości. Stawia tezy, formułuje argumenty. Słucha innych uczestników rozmowy.			
33. Rozwój moralny człowieka	3	Rozwój moralny i jego etapy: anomia, heteronomia,	Rozwijanie wrażliwości moralnej oraz	Uczeń:	rozmowa kierowana	karty indeksowe do metody	

		socjonomia i autonomia moralna, spór na temat źródeł rozwoju moralnego (czynników wrodzonych i wpływów doświadczenia), niedorozwój, demoralizacja i upadek moralny, znaczenie zasad moralnych dla współżycia społecznego; intelekt a rozwój moralny – koncepcja L. Kohlberga, znaczenie rozwoju emocjonalnego (w tym emocjonalnego nastawienia do świata), samowiedza i samoświadomość	umiejętności lepszego poznania siebie i rozwijania własnej tożsamości Kształtowanie umiejętności dokonywania etycznej analizy i oceny działań i decyzji własnych w świetle wartości moralnych i tworzenia hierarchii wartości Zapoznanie z wybranymi pojęciami i koncepcjami etycznymi	Dostrzega znaczenie rozwoju moralnego jako istotnej części rozwoju psychicznego. Wyróżnia składniki rozwoju moralnego (poznawczy i behawioralny). Omawia składniki rozwiniętej moralności. Charakteryzuje etapy rozwoju moralnego. Wyjaśnia spór na temat źródeł rozwoju moralnego. Omawia przykłady niedorozwoju moralnego, demoralizacji i upadku moralnego. Wyjaśnia wartość uczuć dla rozwoju moralnego. Dokonuje autorefleksji w kontekście omawianych zagadnień. Interpretuje poznane zagadnienia w odniesieniu do współczesnej rzeczywistości. Doskonali umiejętności słuchania oraz prezentowania poglądów (stawianie tez, argumentowanie).	burza mózgów metoda sztuka streszczania praca z tekstem	sztuka streszczania	
--	--	---	---	---	--	----------------------------	--

				Wykorzystuje poznane pojęcia w dyskusji.			
34. „Dekalog zen” – analiza tekstu	1	Pojęcie kodeksu moralnego, wskazania ładu i współistnienia <i>Thich Nhat Hahn</i> a: ich rozumienie i znaczenie stosowania w życiu codziennym	Rozwijanie wrażliwości moralnej Kształtowanie umiejętności lepszego poznania siebie Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami i koncepcjami etycznymi	Uczeń: Analizuje tekst. Wskazuje tezy i argumenty. Interpretuje treści przedstawione w tekście. Wyjaśnia zasadność zaleceń moralnych w kontekście doświadczeń codziennego życia. Przedstawia argumenty przemawiające za słuszością przedstawionych zasad oraz przeciw nim. Porównuje tekst „Dekalogu zen” z chrześcijańskim Dekalogiem. Dostrzega związek między treścią tekstu i współczesną rzeczywistością. Rozważa tezy zawarte w tekście w odniesieniu do własnych przekonań moralnych. Dostrzega znaczenie budowania relacji ze światem w oparciu o wzajemny szacunek, zrozumienie i tolerancję. Doskonali umiejętności słuchania oraz prezentowania	graffiti dyskusja praca z tekstem	podręcznik arkusze papieru flamastry	

				poglądów, stawiania tez i ich uzasadniania.			
35. Powtórzenie wiadomości	1		Powtórzenie wiedzy i umiejętności				
Dział II. AKTYWNE CZYTANIE DZIEDZICTWA ETYKI 8. W pogoni za cnotą							
36. „Bezmyślnym życiem żyć człowiekowi nie warto” – w pogoni za cnotą – sofisci	2	Praktycyzm nauczania sofistów, Protagoras i jego <i>homo-mensura</i> , istota sofistycznego relatywizmu etycznego, podobieństwa między moralnością sofistów i współczesnymi przekonaniami moralnymi	Kształtowanie umiejętności rozpoznawania wartości moralnych oraz odróżniania dobra od zła Rozwijanie wrażliwości moralnej Zaznajomienie z pojęciami i koncepcjami etycznymi	Uczeń: Wyjaśnia praktyczny charakter etyki na podstawie interpretacji sofistycznego stanowiska. Omawia znaczenie relatywizmu w epistemologii i etyce. Charakteryzuje stanowisko Protagorasa oraz Gorgiasza, omawia zasadę <i>homo-mensura</i> . Formułuje argumenty przemawiające za słusznością stanowiska prezentowanego przez sofistów i przeciwko niemu. Interpretuje stanowisko sofistów w kontekście współczesnej rzeczywistości. Analizuje własne przekonania moralne i konfrontuje je	wykład labirynty słów rozmowa kierowana	schemat ćwiczenia do zastosowanej metody słownik języka polskiego	

				z prezentowanymi stanowiskami. Doskonali umiejętności słuchania oraz prezentowania poglądów, stawiania tez i ich uzasadniania. Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.			
37. „Bezmyślnym życiem żyć człowiekowi nie warto” – w pogoni za cnotą – Sokrates	3	Zmiana etosu greckiego od bohatera do obywatela, pitagorejski „rachunek sumienia”, moralizm, <i>arete</i> jako dzielność szczególna dla danego człowieka, życie i śmierć Sokratesa, sokratejski przewrót w pojmowaniu cnoty, metoda elenktyczna i majeutyczna, intelektualizm etyczny, <i>daimonion</i>, sokratejska troska o duszę i jej współczesna interpretacja, intuicja moralna, samowystarczalność etyczna a szczęście, argumenty za intelektualizmem etycznym i przeciw	Kształtowanie umiejętności rozpoznawania wartości moralnych oraz odróżniania dobra od zła Rozwijanie wrażliwości moralnej oraz umiejętności lepszego poznawania siebie i rozwijania własnej tożsamości Podjęcie się samokontroli i pracy nad sobą Zaznajomienie z pojęciami	Uczeń: Wskazuje i omawia przykłady intuicyjnego rozpoznawania dobra. Definiuje pojęcie rachunku sumienia. Objasnia ideę doskonalenia siebie, wskazuje jej źródła. Charakteryzuje oraz interpretuje postawę i poglądy Sokratesa dotyczące istoty człowieka i celu działania. Dowodzi troski filozofa o dobro człowieka w kontekście dobra duszy. Definiuje pojęcia: cnota (<i>arete</i>), <i>daimonion</i>. Omawia intelektualizm etyczny. Formułuje argumenty przemawiające za słusnością tego stanowiska i przeciwko niemu. Zna i rozumie pojęcie	wykład z prezentacją piramida wniosków wywiad	formularz piramidy wniosków dostosowany do omawianych treści	

		niemu, definiowanie pojęć moralnych	i koncepcjami etycznymi	uwewnętrznienia szczęścia. Wskazuje istotę i elementy metody elenktycznej. Interpretuje metaforę zawartą w pojęciu: metoda majeutyczna. Omawia pojęcie moralizmu. Ocenia wartość postawy i poglądów Sokratesa, również w odniesieniu do współczesnej rzeczywistości. Analizuje własne przekonania moralne i konfrontuje je z prezentowanymi stanowiskami. Wykorzystuje poznane pojęcia i koncepcje w prezentowaniu i uzasadnianiu poglądów. Doskonali umiejętności słuchania oraz prezentowania poglądów, stawiania tez i ich uzasadniania. Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.			
38. Analiza fragmentu dzieła Platona „Obrona Sokratesa”	1	Argumenty za postawą Sokratesa i przeciwko niej, dzielność według Sokratesa, intelektualizm etyczny i moralizm,	Kształtowanie umiejętności rozpoznawania wartości moralnych oraz	Uczeń: Analizuje tekst „Obrona Sokratesa”. Wskazuje tezę i argumenty. Omawia postawę filozofa, podaje argumenty za jej	rozmowa kierowana „I ja tam byłem”	podręcznik ewentualnie kartki z dodatkowym	W zależności od tempa pracy i możliwości grupy można wykorzystać dodatkowo inne

		samotność jako cecha ludzi wybitnych	odróżnianie dobra i zła Rozwijanie wrażliwości moralnej Kształtowanie umiejętności dokonywania etycznej analizy i oceny działań i decyzji własnych oraz innych osób w świetle wartości moralnych i tworzenia hierarchii wartości	przyjęciem i przeciwko niej. Wyjaśnia pojęcia: moralizm i dzielność. Poddaje analizie intelektualizm etyczny. Wykorzystuje wiadomości omawiane na poprzedniej lekcji. Wyszukuje istotne treści w tekście. Interpretuje poznane zagadnienia w kontekście współczesnej rzeczywistości. Doskonali umiejętności słuchania oraz prezentowania poglądów, stawiania tez i ich uzasadniania. Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.	drama praca z tekstem	tekstem do analizy	fragmenty dzieł Platona, istotnych z punktu widzenia zagadnień omawianych na lekcji.
39. „Platon, czyli dlaczego” (W. Szymborska)	3	Platon – życie i dzieło; monizm i dualizm ontologiczny, koncepcja idei i koncepcja duszy; cnoty: mądrość, odwaga, umiarkowanie i sprawiedliwość; znaczenie Dobra, Piękna i Prawdy; miłość według Platona; metafizyczne uzasadnienie powinności	Kształtowanie umiejętności rozpoznawania wartości moralnych oraz odróżniania dobra od zła Rozwijanie wrażliwości moralnej	Uczeń: Omawia życie i dzieło Platona. Wyjaśnia pojęcia: monizm oraz dualizm ontologiczny (w opisie bytu i człowieka). Wskazuje nowatorskie ujęcie opisu świata dokonane przez Platona. Omawia koncepcję idei i koncepcję duszy. Wskazuje cechy idei. Podaje przykłady idei	wykład z prezentacją piramida wniosków wywiad praca z tekstem	podręcznik formularz piramidy wniosków dostosowany do omawianych treści fragmenty tekstów	

		moralnej; metafora jaskini jako opis kondycji człowieka; idealizm jako przyrównywanie rzeczywistości do idei; analiza fragmentów „Państwa” (metafora jaskini) i „Uczty” (opowieść Diotymy o miłości)	Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami i koncepcjami etycznymi	matematycznych i moralnych. Wskazuje przykłady postrzegania świata poprzez idee w życiu codziennym. Wyszczególnia i interpretuje cnoty: mądrość, odwagę, umiarkowanie i sprawiedliwość. Wykorzystuje sformułowania cnót platońskich w odniesieniu do współczesnej rzeczywistości. Interpretuje mit jaskini. Objaśnia koncepcję miłości pojmowanej jako przyciąganie człowieka przez to, co wyższe (idealne). Interpretuje fragmenty „Państwa” i „Uczty” w kontekście omawianych zagadnień. Wykorzystuje poznane pojęcia i koncepcje w prezentowaniu i uzasadnianiu poglądów.		dotyczących Platona arkusz papieru flamastry	
40. Arystoteles	4	Życie i dzieło Arystotelesa, trzy poziomy duszy: roślinna, zwierzęca i rozumna, cnoty etyczne i dianoetyczne, <i>eudajmonia</i> (szczęście), <i>phronesis</i> (rozsądek),	Kształtowanie umiejętności rozpoznawania wartości moralnych oraz odróżniania dobra i zła	Uczeń: Omawia życie i dzieło Arystotelesa. Wyjaśnia pojęcie duszy. Wyróżnia trzy poziomy duszy i wyjaśnia ich związek z etyką. Omawia cnoty etyczne i	wykład z prezentacją piramida wniosków wywiad	formularz piramidy wniosków dostosowany do omawianych treści	

		trzy drogi dochodzenia do szczęścia, zasada złotego środka, sprawiedliwość rozdzielcza i równoważąca, wychowanie człowieka dla cnoty, godzenie moralnego dobra i osobistego powodzenia, współczesne trudności ze stosowaniem zasady eudajmonii	Rozwijanie wrażliwości moralnej Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami i koncepcjami etycznymi	dianoetyczne oraz pojęcia: <i>eudajmonia</i> (szczęście), <i>phronesis</i> (rozsądek). Wskazuje wartość dobra moralnego w osiągnięciu szczęścia. Objaśnia trzy drogi dochodzenia do szczęścia. Tłumaczy zasadę złotego środka. Wskazuje argumenty przemawiające za przyjęciem zasady złotego środka oraz przeciwko jej realizacji. Rozważa pojęcie sprawiedliwość (sprawiedliwość rozdzielcza i równoważąca). Wyjaśnia pojęcie hierarchizacji dobra. Posługuje się pojęciem dobra najwyższego i interpretuje jego związek z istotą człowieka. Analizuje arystotelesowską koncepcję szczęścia, odnosząc ją do własnych doświadczeń i obserwacji rzeczywistości. Wykorzystuje poznane pojęcia i koncepcje w prezentowaniu i uzasadnianiu stanowisk i poglądów. Doskonali umiejętności słuchania oraz prezentowania		fragmenty tekstów dotyczących Arystotelesa	
--	--	---	--	---	--	---	--

				poglądów, stawiania tez i ich uzasadniania. Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.			
41. Powtórzenie wiadomości	1		Powtórzenie wiedzy i umiejętności				
9. W poszukiwaniu szczęścia							
42. W poszukiwaniu najwyższego dobra – cynicy	1	Postaci Antystenesa i Diogenesa z Synopy, struktura potrzeb jako źródeł cierpienia, szczęście jako niepotrzebowanie niczego, wolność od moralności i religii, współczesna interpretacja cynizmu, indyferentyzm moralny, aktualność cynickich rozpoznań w czasach uzależnienia jednostki od uznania otoczenia i konsumpcji	Rozwijanie wrażliwości moralnej oraz umiejętności lepszego poznania siebie Rozwijanie umiejętności rozpoznawania wartości moralnych oraz odróżniania dobra od zła Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami i stanowiskami etycznymi	Uczeń: Omawia stanowisko prezentowane przez Antystenesa i Diogenesa z Synopy jako czołowych przedstawicieli cynizmu. Definiuje i interpretuje cynizm, wyjaśnia to stanowisko w kontekście wartości (m.in. obojętność na wartości wysokie). Omawia poglądy oparte na cynizmie. Interpretuje styl życia kloszarda w odniesieniu do idei cynizmu. Wyjaśnia indyferentyzm moralny i podaje jego przykłady. Wyszukuje i omawia przykłady postaw wynikających z uzależnienia człowieka od otoczenia.	rozmowa kierowana metoda garnituru praca z tekstem	podręcznik fragmenty tekstów o Antystenesie i Diogenesie z Synopy plansza do metody garnituru kartki samoprzylepne w trzech kolorach flamastry	

				Rozważa współczesne rozumienie pojęcia cynizm, wskazuje negatywne konsekwencje wynikające z przejęcia lub akceptacji postawy opartej na cynizmie (pojmowanym w dzisiejszym znaczeniu). Wykorzystuje poznane pojęcia i koncepcje w prezentowaniu i uzasadnianiu stanowisk i poglądów. Analizuje własne przekonania moralne i konfrontuje je z prezentowanymi stanowiskami. Doskonali umiejętności słuchania oraz prezentowania poglądów, stawiania tez i ich uzasadniania.			
43. W poszukiwaniu najwyższego dobra – cyrenaicy	1	Postać Arystypa z Cyreny, sensualizm, hedonizm, przyjemność zmysłowa, maksymalna, natychmiastowa jako wartość najwyższa, współczesne przykłady hedonizmu, wynaturzenie zachowań jako konsekwencja	Rozwijanie wrażliwości moralnej oraz umiejętności lepszego poznania siebie Rozwijanie umiejętności rozpoznawania wartości	Uczeń: Charakteryzuje postać Arystypa z Cyreny jako twórcy hedonizmu. Rozważa sensualizm hedonizmu w kontekście etyki Arystypa. Wskazuje i hierarchizuje przyjemności, omawia najwyższą wartość uznawaną przez	rozmowa kierowana metoda garnituru praca z tekstem	podręcznik fragmenty tekstów na temat Arystypa z Cyreny plansza do metody garnituru	

		postawy hedonistycznej, wpływ reklam konsumpcyjnych na potencjalnych odbiorców	moralnych oraz odróżniania dobra od zła Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami i stanowiskami etycznymi	hedonistów (przyjemności zmysłowe). Wskazuje związek przyjemności zmysłowej z zaspokojeniem potrzeb organizmu. Wyjaśnia sprzeczności wewnętrzne w doktrynie hedonistycznej. Przytacza współczesne przykłady hedonizmu i ocenia negatywne konsekwencje przyjęcia postawy hedonistycznej. Dostrzega manipulację stosowaną w reklamie. Wykorzystuje poznane pojęcia i koncepcje w prezentowaniu i uzasadnianiu stanowisk i poglądów. Analizuje własne przekonania moralne i konfrontuje je z prezentowanymi stanowiskami. Interpretuje hasła i spoty reklamowe. Doskonali umiejętności słuchania oraz prezentowania poglądów, stawiania tez i ich uzasadniania.			
--	--	---	---	--	--	--	--

44. W poszukiwaniu najwyższego dobra – „Ogród Epikura” (J. Iwaszkiewicz)	2	Życie i poglądy Epikura, materializm, brak bólu i przyjemność jako źródło szczęścia, ataraksja (spokój duszy) jako wartość najwyższa, zbędne cierpienia wynikające z błędnego myślenia, czwórmian leczniczy Epikura jako rozumna metoda radzenia sobie ze zbyt wielkimi lękami, przyjemność jako wartość podstawowa i najwyższa, droga do szczęścia poprzez realizację zasady umiaru, wartość przyjemności naturalnych płynących z zaspokojenia potrzeb za pomocą prostych sposobów	Rozwijanie wrażliwości moralnej, umiejętności lepszego poznania siebie Rozwijanie umiejętności rozpoznawania wartości moralnych oraz odróżniania dobra od zła Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami i stanowiskami etycznymi	Uczeń: Charakteryzuje postać Epikura. Omawia koncepcję szczęścia jako braku cierpienia. Wyjaśnia problem błędnego myślenia jako źródła zbędnego cierpienia. Omawia czwórmian leczniczy jako sposób zapobiegający odczuwaniu zbędnego cierpienia. Wskazuje i omawia przykłady dowodzące słuszności stosowania zasady umiaru. Interpretuje wartość przyjemności naturalnych. Rozważa tezę, że rozum pomaga w osiągnięciu szczęścia. Wykorzystuje poznane pojęcia i koncepcje w prezentowaniu i uzasadnianiu stanowisk i poglądów. Analizuje własne przekonania moralne i konfrontuje je z prezentowanymi stanowiskami. Doskonali umiejętności słuchania oraz prezentowania poglądów, stawiania tez i ich uzasadniania.	rozmowa kierowana metoda garnituru	podręcznik fragmenty tekstów dotyczących epikureizmu plansze do metody garnituru	
--	---	--	--	--	--	---	--

45. W poszukiwaniu najwyższego dobra – analiza fragmentu dzieła Epikura „List do Menoikeusa”	1	Znaczenie przyjemności dla poczucia szczęścia (w tym szczególnie przyjemności prostych); uzasadnienie umiarkowania, znaczenie mądrości dla zrównoważenia przyjemności i cnót moralnych	Kształtowanie umiejętności dokonywania etycznej analizy i oceny działań i decyzji własnych oraz innych osób w świetle wartości moralnych i tworzenia hierarchii wartości Kształtowanie umiejętności rozpoznawania wartości moralnych oraz odróżniania dobra od zła Podjęcie się samokontroli i pracy nad sobą Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami i stanowiskami etycznymi	Uczeń: Analizuje tekst. Wskazuje tezę i argumenty. Wyszukuje istotne treści w tekście. Przytacza i omawia współczesne przykłady ilustrujące poglądy wyrażone w tekście. Formułuje argumenty przemawiające za realizacją (współcześnie) postawy opartej na założeniach przedstawionych w tekście i przeciwko niej. Wykorzystuje poznane pojęcia i koncepcje w prezentowaniu i uzasadnianiu stanowisk i poglądów. Analizuje własne przekonania moralne i konfrontuje je z prezentowanymi stanowiskami. Doskonali umiejętności słuchania oraz prezentowania poglądów, stawiania tez i ich uzasadniania. Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.	rozmowa kierowana interaktywne czytanie	podręcznik schemat interaktywnego czytania	
---	----------	---	---	--	---	--	--

46. W poszukiwaniu najwyższego dobra – stoicyzm	2	Postaci: Zenona z Kition, Seneki, Marka Aureliusza; sens wydarzenia i sens świata oraz jego rozumność; cnota jako realizacja rozumnej natury człowieka; podział dóbr na pozytywne i negatywne oraz obojętne: godne wyboru i godne odrzucenia; cnota stoicka, cztery rodzaje afektów – bezrozumnych poruszeń duszy; wady i zalety stoickiego spokoju	Rozwijanie wrażliwości moralnej; kształtowanie umiejętności lepszego poznawania siebie Kształtowanie umiejętności dokonywania etycznej analizy i oceny działań i decyzji własnych oraz innych osób w świetle wartości moralnych i tworzenia hierarchii wartości Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami i stanowiskami etycznymi	Uczeń: Charakteryzuje filozofów stoickich: Zenona z Kition, Senekę i Marka Aureliusza. Przedstawia stoicką wizję świata. Wyjaśnia panteizm w kontekście stoicyzmu. Wyjaśnia pojęcie rozumienia. Interpretuje sformułowanie „rozum jako istota ludzkiej natury”. Uzasadnia ideę stoickiej cnoty jako wolności wewnętrznej. Interpretuje stoickie ujęcie uczuć jako źródła cierpienia i przyczyn złych czynów. Definiuje pojęcia ataraksja i apatia. Przedstawia i interpretuje postawę stoickiego spokoju (wskazuje jej zalety i wady). Rozważa zagadnienie ludzkiej potrzeby poszukiwania ładu i sensu w otaczającej rzeczywistości. Charakteryzuje postawę fatalistyczną i określa jej przyczyny. Omawia konsekwencje przyjęcia takiej postawy. Wykorzystuje poznane pojęcia i koncepcje w prezentowaniu	wykład z prezentacją analiza SWOT	podręcznik arkusze papieru karty pracy flamastry	
---	---	--	--	--	---	--	--

				i uzasadnianiu stanowisk i poglądów. Analizuje własne przekonania moralne i konfrontuje je z prezentowanymi stanowiskami. Doskonali umiejętności słuchania oraz prezentowania poglądów, stawiania tez i ich uzasadniania. Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.			
47. W poszukiwaniu najwyższego dobra – sceptycyzm	2	Życie i poglądy Pyrrona; niepoznawalność rzeczywistości i niemożność ustalenia obowiązujących norm; możliwość poznania człowieka i jej ograniczenia; potrzeba afazji (niewyrokovania o niczym) – zdystansowania do rzeczywistości; przyczyny zwątpienia; tropy sceptyczne	Rozwijanie wrażliwości moralnej; kształtowanie umiejętności lepszego poznawania siebie Kształtowanie umiejętności dokonywania etycznej analizy i oceny działań i decyzji własnych oraz innych osób w świetle wartości moralnych	Uczeń: Przedstawia najistotniejsze założenia sceptycyzmu. Omawia istotę sceptycyzmu (lęk przed niepewnością poznawczą). Analizuje tropy sceptyczne. Wyjaśnia różnice znaczenia słów: ostrożność, nieufność, ufność, naiwność oraz pojęć: krytycyzm i agnostycyzm. Wskazuje przykłady i omawia konsekwencje różnych form sceptycyzmu (w sferze uczuć, komunikacji, moralności).	mapa myśli metoda bliźniaki – zasada analogii	podręcznik schemat zasady analogii fragmenty tekstów dotyczących sceptycyzmu	

			i tworzenia hierarchii wartości Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami i stanowiskami etycznymi	Rozważa potoczne użycie określić: dobry człowiek, zły człowiek. Wykorzystuje poznane pojęcia i koncepcje w prezentowaniu i uzasadnianiu stanowisk i poglądów. Analizuje własne przekonania moralne i konfrontuje je z prezentowanymi stanowiskami. Doskonali umiejętności słuchania oraz prezentowania poglądów, stawiania tez i ich uzasadniania. Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.			
48. Powtórzenie wiadomości	1		Powtórzenie wiedzy i umiejętności				
10. Od Augustyna do Levinasa, czyli półtora tysiąca lat refleksji etycznej							
49. Święty Augustyn	2	Życie i dzieło św. Augustyna; elementy platonizmu w augustiańskiej filozofii, iluminacja, koncepcja	Rozwijanie wrażliwości moralnej Kształtowanie umiejętności	Uczeń: Omawia życie i dzieło św. Augustyna.	wykład z prezentacją tablica pytań	wybrane fragmenty „Wyznań” świętego Augustyna”	

		człowieka: grzeszność, pierwszeństwo zbawienia jako celu życia doczesnego, konieczność Bożej łaski jako umożliwiającej poznanie prawdy; zło jako brak dobra; podporządkowanie moralności zbawieniu jako wartości najwyższej; miłość Boga jako naczelna zasada woli prowadząca do dobra; miłosierdzie jako najwyższa forma miłości, zjawisko nawrócenia moralnego, rola skruchy w pracy nad sobą	dokonywania etycznej analizy i oceny działań i decyzji własnych oraz innych osób w świetle wartości moralnych i tworzenia hierarchii wartości Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami i stanowiskami etycznymi	Wyjaśnia zasady: miłości Boga, drugiego człowieka i siebie samego. Interpretuje teodyceę, uzasadnia zło brakiem bytu (dobra). (Odwołuje się do przykładów). Wskazuje życie wieczne jako wartość najwyższą. Omawia wewnętrzną walkę w człowieku, rozważa etyczne aspekty grzeszności. Wskazuje i omawia przykłady miłosierdzia i skruchy moralnej. Doskonali umiejętności słuchania oraz prezentowania i obrony własnych poglądów, stawiania tez i ich uzasadniania. Wykorzystuje poznane pojęcia i koncepcje w prezentowaniu i uzasadnianiu stanowisk i poglądów. Analizuje własne przekonania moralne i konfrontuje je z prezentowanymi stanowiskami. Doskonali umiejętności słuchania oraz prezentowania	praca z tekstem	formularz do metody tablica pytań fragmenty tekstów dotyczących św. Augustyna	
--	--	--	---	--	-----------------	---	--

				poglądów, stawiania tez i ich uzasadniania. Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.			
50. Święty Tomasz	3	Życie i dzieło św. Tomasza; konieczność aktywności rozumu wyznaczającego właściwe cele, teocentryzm metafizyki i etyki św. Tomasza, cnoty jako sprawności do wyćwiczenia, cnoty kardynalne: roztropność, męstwo, umiarkowanie i sprawiedliwość; prawo naturalne; sumienie przeduczynkowe i pouczynkowe	Rozwijanie wrażliwości moralnej Kształtowanie umiejętności dokonywania etycznej analizy i oceny działań i decyzji własnych oraz innych osób w świetle wartości moralnych i tworzenia hierarchii wartości Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami i stanowiskami etycznymi	Uczeń: Charakteryzuje życie i dzieło św. Tomasza. Wyjaśnia pojęcie teocentryzmu metafizyki św. Tomasza. Omawia hierarchiczną budowę etyki, znaczenie woli i rozumu w rozwoju moralnym, koncepcję sumienia przeduczynkowego i pouczynkowego. Rozróżnia prawo naturalne i prawo stanowione. Wyjaśnia cnoty kardynalne: wstrzemięźliwość, roztropność, sprawiedliwość i męstwo; określa ich cechy i funkcję. Doskonali umiejętności słuchania oraz prezentowania i obrony własnych poglądów, stawiania tez i ich uzasadniania. Wykorzystuje poznane pojęcia i koncepcje w prezentowaniu	wykład z prezentacją tablica pytań praca z tekstem	podręcznik arkusz papieru z narysowanym schematem do metody tablica pytań kartki samoprzylepne w dwóch kolorach wybrane fragmenty tekstów prezentujących życie i dzieło św. Tomasza z Akwinu	

				i uzasadnianiu stanowisk i poglądów. Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.			
51. „Resentyment a moralność” – analiza fragmentu tekstu M. Schelera	1	Przeciwstawienie starożytnej (klasycznej) i chrześcijańskiej koncepcji miłości; uzasadnienie miłości bliźniego poprzez wskazanie jego godności, przeszkody utrudniające realizację zasady miłości bliźniego	Kształtowanie umiejętności dokonywania etycznej analizy i oceny działań i decyzji własnych oraz innych osób w świetle wartości moralnych Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami i koncepcjami etycznymi	Uczeń: Omawia chrześcijańską koncepcję miłości, zestawiając ją z koncepcją starożytną. Wyjaśnia pojęcie godności osoby w odniesieniu do miłości. Omawia różne aspekty miłości bliźniego, wykazując jej pozytywne działanie na podmiot. Wyjaśnia problemy wynikające z wcielania zasady miłości bliźniego. Analizuje tekst. Wyszukuje istotne treści. Wykorzystuje poznane pojęcia i koncepcje w prezentowaniu i uzasadnianiu stanowisk i poglądów. Doskonali umiejętności słuchania oraz prezentowania poglądów, stawiania tez i ich uzasadniania.	rozmowa kierowana praca z tekstem	podręcznik	

				Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.			
52. Baruch Spinoza	1	Postać Spinozy, panteizm, racjonalizm w traktowaniu siebie	Zrozumienie racjonalności świata i człowieka, postulat rozumnego samodoskonalenia	Uczeń: Charakteryzuje panteizm, odróżnia cechy pożyteczne i szkodliwe dla rozwoju człowieka. Prezentuje racjonalne podejście do samopoznania i docenia jego wartość.	wykład z prezentacją mapa myśli	podręcznik	
53. Fryderyk Nietzsche	2	Postać i dzieło F. Nietzschego, dionizyjski i apolliński nurt w kulturze, relatywizm, witalizm i amoralizm Nietzschego, moralność panów i niewolników, przewartościowanie wszystkich wartości, krytyka kultury europejskiej i moralności chrześcijańskiej, koncepcja resentymetu oraz jej konsekwencje; znaczenie myśli Nietzschego dla kultury współczesnej	Kształtowanie umiejętności dokonywania etycznej analizy i oceny działań i decyzji własnych oraz innych osób w świetle wartości moralnych i tworzenia hierarchii wartości Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami i koncepcjami etycznymi	Uczeń: Omawia główne tezy filozofii F. Nietzschego. Wyjaśnia pojęcia: amoralizm, relatywizm, witalizm, nihilizm, resentyment. Interpretuje dionizyjski i arkadyjski nurt w kulturze oraz problem niesamodzielności intelektualnej współczesnego człowieka. Omawia etapy przemian ducha i koncepcję nadczłowieka. Wyjaśnia krytykę moralności chrześcijańskiej. W rozważaniach wykorzystuje poznane pojęcia (m.in. amoralizm, relatywizm, witalizm, nihilizm, resentyment).	wykład z prezentacją mapa myśli rozmowa kierowana nagłówki z pierwszej strony prezentacja	fragmenty „Historii filozofii” F. Coplestona lub „Encyklopedii filozoficznej” pod red. T. Hondericha arkusze papieru klej flamastry	

				Analizuje tekst. Wyszukuje istotne treści. Doskonali umiejętności słuchania oraz prezentowania poglądów, stawiania tez i ich uzasadniania. Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.			
54. Egzystencjalizm	4	Sylwetki J.P. Sartre’a i A. Camusa; XX-wieczne kulturowe uwarunkowania egzystencjalizmu; istota egzystencjalizmu ateistycznego; problem uzasadnienia etyki wobec odrzucenia pojęcia Boga jako prawodawcy; nihilizm Sartre’a; szczególna wartość człowieka jako bytu, w którym „egzystencja poprzedza esencję”, istnienie „w sobie” i „dla siebie”; samotność i odpowiedzialność człowieka; analiza doświadczenia absurdu świata; postawa	Rozwijanie wrażliwości moralnej Kształtowanie umiejętności dokonywania etycznej analizy i oceny działań i decyzji własnych oraz innych osób w świetle wartości moralnych Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami i koncepcjami etycznymi	Uczeń: Charakteryzuje życie i dzieło J.P. Sartre’a i A. Camusa. Wyjaśnia istotę i znaczenie przewrotu egzystencjalistycznego w pojmowaniu człowieka. Omawia ateizm Sartre’a w kontekście jego etyki. Wyjaśnia twierdzenie Sartre’a: „egzystencja poprzedza esencję”. Dostrzega i interpretuje ideę samotności człowieka. Przedstawia argumenty przemawiające za tezą Sartre’a o samotności człowieka i przeciw niej. Wyjaśnia ideę absurdu według A. Camusa. Interpretuje mit Syzyfa według Camusa. Omawia	wykład z prezentacją rozmowa kierowana tablica pytań drama praca z tekstem	podręcznik A. Camus „Mit Syzyfa” arkusz papieru z narysowanym schematem do metody tablica pytań kartki samo-przylepne w dwóch kolorach wybrane fragmenty tekstów prezentujących poglądy J.P. Sartre’a	

		jednostki wobec absurdu rzeczywistości, analiza sformułowania Sartre’a, że „piekło to inni”; mit Syzyfa według A. Camusa		pojęcie nihilizmu i jego konsekwencje. Wykorzystuje poznane pojęcia i koncepcje w prezentowaniu i uzasadnianiu stanowisk i poglądów. Doskonali umiejętności słuchania oraz prezentowania poglądów, stawiania tez i ich uzasadniania. Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.			
55. Emmanuel Levinas i twarz Innego	3	Postać E. Levinasa, metafora twarzy, odpowiedzialność etyczna za drugiego człowieka	Zrozumienie ograniczenia człowieka przez jego cielesność i skończoność Zrozumienie metafory twarzy i jej znaczenia dla osobistej etyki	Uczeń: Przedstawia postać E. Levinasa. Pokazuje przykłady tego, jak postrzeganie twarzy innego hamuje czynienia zła. Doskonali umiejętności słuchania oraz prezentowania poglądów, stawiania tez i ich uzasadniania. Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.	wykład studium przypadku	cytaty z dzieł E. Levinasa przykłady zaczerpnięte z lektur szkolnych oraz z sieci	

56. Powtórzenie wiadomości	1		Powtórzenie wiedzy i umiejętności				
11. Ocena moralna czynu. Od deontologii do utilitaryzmu							
57. Ocena moralna czynu – etyki deontologiczne	1	Elementy czynu moralnego: podmiot, intencja, czynność, konsekwencje i okoliczności; rozróżnienie etyki deontologicznej i konsekwencjalistycznej, istota nakazów bezwzględnych, czyli rygorów deontologicznych, różnice między: powodowaniem, zaniechaniem, umożliwianiem i przyczynieniem się; problemy związane z bezwarunkowym przestrzeganiem danego rygoru	Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami i koncepcjami etycznymi	Uczeń: Dokonuje analizy wybranego czynu, wskazując elementy, jakie podlegają rozważeniu przy ocenie jego wartości moralnej. Wyjaśnia pojęcia: etyka deontologiczna i etyka teleologiczna. Omawia cechy etyki deontologicznej i konsekwencjalistycznej. Objaśnia istotę norm deontologicznych i je rozpoznaje. Analizuje zaniechanie od umożliwienia zła i przyczynienie się do zła. Omawia dylematy związane ze stosowaniem rygorów deontologicznych. Analizuje przykłady zaniechania, umożliwienia zła i przyczynienia się do zła. Interpretuje rolę i znaczenie etyki deontologicznej w kontekście życia codziennego.	metoda akwarium rozmowa kierowana	podręcznik	

				Wykorzystuje poznane pojęcia i koncepcje w prezentowaniu i uzasadnianiu stanowisk i poglądów. Doskonali umiejętności słuchania oraz prezentowania poglądów, stawiania tez i ich uzasadniania. Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.			
58. Ocena moralna czynu – Immanuel Kant	3	Życie i dzieło I. Kanta; motyw skłonności i motyw obowiązku moralnego; dobro moralne i rygoryzm moralny, formalizm etyczny, imperatyw hipotetyczny oraz imperatyw kategoryczny, znaczenia imperatywu kategorycznego; człowieczeństwo jako cel sam w sobie, dobra wola; konsekwencje etyki Kanta dla kultury	Rozwijanie wrażliwości moralnej oraz umiejętności lepszego poznania siebie i rozwijania własnej tożsamości Kształtowanie umiejętności dokonywania etycznej analizy i oceny działań i decyzji własnych oraz innych osób w świetle wartości moralnych Zaznajomienie z podstawowymi	Uczeń: Omawia życie i dzieło I. Kanta. Wyjaśnia pojęcie obowiązku moralnego. Analizuje sformułowania: działanie zgodnie z obowiązkiem i działanie w imię obowiązku. Omawia i interpretuje imperatyw kategoryczny. Rozważa konsekwencje niestosowania imperatywu praktycznego I. Kanta. Interpretuje przykłady z życia codziennego, wykorzystując pojęcia: skłonność i obowiązek. Wskazuje i omawia przykłady dylematów związanych ze	rozmowa kierowana metoda akwariów metaplan analiza SWOT	podręcznik fragmenty tekstów dotyczących I. Kanta arkusze papieru flamastry, długopisy formularz do analizy SWOT	W zależności od możliwości i zainteresowań grupy można wprowadzić analizę i interpretację wybranego fragmentu dzieła I. Kanta.

			pojęciami i koncepcjami etycznymi	stosowaniem rygoryzmu moralnego. Wykorzystuje poznane pojęcia i koncepcje w prezentowaniu i uzasadnianiu stanowisk i poglądów. Analizuje własne przekonania moralne, konfrontuje poglądy z prezentowanymi stanowiskami. Doskonali umiejętności słuchania oraz prezentowania poglądów, stawiania tez i ich uzasadniania. Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.			
59. Ocena moralna czynu – konsekwencjalizm	1	Konsekwencje czynu jako kryterium jego wartości moralnej, trudności w ocenie wartości konsekwencji czynu, zasada prawdopodobieństwa w ocenianiu konsekwencji, wymóg posiadania kompetencji w ocenie konsekwencji czynu i ograniczenia tego wymogu	Kształtowanie umiejętności dokonywania etycznej analizy i oceny działań i decyzji własnych oraz innych osób w świetle wartości moralnych Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami	Uczeń: Przedstawia założenia konsekwencjalizmu. Objasnia różnicowanie pojęcia dobra. Interpretuje kwestię usankcjonowania kar. Omawia zasadę prawdopodobieństwa w analizowaniu czynów ze względu na ich konsekwencje. Analizuje i interpretuje wymóg kompetencji w ocenie konsekwencji czynu. Wykorzystuje poznane pojęcia i koncepcje w prezen-	studium przypadku dyskusja rozmowa kierowana	podręcznik arkusze papieru flamastry	

			i koncepcjami etycznymi	towaniu i uzasadnianiu stanowisk i poglądów. Analizuje własne przekonania moralne, konfrontuje poglądy z prezentowanymi stanowiskami. Doskonali umiejętności słuchania oraz prezentowania poglądów, stawiania tez i ich uzasadniania. Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.			
60. Ocena moralna czynu – utilitaryzm Jeremy’ego Benthama i Johna Stuarta Milla	2	Poglądy J. Benthama i J.S. Milla, zasada użyteczności, rachunek przyjemnościowy Benthama (pojęcia: intensywność, trwanie, pewność, bliskość, płodność, czystość, zasięg); utilitaryzm, zróżnicowanie jakościowe przyjemności według Milla, dominacja utilitaryzmu w świecie współczesnym, dylematy moralne wynikające z przyjęcia utilitaryzmu	Kształtowanie umiejętności dokonywania etycznej analizy i oceny działań i decyzji własnych oraz innych osób w świetle wartości moralnych i tworzenia hierarchii wartości Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami i koncepcjami etycznymi	Uczeń: Omawia życie i poglądy J. Benthama i J.S. Milla. Wskazuje oświeceniowe źródła utilitaryzmu. Wyjaśnia rachunek przyjemnościowy J. Benthama. Omawia utilitaryzm hedonistyczny i utilitaryzm J.S. Milla. Dokonuje rozróżnienia przyjemności wyższych i niższych. Wyjaśnia termin: zasada użyteczności.	studium przypadku rozmowa kierowana mapa myśli nagłówki z pierwszej strony	podręcznik arkusze papieru flamastry	

				Wskazuje i omawia przykłady z życia codziennego, w których ujawnia się zasada utilitaryzmu. Omawia wpływ utilitaryzmu na współczesny świat. Prezentuje poglądy przemawiające za uznaniem utilitaryzmu oraz przeciw niemu. Wykorzystuje poznane pojęcia i koncepcje w prezentowaniu i uzasadnianiu stanowisk i poglądów. Analizuje własne przekonania moralne, konfrontuje poglądy z prezentowanymi stanowiskami. Doskonali umiejętności słuchania oraz prezentowania poglądów, stawiania tez i ich uzasadniania. Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.			
61. „Wprowadzenie do zasad moralności i prawodawstwa” –	1	Definicja interesu jednostki w kontekście zwiększania sumy jej przyjemności; zasada	Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami i koncepcjami etycznymi	Uczeń: Analizuje tekst. Wskazuje w nim tezę i argumenty. Wyszukuje istotne treści. Omawia zasadę użyteczności.	rozmowa kierowana praca z tekstem	podręcznik	

analiza fragmentu dzieła J. Benthama		użyteczności i jej społeczne konsekwencje		Wyjaśnia związek między interesem jednostki a interesem społeczeństwa. Podaje i omawia przykłady z życia codziennego do zilustrowania treści tekstu i oceny konsekwencji zasady użyteczności. Wykorzystuje poznane pojęcia i koncepcje w prezentowaniu i uzasadnianiu stanowisk i poglądów. Doskonali umiejętności słuchania oraz prezentowania poglądów, stawiania tez i ich uzasadniania.			
62. Renesans cnoty	2	Pojęcie cnoty; przyczyny mogące utrudniać wcielanie postawy cnoty	Rozwijanie cnoty jako dyspozycji do czynów moralnie pozytywnych	Uczeń: Omawia cnotę jako stałą dyspozycję do czynów moralnie pozytywnych. Podaje przykłady czynów cnotliwych i niezgodnych z cnotą. Omawia czynniki sprzyjające cnotie i ją utrudniających.	rozmowa kierowana analiza przykładów studium przypadku	podręcznik przykłady z poznanych lektur szkolnych oraz zapożyczone z sieci	

63. Powtórzenie wiadomości	1		Powtórzenie wiedzy i umiejętności				
12. Między jednostką a zbiorowością. Etyka a polityka							
64. Etyka a polityka – kodeks władcy według Niccolo Machiavellego	1	Poglądy N. Machiavellego, materialistyczna i pragmatyczna koncepcja władania ukazana w „Księżu”; zasada amoralnej skuteczności władcy („cel uświęca środki”)	Kształtowanie umiejętności dokonywania etycznej analizy i oceny działań i decyzji własnych oraz innych osób w świetle wartości moralnych i tworzenia hierarchii wartości Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami i stanowiskami etycznymi	Uczeń: Omawia stanowisko N. Machiavellego wyrażone w „Księżu”, wskazując kontekst biograficzny. Wyjaśnia sformułowanie „materialistyczny zwrot w myśleniu politycznym”. Wskazuje pragmatyzm koncepcji władcy w ujęciu Machiavellego. Omawia i interpretuje zasadę „cel uświęca środki”, wykazuje amoralizm postawy opisanej w „Księżu”. Wyjaśnia pojęcie makiawelizmu. Wykorzystuje poznane pojęcia i koncepcje w prezentowaniu i uzasadnianiu stanowisk i poglądów. Analizuje własne przekonania moralne, konfrontuje poglądy z prezentowanymi stanowiskami.	praca z tekstem rozmowa kierowana elementy <i>graffiti</i> sieć dyskusji	podręcznik fragmenty „Księcia” N. Machiavellego schemat do metody sieci dyskusji arkusze papieru flamastry	

				Doskonali umiejętności słuchania oraz prezentowania poglądów, stawiania tez i ich uzasadniania. Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.			
65. Czy cel uświęca środki?	1	Rozróżnienie celu i środka do celu; pragmatyzm działania; czyny nieetyczne jako środki do pozytywnego celu	Rozwijanie krytycznego stosunku do postawy pragmatycznej Kształtowanie wrażliwości moralnej	Uczeń: Wyjaśnia pojęcie pragmatyzmu. Argumentuje za tą zasadą i przeciw niej. Objaśnia powiedzenie „cel uświęca środki”. Podaje i omawia przykłady ilustrujące zasadę „cel uświęca środki” we współczesnym świecie. Analizuje problem, omawiając sytuację z praktycznego życia.	rozmowa kierowana dyskusja	przykłady z tekstów kultury i z sieci	
66. Odpowiedzialność w polityce	3	Polityka w aspekcie odpowiedzialności, istota polityki w demokracji, różne znaczenia pojęcia odpowiedzialność w polityce, wartość polityki w aspekcie odpowiedzialności moralnej, przykłady niemoralnych postaw	Rozwijanie wrażliwości moralnej Kształtowanie umiejętności rozpoznawania wartości moralnych oraz zdolności	Uczeń: Wyjaśnia pojęcie polityki. Wskazuje i omawia przykłady działań polityków wykazujące różne aspekty odpowiedzialności. Rozważa problem odpowiedzialności moralnej polityka, podając przykłady i je interpretując. Wskazuje i omawia standardy	graffiti rozmowa kierowana	arkusze papieru flamastry	Omawiając kwestię odpowiedzialności i obywatelskiej, można wykorzystać informacje i materiały dotyczące wybranych organizacji

		polityków, obowiązek obywatelski w demokracji	odróżniania dobra od zła Kształtowanie umiejętności dokonywania etycznej analizy i oceny działań i decyzji własnych oraz innych osób w świetle wartości moralnych i tworzenia hierarchii wartości	moralne, jakimi powinni się kierować politycy. Omawia obowiązki obywatela wobec państwa demokratycznego. Wykorzystuje poznane pojęcia i koncepcje w prezentowaniu i uzasadnianiu stanowisk i poglądów. Analizuje własne przekonania moralne, konfrontuje poglądy z prezentowanymi stanowiskami. Doskonali umiejętności słuchania oraz prezentowania poglądów, stawiania tez i ich uzasadniania. Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.			pozarządowych, np. Centrum Edukacji Obywatelskiej.
67. Powstanie państwa	3	Istota, rola, znaczenie państwa, poglądy T. Hobbesa (państwo a natura człowieka, wojna wszystkich przeciwko wszystkim, Lewiatan), J. Locke'a (stan pokoju, umowa społeczna) oraz J.-J. Rousseau (stan natury a kultura)	Kształtowanie umiejętności dokonywania etycznej analizy i oceny działań i decyzji własnych oraz innych osób w świetle wartości moralnych i tworzenia hierarchii wartości	Uczeń: Charakteryzuje stanowiska T. Hobbesa, J. Locke'a, J.-J. Rousseau, wskazując podobieństwa i różnice w kwestii genezy powstania państwa i jego roli w życiu jednostki. Wskazuje naturalizm koncepcji człowieka w ujęciu T. Hobbesa. Interpretuje tezę „człowiek	wykład z prezentacją rozmowa kierowana mapa pojęciowa	schemat do metody mapy pojęciowej arkusze papieru flamastry tekst wiersza E. Stachury „Człowiek człowiekowi...”	

		Spółeczeństwo klasowe według Marksa i wyzysk pracy; pojęcie rewolucji komunistycznej	Rozwijanie wrażliwości moralnej Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami i koncepcjami etycznymi	człowiekowi wilkiem”. Formułuje argumenty za słusznością tezy oraz przeciwko niej. Omawia idee wojny wszystkich przeciwko wszystkim oraz Lewiatana. Wyjaśnia zasadę umowy społecznej J. Locke’a. Omawia krytyczne stanowisko J.-J. Rousseau na temat wpływu kultury na społeczeństwo. Przedstawia teorię podziału klasowego społeczeństwa oraz koncepcję rewolucji komunistycznej. Interpretuje poznane zagadnienia w kontekście współczesnej rzeczywistości. Wykorzystuje poznane pojęcia i koncepcje w prezentowaniu i uzasadnianiu stanowisk i poglądów. Analizuje własne przekonania moralne, konfrontuje poglądy z prezentowanymi stanowiskami. Doskonali umiejętności słuchania oraz prezentowania poglądów, stawiania tez i ich uzasadniania.			
--	--	---	--	---	--	--	--

				Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.			
68. „Umawiamy się, że...” – analiza fragmentu tekstu T. Hobbesa „Lewiatan”	1	Stan naturalnej rywalizacji ludzi – przyczyny i sposoby przewyciężenia, teoria wojny wszystkich ze wszystkimi, konsekwencje stanu zagrożenia i strachu, uzasadnienie konieczności przyjęcia umowy	Kształtowanie umiejętności dokonywania etycznej analizy i oceny działań i decyzji własnych oraz innych osób w świetle wartości moralnych i tworzenia hierarchii wartości Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami i koncepcjami etycznymi	Uczeń: Analizuje tekst. Wskazuje tezę i argumenty. Omawia i interpretuje naturalistyczną koncepcję człowieka, przedstawia argumenty przemawiające za jej słusnością i przeciwko niej. Wyszukuje w tekście fragmenty budzące wątpliwości moralne i je wyjaśnia. Przedstawia własne stanowisko wobec koncepcji T. Hobbesa, stawiając tezę i podając argumenty. W uzasadnieniu posługuje się przykładami z życia codziennego. Wykorzystuje poznane pojęcia i koncepcje w prezentowaniu i uzasadnianiu stanowisk i poglądów. Analizuje własne przekonania moralne, konfrontuje poglądy z prezentowanymi stanowiskami. Doskonali umiejętności słuchania oraz prezentowania	przewodnik interaktywnego czytania	podręcznik formularz przewodnika interaktywnego czytania	

				poglądów, stawiania tez i ich uzasadniania. Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.			
69. Prawo a moralność	3	Związki między przepisami prawa i zasadami moralnymi; prawo naturalne a prawo stanowione; godność człowieka	Kształtowanie umiejętności analizowania związków między moralnością a prawem	Uczeń: Pokazuje genezę moralną wybranych przepisów kodeksowych. Analizuje różnice między prawem stanowionym a naturalnym, rozważa godność człowieka na praktycznych przykładach. Podaje przykłady sytuacji, w których prawo stanowione w rażący sposób jest niezgodne z prawem naturalnym.	wykład analiza fragmentów z kodeksów prawa	podręcznik, wybrane fragmenty Kodeksu cywilnego i Kodeksu karnego wypisy z historii współczesnej	
70. Rola prawdy i kłamstwa w życiu publicznym	4	Prawda i fałsz wypowiedzi, postprawda, znaczenie prawdy dla funkcjonowania przestrzeni publicznej, propaganda	Rozwijanie wrażliwości na wartość prawdy i szkodliwość kłamstwa w życiu osobistym i społecznym	Uczeń: Podaje różnicę między wypowiedzią prawdziwą a fałszywą. Charakteryzuje znaczenie prawdziwości wypowiedzi dla budowania zaufania społecznego. Podaje przykłady propagandy.	rozmowa kierowana analiza wypowiedzi funkcjonujących w przestrzeni publicznej dyskusja	podręcznik wypowiedzi prasowe i sieciowe	

71. Wolność słowa i ekspresji artystycznej	3	Wolność słowa i zasada krzywdy, mowa nienawiści, pojęcie swobody artystycznej	Zrozumienie zasady wolności słowa jako fundamentu demokracji Zrozumienie konsekwencji nadużywania wolności słowa	Uczeń: Rozumie zasadę wolności słowa i ogranicza negatywne konsekwencje jej stosowania. Stosuje się do zasady szanowania cudzych poglądów i wypowiedzi. Komentuje krytycznie wypowiedzi artystyczne pod kątem potencjalnego naruszania wartości wysokich.	rozmowa kierowana praca z tekstem	podręcznik wypowiedzi sieciowe wybrane dzieła sztuki (prezentacja wideo)	
72. Między liberalizmem a konserwatyzmem	3	Liberalizm, konserwatyzm – społeczne konsekwencje i obszary sporu; tradycja	Zrozumienie dwóch skrajnych postaw dotyczących stosunku do utrwalonych zwyczajów i stosunków społecznych Zrozumienie znaczenia tradycji dla poczucia bezpieczeństwa jednostki	Uczeń: Przedstawia liberalny i konserwatywny punkt widzenia na różne kwestie sporne. Podaje przykłady tradycji, które uznaje za pozytywne lub negatywne i argumentuje za swoją oceną.	rozmowa kierowana dyskusja analiza wypowiedzi publicznych	podręcznik przykłady z sieci	
73. Demokracja i jej ograniczenia	2	Sens demokracji, demokracja bezpośrednia i demokracja przedstawicielska; zalety demokracji według J.S.	Zrozumienie wartości demokracji i tego, co jest konieczne dla jej	Uczeń: Charakteryzuje zalety i wady demokracji.	rozmowa kierowana wykład	fragmenty wybranych tekstów J.S. Milla i K. Poppera	

		Milla i K. Poppera Czynniki szkodliwe dla demokracji	sprawnego funkcjonowania	Przedstawia, jakie cechy ludzkie i zachowania sprzyjają demokracji, a jakie jej szkodzą. Analizuje teksty o demokracji.	praca z tekstem		
74. Totalitaryzm i jego konsekwencje	3	Nazizm – przyczyny, cele, założenia; główne założenia komunizmu, komunizm radziecki; poglądy i działalność K. Marksa, F. Engelsa, W. Lenina, J. Stalina, A. Hitlera; konsekwencje ideologii totalitarnych – zbrodnie nazizmu i komunizmu (przyczyny i opis); problem zaniku podmiotowości moralnej w systemach totalitarnych, godność człowieka	Rozwijanie wrażliwości moralnej Kształtowanie umiejętności rozpoznawania wartości moralnych oraz zdolności odróżniania dobra od zła Kształtowanie umiejętności dokonywania etycznej analizy i oceny działań i decyzji własnych oraz innych osób w świetle wartości moralnych i tworzenia hierarchii wartości Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami	Uczeń: Omawia postaci: K. Marksa, F. Engelsa, W. Lenina, J. Stalina, A. Hitlera i konsekwencje ich działań w kontekście ideologii totalitarnych. Wyjaśnia przyczyny, określa cele i założenia oraz konsekwencje nazizmu. Omawia zasady i konsekwencje systemu opartego na ideologii marksistowskiej. Opisuje zbrodnie nazizmu i komunizmu. Interpretuje zjawisko zaniku podmiotowości w systemie totalitarnym. Wskazuje i rozważa przykłady (czerpane z doświadczeń rodzinnych, historii, literatury lub filmu), w których ujawnia się wielkość i upadek człowieka w niehumanitarnych warunkach.	rozmowa kierowana mapa pojęciowa nagłówki z pierwszej strony	fragmenty wybranych filmów lub tekstów poruszających tematykę omawianą na lekcji arkusze papieru i flamastry kartki w formacie A5 klej	

			i koncepcjami etycznymi	Wykorzystuje wiedzę z zakresu historii i literatury w prezentowaniu i uzasadnianiu stanowisk. Interpretuje poznane zagadnienia w kontekście współczesnej rzeczywistości. Doskonali umiejętności słuchania oraz prezentowania i obrony własnych poglądów, stawiania tez i ich uzasadniania.			
75. Moralny wymiar wojen i terroryzmu	3	Przyczyny wojen i terroryzmu; rodzaje zła związane z wojnami i terroryzmem	Wzbudzanie postawy rozumiejącej wobec konfliktów zbrojnych i terroryzmu Rozpoznawanie zła ontycznego i moralnego związanego z wojną i terroryzmem	Uczeń: Podaje przykłady konfliktów zbrojnych i ataków terrorystycznych. Analizuje przyczyny tychże oraz opisuje stany umysłu i przekonanie występujące u ich uczestników. Wypowiada i argumentuje poglądy na wojnę i ataki terrorystyczne.	wykład rozmowa kierowana dyskusja	teksty kultury wiadomości sieciowe	
76. Powtórzenie wiadomości	1		Powtórzenie wiedzy i umiejętności				

Dział III. CZŁOWIEK WSPÓŁCZESNY W ŚWIELE DOBRA I W CIENIU ZŁA

13. Etyczny wymiar codzienności							
77. „Siedzimy nigdzie, pijemy nic” (G. Ritzer) – jednostka w cywilizacji konsumpcyjnej	4	Podmiot moralny we współczesnym świecie, cywilizacja konsumpcyjna, różne formy i przyczyny zniewolenia (ograniczenie wolności, presja zewnętrzna, uzależnienie; niedostateczny poziom wiedzy i samoświadomości); wolność (negatywna, pozytywna; zewnętrzna i wewnętrzna), wolność a nieposłuszeństwo (swawola), etyka ekologiczna, postmodernizm – istota i konsekwencje; autonomia i heteronomia moralna; różne formy wolności (wolność woli)	Rozwijanie wrażliwości moralnej Kształtowanie umiejętności dokonywania etycznej analizy i oceny działań i decyzji własnych oraz innych osób w świetle wartości moralnych i tworzenia hierarchii wartości Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami i koncepcjami etycznymi	Uczeń: Definiuje pojęcie cywilizacji konsumpcyjnej. Określa jej cechy, wskazując odpowiednie przykłady. Odwołując się do poznanej na wcześniejszych lekcjach definicji podmiotu moralnego, rozważa jego znaczenie w obszarze cywilizacji konsumpcyjnej. Określa istotę problemu zniewolenia. Rozróżnia wolność negatywną i pozytywną, zewnętrzną i wewnętrzną. Podaje przykłady sytuacji, w których ujawniają się różne rodzaje wolności, omawia je, dowodząc trafności przykładów. Dokonuje rozróżnienia wolności od nieposłuszeństwa (swawoli). Wyjaśnia pojęcie postmodernizmu. Odwołuje się do treści omawianych na zajęciach, których przedmiotem była analiza utworu J. Kaczmarek. Wskazuje przykłady realizacji postawy postmodernistycznej, określa jej konsekwencje. Wyjaśnia pojęcie etyki ekologicznej	definiowanie pojęć elementy <i>graffiti</i> rozmowa kierowana	arkusze papieru flamastry fragment tekstu E. Fromma	Cykl trzech zajęć poświęconych problematyce cywilizacji konsumpcyjnej można zamknąć kolejną, czwartą lekcją, podczas której uczniowie będą analizowali fragmenty wybranych tekstów, np. E. Fromma „Ucieczka od wolności” (fragmenty rozdziału „Wolność i spontaniczność”) lub wypowiedzi G. Ritzera na temat cywilizacji konsumpcyjnej (wywiad J. Żakowskiego z G. Ritzerem w „Polityce”).

				w kontekście omawianych zagadnień. Znajduje uzasadnienie powstania i rozwoju etyki ekologicznej. Wyjaśnia pojęcia autonomii i heteronomii moralnej. Formułuje argumenty wykorzystywane w dyskusji na temat wolności (woli). Wykorzystuje poznane pojęcia i koncepcje w prezentowaniu i uzasadnianiu stanowisk i poglądów. Analizuje własne przekonania moralne, konfrontuje poglądy z prezentowanymi stanowiskami. Doskonali umiejętności słuchania oraz prezentowania poglądów, stawiania tez i ich uzasadniania. Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.			
78. Złożony problem tolerancji	3	Rodzaje i przyczyny nietolerancji, nietolerancja uzasadniona i niesłuszna, skrajny moralizm, istota tolerancji (prymat	Rozwijanie wrażliwości moralnej oraz umiejętności lepszego poznawania siebie	Uczeń: Podaje i omawia przykłady nietolerancji obyczajowej i religijnej. Wskazuje przyczyny i strukturę nietolerancji. Wyjaśnia pojęcia: ksenofobia, homofobia,	burza mózgów rozmowa kierowana metoda problemowa	podręcznik taśma klejąca kartki ze schematem ćwiczenia do	

		godności, wolności), tolerancja negatywna i pozytywna, ksenofobia, homofobia, rasizm, tolerancja a pobłażanie, tolerancja a rozwój jednostki i społeczeństwa; definicja globalizacji, dylematy dotyczące tolerancji w świecie globalizacji (między ksenofobią a amoralizmem, tolerancja w kontekście odmiennych norm kulturowych), warunki sprzyjające upowszechnianiu tolerancji	Kształtowanie umiejętności dokonywania trafnej oceny moralnej działań podejmowanych w życiu osobistym, w grupie, szkole, społeczności lokalnej Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami etycznymi	rasizm i stosuje je w kontekście omawianych zagadnień. Definiuje pojęcie tolerancji. Dokonuje rozróżnienia tolerancji pozytywnej i negatywnej. Wskazuje rolę i znaczenie pojęć: wolność i godność w interpretacji tolerancji. Podaje argumenty przemawiające za tezą o tolerancji jako istotnym elemencie współżycia społecznego. Interpretuje wartość prawnego uznania tolerancji jako potwierdzenia jej znaczenia i roli. Definiuje pojęcie globalizacji. Podaje i omawia przykłady, w których ujawniają się problemy dotyczące tolerancji we współczesnym, zglobalizowanym świecie. Analizuje własne przekonania moralne, konfrontuje poglądy z prezentowanymi stanowiskami. Doskonali umiejętności słuchania oraz prezentowania		metody labirynty słów słownik języka polskiego	
--	--	--	---	--	--	--	--

				poglądów, stawiania tez i ich uzasadniania. Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.			
79. Odcienie miłości	6	Sposoby ujmowania miłości (emocje, uczucia, poglądy moralne); aktywność emocjonalna (uczucia i dążenia), uczucia w aspekcie subiektywnym i jako siła mająca wpływ na działanie; potrzeby – definicja i hierarchia, piramida potrzeb według A. Masłowa; funkcje podziału potrzeb; uczucia w ujęciu wybranych koncepcji psychologicznych, wpływ uczuć na moralny obszar życia człowieka; wiedza, odpowiedzialność, samoświadomość w rozwoju uczuciowym jednostki, uczucia pozytywne i negatywne Przyjaźń jako szczególny typ więzi między-	Rozwijanie wrażliwości moralnej Kształtowanie umiejętności rozpoznawania wartości moralnych oraz zdolności odróżniania dobra od zła Kształtowanie umiejętności dokonywania etycznej analizy i oceny działań i decyzji własnych oraz innych osób w świetle wartości moralnych i tworzenia hierarchii wartości Zachęcenie do podejmowania samokontroli i pracy nad sobą	Uczeń: Omawia przykłady dowodzące wpływu sprzecznych uczuć na emocje, wykazuje oddziaływanie uczuć i emocji na rozwój człowieka (w tym również tzw. negatywnych uczuć) i interpretuje ich wpływ na rozwój moralny. Wyjaśnia pojęcie uczuciowo-dążeniowej aktywności emocjonalnej. Wyróżnia różne poziomy potrzeb, objaśnia piramidę potrzeb A. Masłowa. Wyjaśnia na przykładach konflikt między zaspokajaniem potrzeb niższych i wyższych. Wyjaśnia, czym są rozwój i niedorozwój uczuciowy. Podkreśla wartość samoświadomości w rozwoju uczuciowym i moralnym. Omawia różne rodzaje więzi międzyludzkich. Dostrzega ich wartość w wymiarze etycznym.	rozmowa kierowana studium przypadku metaplan metoda trójkąta metoda prezentacji różnych perspektyw nagłówki z pierwszej strony	arkusze papieru flamastry kartki ze schematem ćwiczeń do zastosowanych metod	

		ludzkiej, znaczenie przyjaźni (zaspokojenie uczuciowych potrzeb i impuls do samorozwoju) Miłość rodzinna – uczucia pozytywne i negatywne, znaczenie zasady nieoceniania obserwacji, wartość edukacji w sferze uczuć, wpływ miłości rodzinnej na rozwój uczuciowy człowieka, wartość i znaczenie miłości rodzicielskiej (odpowiedzialność), stereotyp miłości matczynej i ojcowskiej, miłość rodzicielska i przyjaźń, wpływ doświadczeń uczuciowych na postępowanie człowieka, dojrzałość emocjonalna jako ważny składnik podmiotowości moralnej, wolność jednostki a powinności w kontekście rodziny, rodzina w cywilizacji konsumpcyjnej	oraz przyjmowania odpowiedzialności za swoje słowa i czyny Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami i koncepcjami etycznymi	Przyjaźń: wskazuje cechy przyjaźni, wyróżnia jej rodzaje. Omawia wartość przyjaźni dla rozwoju uczuciowego i moralnego człowieka. Miłość rodzinna: podkreśla rolę refleksji i wiedzy dotyczącej uczuć w tworzeniu zdrowych więzi emocjonalnych i dojrzałej postawy moralnej. Omawia znaczenie miłości rodzinnej dla rozwoju uczuciowego człowieka. Podaje i omawia przykłady problemów rodziny w cywilizacji konsumpcyjnej. Miłość erotyczna: wyjaśnia różnice między pojęciami: seks, erotyzm, miłość erotyczna. Omawia kwestię miłości dojrzałej E. Fromma. Analizuje różnice między działaniem opartym na spontaniczności oraz na odpowiedzialności w obszarze seksualności. Interpretuje tezę o znaczeniu małżeństwa. Omawia relację między seksualizmem a urzeczywistnianiem wartości. Miłość braterska (miłość bliźniego): definiuje to pojęcie, wskazuje jego źródła. Interpretuje wartość etyczną miłości bliźniego. Wskazuje			
--	--	---	---	---	--	--	--

		Miłość erotyczna – seksualność, hierarchizacja przeżyć i zachowań (seks, erotyzm, miłość erotyczna), miłość w kontekście rozwoju jednostki, dojrzałość w miłości według E. Fromma, spontaniczność a odpowiedzialność moralna w obszarze seksualności, wartości w odpowiedzialnym myśleniu o życiu seksualnym, miłość erotyczna a małżeństwo Miłość braterska – wartość etyczna chrześcijańskiej postawy miłości bliźniego, miłość braterska jako akt woli i „zwieńczenie rozwoju etycznego jednostki i ludzkości”, przeszkody w realizacji wartości miłości bliźniego, podmiot moralny wobec innych i wobec siebie; altruizm, egoizm		obszary uczuciowy i etyczny jako elementy wspólne wszystkim ludziom. Określa cechy egoizmu i altruizmu oraz ocenia wpływ tych postaw na relacje międzyludzkie. Wyjaśnia znaczenie stosunku podmiotu do samego siebie i do innych. Podaje przykłady trudności w realizacji miłości braterskiej. Dostrzega różnicę w postrzeganiu miłości braterskiej jako faktu i jako ideału. Wykorzystuje poznane pojęcia i koncepcje w prezentowaniu i uzasadnianiu stanowisk i poglądów. Analizuje własne przekonania moralne, konfrontuje poglądy z prezentowanymi stanowiskami. Doskonali umiejętności słuchania oraz prezentowania poglądów, stawiania tez i ich uzasadniania. Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.			
--	--	--	--	---	--	--	--

80. „O sztuce miłości” – analiza fragmentu książki E. Fromma	1	Miłość dojrzała jako „zjednoczenie uwarunkowane zachowaniem [...] indywidualności” człowieka; rozróżnienie różnych rodzajów działania (działanie i bierne doznawanie), różnice w pojmowaniu wartości dawania (nastawienie nieproduktywne i produktywne), wartość dawania w kontekście poczucia własnej wartości; najistotniejszy element dawania w relacjach międzyludzkich, miłość jako postawa „dawania”, cechy miłości dojrzałej E. Fromma	Rozwijanie wrażliwości moralnej Kształtowanie umiejętności dokonywania etycznej analizy i oceny działań i decyzji własnych oraz innych osób w świetle wartości moralnych i tworzenia hierarchii wartości	Uczeń: Analizuje tekst. Wyodrębnia tezę i argumenty. Wyszukuje istotne treści. Wyjaśnia pojęcie miłości dojrzałej i wskazuje jej cechy. Interpretuje znaczenie słowa „działanie” ze względu na osiągnięcie zewnętrznych celów i działanie „wewnętrzne”. Odwołując się do własnych doświadczeń i obserwacji, dowodzi, że „miłość jest działaniem, a nie biernym doznawaniem”. Interpretuje wartość dawania, analizując tę kwestię z różnych perspektyw. Interpretuje sformułowanie miłości jako aktu dawania. Wykorzystuje poznane pojęcia i koncepcje w prezentowaniu i uzasadnianiu stanowisk i poglądów. Analizuje własne przekonania moralne, konfrontuje poglądy z prezentowanymi stanowiskami. Doskonali umiejętności słuchania oraz prezentowania	rozmowa kierowana praca z tekstem	podręcznik	
--	---	--	--	--	---	------------	--

				poglądów, stawiania tez i ich uzasadniania. Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.			
81. Powtórzenie wiadomości	1		Powtórzenie wiedzy i umiejętności				
14. Dobrze żyć i dobrze się mieć							
82. Dylematy etyczne	5	Eutanazja: dylemat etyczny jako trudny wybór między dwoma tak samo ważnymi racjami; jakość życia; eutanazja – odmiany, uwarunkowania, formy; stan terminalny w ocenie medycznej i etycznej; etyka lekarska; rzeczywistość w aspekcie aksjologicznym i etycznym; wartość życia a eutanazja; etyka absolutystyczna i konsekwencjalistyczna i jej wpływ na poglądy i działanie człowieka; wartość wolności (indywidualizm) a wartość życia	Rozwijanie wrażliwości moralnej Kształtowanie umiejętności dokonywania etycznej analizy i oceny działań i decyzji własnych oraz innych osób w świetle wartości moralnych Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami i koncepcjami etycznymi	Uczeń: Eutanazja: definiuje pojęcie dylematu etycznego. Podając właściwe przykłady, dokonuje rozróżnienia sytuacji, w których opisano wybór oraz dylemat moralny. Wyjaśnia konsekwencje aksjologicznego i etycznego poglądu na świat. Omawia pojęcie jakości życia, wymienia warunki, jakie się na nie składają. Wyjaśnia pojęcie stanu terminalnego. Definiuje eutanazję, wskazuje i omawia jej odmiany. Podaje i analizuje sytuacje życiowe, które skłaniają do myślenia o eutanazji. Dostrzega konflikt między etyką lekarską a eutanazją (przysięga	metoda problemowa rozmowa kierowana studium przypadku dyskusja	Artykuły i fragment filmu dotyczące omawianych zagadnień arkusz papieru flamastry	

		w sporze o eutanazję; prawo na świecie wobec eutanazji Samobójstwo: konflikt między wartością życia ludzkiego i prawem podmiotu do decydowania o sobie; psychiczne uwarunkowania samobójstwa Aborcja: akt aborcji jako przerwania życia, problemy z definiowaniem początku człowieczeństwa, uwarunkowania psychiczne i społeczne decyzji o aborcji Karanie: pojęcie kary, funkcje kary: wymierzanie sprawiedliwości, odstraszenie i naprawa przestępcy; argumenty za karą śmierci i przeciwko niej; społeczne uwarunkowania przestępczości		Hipokratesa). Na podstawie analizy przykładów definiuje etykę absolutystyczną i etykę konsekwencjalistyczną. Analizuje i uzasadnia przykłady prawnych rozwiązań (również światowych) wobec eutanazji. Dostrzega konflikt między uznaniem życia za wartość bezwzględną a poszanowaniem wolności. Wskazuje argumenty przemawiające za słuszością obu stanowisk i przeciw nim (ze szczególnym uwzględnieniem konsekwencji). Samobójstwo: Kształci wrażliwość na dylematy ludzkiej egzystencji. Analizuje motywy ludzkich działań. Aborcja: Poznaje argumenty wysuwane za aborcją i przeciw niej. Uwrażliwia się na stan psychiczny i uwarunkowania społeczne decyzji o aborcji. Rozpoznaje jako problem zderzenie praw nowego życia oraz praw matki. Uznaje świętość życia. Karanie: Rozumie wpływ kar na zachowanie jednostki. Rozróżnia trzy funkcje kary. Argumentuje			
--	--	--	--	---	--	--	--

		Bezpłatne studia: wykształcenie jako wartość i jeden z warunków rozwoju człowieka; elitaryzm i egalitaryzm – konflikt postaw, argumenty za bezpłatną nauką i przeciwko niej; odpowiedzialność jednostki za własny rozwój, w tym także w państwie opiekuńczym		na rzecz kary śmierci i przeciw niej. Bezpłatność studiów: Ujmuje problem edukacji w kontekście aksjologicznym. Wskazuje znaczenie nauki dla rozwoju (także moralnego) jednostki. Omawia kwestię odpowiedzialności jednostki za własny rozwój. Wyjaśnia istotę sporu w kwestii płatności za studia. Charakteryzuje i uzasadnia elitaryzm i egalitaryzm. Wskazuje różnicę między pojęciami państwa i państwa opiekuńczego w kontekście rozwoju jednostki. Wykorzystuje poznane pojęcia i koncepcje w prezentowaniu i uzasadnianiu stanowisk i poglądów. Analizuje własne przekonania moralne, konfrontuje poglądy z prezentowanymi stanowiskami. Doskonali umiejętności słuchania oraz prezentowania poglądów, stawiania tez i ich uzasadniania.			
--	--	---	--	--	--	--	--

				Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.			
83. Etyka a nauka i technika	1	Wpływ rozwoju techniki na życie społeczeństwa; problemy związane z rozwojem świata cyfrowego; cyberprzemoc i ochrona prywatności Odpowiedzialność społeczeństwa za skutki rozwoju techniki; problem transhumanizmu	Uświadomienie konsekwencji rozwoju techniki dla jednostki i społeczeństwa	Uczeń: interesuje się rozwojem techniki i jej wpływem na życie praktyczne. Zauważa potencjalne zagrożenia dla bezpieczeństwa i dobrostanu ludzi. Odpowiedzialnie wykorzystuje nowoczesne narzędzia komunikacji.	rozmowa kierowana analiza przypadku	podręcznik informacje z sieci	
84. Dobrze żyć i dobrze się mieć – człowiek wobec świata przyrody	1	Wartości, rozwój moralny, intuicja i wrażliwość moralna; odpowiedzialność, dylemat etyczny	Rozwijanie wrażliwości moralnej oraz kształtowanie umiejętności lepszego poznawania siebie Kształtowanie umiejętności rozpoznawania wartości moralnych oraz zdolności odróżniania dobra od zła	Uczeń: Wyjaśnia słuszność podejmowania dyskusji na temat stosunku człowieka do przyrody. W rozważaniach wykorzystuje argumenty aksjologiczne i etyczne. Interpretuje pojęcie odpowiedzialności człowieka w odniesieniu do przyrody. Wskazuje i omawia odpowiednie przykłady odpowiedzialności i braku odpowiedzialności. Analizuje własną postawę wobec przyrody.	burza mózgów rozmowa kierowana punkt widzenia praca z obrazem i tekstem	Obraz P. Bruegla „Dwie małpy” rzutnik pisma wiersz W. Szymborskiej „Dwie małpy Bruegla” karty pracy schemat do metody punkt widzenia	Temat lekcji nie stanowi osobnego podrozdziału w podręczniku.

			Kształtowanie umiejętności dokonywania etycznej analizy i oceny działań i decyzji własnych oraz innych osób w świetle wartości moralnych i tworzenia hierarchii wartości	Wykorzystuje pojęcia: rozwój moralny, intuicja i wrażliwość moralna, dylemat etyczny. Analizuje własne przekonania moralne, konfrontuje poglądy z prezentowanymi stanowiskami. Doskonali umiejętności słuchania oraz prezentowania poglądów, stawiania tez i ich uzasadniania. Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.			
85. Dobrze żyć i dobrze się mieć – o korupcji	1	Moralne aspekty różnych dziedzin życia publicznego; etyka zawodowa Praca urzędników państwowych w kontekście aksjologicznym Korupcja i nepotyzm – istota pojęć, uwarunkowania, aspekt etyczny i konsekwencje społeczne Wpływ konsumpcjonizmu	Kształtowanie zdolności odróżniania dobra od zła Rozwijanie wrażliwości moralnej Kształtowanie umiejętności dokonywania etycznej analizy i oceny działań i decyzji własnych oraz innych osób w świetle wartości moralnych	Uczeń: Definiuje pojęcie etyki zawodowej i analizuje tekst wybranego kodeksu etycznego. Wskazuje kontekst aksjologiczny w rozważaniach o pracy urzędników państwowych. Definiuje pojęcia: korupcja i nepotyzm. Przytacza i omawia przykłady korupcji i nepotyzmu, opisuje ich uwarunkowania, wskazuje aspekt etyczny i społeczne konsekwencje przedstawionych zachowań. Omawia znaczenie postawy wyrażającej sprzeciw wobec społecznej aprobaty tych zjawisk i wyjaśnia rolę podmiotu	rozmowa kierowana	definiowanie pojęć	kartki ze schematami ćwiczeń do zastosowanych metod Realizacja wszystkich metod zależy od tempa pracy uczniów.

		i zasady skuteczności na przekonania moralne Rola podmiotu moralnego we właściwej ocenie zjawiska korupcji		moralnego w propagowaniu tej postawy. Wykorzystuje poznane pojęcia i koncepcje w prezentowaniu i uzasadnianiu stanowisk i poglądów. Analizuje własne przekonania moralne, konfrontuje poglądy z prezentowanymi stanowiskami. Doskonali umiejętności słuchania oraz prezentowania poglądów, stawiania tez i ich uzasadniania. Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.			
86. Etyka zawodowa dziennikarza	1	Rzetelne informowanie, znaczenie prawdziwej informacji dla życia społecznego, informacja a interpretacja lub komentarz	Kształtowanie postawy uczciwości w komunikacji społecznej Zrozumienie mechanizmów dezinformacji i manipulacji w świadomości społecznej	Uczeń: Zna wagę przekazywanych informacji, interesuje się mechanizmami tworzenia i obiegu informacji oraz poglądów. Rozróżnia informację, interpretację i komentarz. Rozumie zasadę obiektywizmu i rzetelności dziennikarskiej.	rozmowa kierowana dyskusja analiza przypadku	teksty sieciowe arkusz papieru, flamastry	

				Analizuje własne przekonania moralne, konfrontuje poglądy z prezentowanymi stanowiskami. Doskonali umiejętności słuchania oraz prezentowania poglądów, stawiania tez i ich uzasadniania.			
87. Etyczny wymiar życia szkolnego	2	Etyczny wymiar życia szkolnego, etos szkoły – istota (zbiór wartości) i trudności w doprecyzowaniu pojęcia, wartość i rola wspólnego tworzenia i przyjęcia systemu wartości w społeczności szkolnej; uczciwość i szacunek jako wartości szczególnie cenne w procesie tworzenia właściwych relacji; etyka zawodu nauczyciela w kontekście wartości etycznych wykorzystanych w konkretnym obszarze działalności człowieka; odpowiedzialność i samodoskonalenie nauczycieli, odpowiedzialność moralna uczniów,	Kształtowanie zdolności odróżniania dobra od zła Kształtowanie umiejętności dokonywania etycznej analizy i oceny działań i decyzji własnych oraz innych osób w świetle wartości moralnych Zachęcenie do Podjęcie się samokontroli i pracy nad sobą oraz przejmowanie odpowiedzialności za swoje słowa i czyny Zaznajomienie z podstawowymi	Uczeń: Objaśnia pojęcie etosu szkoły. Wyjaśnia trudności w ustaleniu i przyjęciu zasad przyczyniających się do tworzenia wspólnoty uczniów i nauczycieli. Wskazuje uczciwość i szacunek jako elementy stanowiące podstawę systemu wartości łączącego społeczność szkolną. Wykorzystuje wiedzę na temat pojęcia etyki zawodu z poprzednich zajęć i omawia je w kontekście pracy nauczyciela. Wskazuje wartość i rolę odpowiedzialności nauczyciela w procesie rozwoju uczniów. Omawia kwestię odpowiedzialności moralnej uczniów. Analizuje problem ściągania w kontekście etycznym.	graffiti rozmowa kierowana	Film K. Zanussiego „Zaliczenie” arkusze papieru flamastry	

		problem ściągania w kontekście etycznym	pojęciami etycznymi	Wykorzystuje poznane pojęcia i koncepcje w prezentowaniu i uzasadnianiu stanowisk i poglądów. Analizuje własne przekonania moralne, konfrontuje poglądy z prezentowanymi stanowiskami. Doskonali umiejętności słuchania oraz prezentowania poglądów, stawiania tez i ich uzasadniania. Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.			
88. Człowiek wobec śmierci	2	Cztery wymiary śmierci, biologiczny i etyczny wymiar śmierci, uwarunkowania współczesnego stosunku do śmierci	Zaznajomienie z różnymi aspektami śmierci Kształtowanie racjonalnej postawy wobec śmierci	Uczeń: Uznaje potrzebę szacunku wobec śmierci. Omawia biologiczny i etyczny wymiar śmierci. Zna różnorodne postawy wobec śmierci i ich współczesne uwarunkowania.	wykład rozmowa kierowana mapa myśli	podręcznik informacje i komentarze sieciowe	
89. Szczęście	4	Pojemność znaczeniowa pojęcia „szczęście”; dążenie do szczęścia w wymiarze aksjologicznym i funkcjonalnym; różne	Kształtowanie umiejętności rozpoznawania wartości moralnych oraz zdol-	Uczeń: Dostrzega znaczenie przyjemności (a także przykrości) dla motywacji człowieka. Wyjaśnia i omawia kwestię wieloznaczności pojęcia	rozmowa kierowana praca z tekstem oparta na metodzie	podręcznik arkusze papieru flamastry	

		definicje szczęścia, subiektywne i obiektywne uwarunkowania szczęścia, rozróżnienie szczęścia krótkotrwałego i długotrwałego Hierarchie celów, rozróżnienie typów i określenie roli przyjemności w życiu człowieka; formy odczuwania i przeżywania przykrości i ich konsekwencje; przyjemność, zadowolenie, szczęście – różnice znaczeniowe, hierarchizacja pozytywnych przeżyć; wpływ pozytywnych przeżyć na samopoczucie; cierpienie i jego wpływ na osiągnięcie szczęścia, różnorodność cierpień (fizyczne i psychiczne), stosunek do cierpienia a dojrzałość człowieka, konsekwencje unikania cierpienia w dążeniu do szczęścia; rola świadomości sensu życia, poczucia własnej	ności odróżniania dobra od zła Rozwijanie umiejętności lepszego poznawania siebie Kształtowanie umiejętności dokonywania etycznej analizy i oceny działań i decyzji własnych i innych w świetle wartości moralnych i tworzenia hierarchii wartości Rozwijanie wrażliwości moralnej Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami i koncepcjami etycznymi	szczęścia. Wskazuje i rozróżnia przykłady ilustrujące przyjemność, zadowolenie i szczęście. Rozróżnia szczęście krótkotrwałe i długotrwałe. Omawia wpływ cierpienia na człowieka. Wyjaśnia konsekwencje postawy określonej jako ucieczka od cierpienia. Wyjaśnia znaczenie pojęcia szczęście w kontekście subiektywnych i obiektywnych uwarunkowań. Analizuje dążenie do szczęścia poprzez pryzmat poszukiwania sensu życia. Wskazuje i omawia warunki sprzyjające osiągnięciu szczęścia. Dostrzega znaczenie poczucia własnej wartości, sumienia i właściwych relacji z innymi ludźmi w osiągnięciu szczęścia długotrwałego. Wykorzystuje poznane pojęcia i koncepcje w prezentowaniu i uzasadnianiu stanowisk i poglądów. Analizuje własne przekonania moralne, konfrontuje poglądy z prezentowanymi stanowiskami.	zawartej w programie edukacyjnym „Filozoficzne dociekania z dziećmi i młodzieżą” burza mózgów mapa myśli definiowanie pojęć	kartki ze schematami ćwiczeń do zastosowanych metod	
--	--	---	--	--	---	--	--

		wartości, sumienia w dążeniu do szczęścia, warunki sprzyjające osiągnięciu szczęścia, szczęście jako sztuka życia		Doskonali umiejętności słuchania oraz prezentowania poglądów, stawiania tez i ich uzasadniania. Dba o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.			
90. „O szczęściu” – analiza fragmentu „Etyki Nikomachejskiej” Arystotelesa	1	Szczęście jako „najstateczniejsze” dobro, do którego człowiek dąży dla niego samego; pragnienie posiadania a szczęście, samowystarczalność szczęścia, szczęście jako cel działań, trzy rodzaje dobra, cechy szczęścia: dobre życie i powodzenie, różne sposoby pojmowania szczęścia, dzielność etyczna, dyspozycja a działanie	Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami i koncepcjami etycznymi	Uczeń: Analizuje tekst. Wskazuje tezę i analizuje argumenty. Interpretuje autonomiczną wartość szczęścia. Wyróżnia trzy rodzaje dóbr. Objaśnia czynniki sprzyjające osiągnięciu szczęścia (dobre życie i powodzenie). Interpretuje określenie: dobre życie. Objaśnia pojęcie dzielności etycznej. Rozróżnia dyspozycję i działanie oraz określa ich wpływ na osiągnięcie szczęścia. Wykorzystuje poznane pojęcia i koncepcje w pre- zentowaniu i uzasadnianiu stanowisk i poglądów. Analizuje własne przekonania moralne, konfrontuje poglądy z prezentowanymi stanowiskami.	rozmowa kierowana praca z tekstem	podręcznik	

				Doskonali umiejętności słuchania oraz prezentowania poglądów, stawiania tez i ich uzasadniania. Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.			
91. Idą święta... – refleksja etyczna wobec dni szczególnych	1	Istota i cechy pojęcia „święto”; znaczenie i funkcja Wigilii w wymiarze kulturowym, etycznym, religijnym; trudności wcielania obyczaju w praktyce (nakaz składania życzeń i przymus uczestnictwa); etyczny wymiar życzeń, hierarchia uczuć, dobra wola jako źródło doskonalenia, znaczenie aktu woli	Kształtowanie umiejętności dokonywania etycznej analizy i oceny działań i decyzji własnych oraz innych osób w świetle wartości moralnych i tworzenia hierarchii wartości Rozwijanie wrażliwości moralnej oraz podjęcie się pracy nad sobą	Uczeń: Omawia istotę i wskazuje cechy święta. Wyjaśnia znaczenie Wigilii (kulturowe, etyczne, religijne). Interpretuje przykłady dowodzące różnorodnych uczuć związanych z uczestnictwem w święcie, wyjaśnia związek uczuć z aktem woli osób biorących udział w celebrowaniu święta. Omawia znaczenie Wigilii w wymiarze etycznym (składanie życzeń, spotkanie z ludźmi). Interpretuje etyczny wymiar uczestnictwa w Wigilii (przekraczanie podziałów, dążenie do rozwiązania konfliktów). Analizuje własne przekonania moralne, konfrontuje poglądy z prezentowanymi stanowiskami. Doskonali umiejętności słuchania oraz prezentowania	burza mózgów rozmowa kierowana akwarium	przedmioty związane z omawianym świętem (np. siano, ozdoby choinkowe) arkusze papieru flamastry	

				poglądów, stawiania tez i ich uzasadniania. Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.			
92. „Pamiętasz, poległy przyjacielu?” (Z. Stroiński) – refleksja etyczna wobec dni szczególnych – powstanie warszawskie	1	Powstanie warszawskie, wartość odległych w czasie wydarzeń historycznych w ocenie współczesnych ludzi, spory na temat oceny powstania, etyczna perspektywa osądu (liczba ofiar i zniszczeń); istota i formy pojmowania pojęcia „patriotyzm”, aksjologiczny wymiar patriotyzmu, indywidualistyczne i wspólnotowe myślenie moralne, definicja i ocena etyczna nacjonalizmu i szowinizmu; wartość myślenia etycznego w kontekście wydarzeń szczególnych	Kształtowanie umiejętności dokonywania etycznej analizy i oceny działań i decyzji własnych oraz innych osób w świetle wartości moralnych i tworzenia hierarchii wartości Rozwijanie wrażliwości moralnej oraz umiejętności rozwijania własnej tożsamości Kształtowanie zdolności odróżniania dobra od zła	Uczeń: Omawia fakty dotyczące powstania warszawskiego. Charakteryzuje wartości i wyjaśnia motywacje uczestników powstania. Omawia spór dotyczący współczesnej oceny powstania (w wymiarze aksjologicznym i etycznym). Wskazuje istotę pojęcia patriotyzmu i prezentuje jego różne odcienie znaczeniowe. Definiuje szowinizm i nacjonalizm. Wyjaśnia etyczną istotę krytycznej oceny tych postaw. Interpretuje teksty literackie i/lub film. Analizuje własne przekonania moralne, konfrontuje poglądy z prezentowanymi stanowiskami. Doskonali umiejętności słuchania oraz prezentowania	wykład z prezentacją rozmowa kierowana praca z tekstem i utworem muzycznym	Kartki z tekstami opisującymi tragizm codzienności w czasie powstania warszawskiego slajdy prezentujące zniszczoną Warszawę film A. Wajdy „Kanał” (lub jego fragmenty) nagranie utworu zespołu Lao Che „Tramwajem jadę na wojnę” arkusz szarego papieru paski białego papieru	

				poglądów, stawiania tez i ich uzasadniania. Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.		flamastry	
93. Wybór drogi – „Warto być przyzwoitym” (W. Bartoszewski) – podsumowanie	1	Podmiot moralny, ocena moralna czynu, wartości moralne, rozwój moralny; intuicja i wrażliwość moralna; roztropność; podejmowanie decyzji, dylematy moralne, odpowiedzialność	Rozwijanie wrażliwości moralnej, kształtowanie umiejętności lepszego poznawania siebie i rozwijania własnej tożsamości Kształtowanie umiejętności rozpoznawania wartości moralnych Podjęcie się samokontroli i pracy nad sobą oraz przejmowanie odpowiedzialności za swoje słowa i czyny	Uczeń: Interpretuje tekst utworu. Objasnia kontekst aksjologiczny i etyczny tekstu. Znajduje w tekście odniesienia do własnego życia. Analizuje własną postawę. Wykorzystuje w rozważaniach poznane pojęcia. Przekłada treści wyrażone słowami na język obrazu. Wykorzystuje poznane pojęcia i koncepcje w prezentowaniu i uzasadnianiu poglądów. Doskonali umiejętności słuchania oraz prezentowania poglądów, stawiania tez i ich uzasadniania. Dbą o jakość językową i merytoryczną własnych wypowiedzi.	mapa myśli praca z tekstem praca z utworem muzycznym rozmowa kierowana	rzutnik pisma płyta z nagraniem utworu „Idź swoją drogą” w wykonaniu zespołu Raz Dwa Trzy karty pracy arkusz papieru farby lub flamastry	

94. Powtórzenie wiadomości	1		Powtórzenie wiedzy i umiejętności				
Godziny do dyspozycji nauczyciela	38						